INFORMATIE OVER DE LAATSTE UPDATE (cf. inhoudstafel)

Tekst in blauw = Tekst toegevoegd

Tekst in geel = punt toegevoegd of grotendeels aangepast

Frequently Asked Question (FAQ)

Modernisering en informatisering van de burgerlijke stand

1. Over project: modernisering en informatisering van de burgerlijke stand 1

1.1.1. Wat is de DABS? 1

1.1.2. Wie voedt de DABS? 1

1.1.3. Moet de aanstelling van de ABS – indien de burgemeester deze functie niet wenst uit te oefenen – opnieuw gebeuren na 31/3/2019? Moet de gemachtigde beambte opnieuw machtiging krijgen na inwerkingtreding van de DABS? 1

1.1.4. Waar kunnen we terecht voor vragen die niet aan bod komen in deze FAQ? 2

2. Aanmaken van akten 2

2.1. Algemeen 2

2.1.1. In de DABS wordt aan elke akte een documentreferentie toegewezen. Waarvoor staat dit? 2

2.1.2. Welke akten kunnen aangemaakt worden in de DABS? 2

2.1.3. Dient de basis waarop de akte wordt opgemaakt vermeld te worden in de akte? 3

2.1.4. Hoe wordt de datum van de akte bepaald op het afschrift en uittreksel? 4

2.1.5. Akten “in voorbereiding” kunnen al een DABS-nummer krijgen. Wanneer deze “tijdelijke akte” definitief wordt ondertekend door de ABS, wordt de datum van de aangifte of eerste opmaak dan behouden of de datum van ondertekening? 4

2.1.6. Wat gebeurt met de tijdelijke akten of akten in voorbereiding die niet definitief worden? 5

2.1.7. Zijn tijdelijke akten of akten in voorbereiding zichtbaar voor andere gemeenten, bijvoorbeeld bij een opvraging op rijksregisternummer? 5

2.1.8. Zullen de gemeenten statistisch kunnen vaststellen welke akten door hun eigen administratie opgemaakt werden? 5

2.1.9. In welk formaat moeten de gemeentelogo's doorgegeven worden en aan wie? 5

2.1.10. Welke akten worden automatisch gelinkt in DABS ? 6

2.2. Rollen en verantwoordelijkheden 7

2.2.1. Kan de ABS zijn taken delegeren? 7

2.2.2. Zijn er beperkingen voor de gemachtigde beambte inzake voor wie hij of zij een akte kan aanmaken? Bv. de opmaak van een akte waarin zijn of haar broer een kind erkent? 7

2.3. Elektronische ondertekening 8

2.3.1. Waarom moeten de akten ondertekend worden? 8

2.3.2. Is het correct dat de betrokken partijen de akte niet meer moeten ondertekenen? 8

2.3.3. Met welk type handtekening moeten de akten van burgerlijke stand ondertekend worden? 8

2.3.4. Met welke oplossing kan de elektronische handtekening gerealiseerd worden? 9

2.3.5. Wat gebeurt er na de elektronische ondertekening? 10

2.3.6. Wat moet ik doen als het niet lukt om een huwelijksakte te ondertekenen? 10

2.3.7. Mag een huwelijksakte worden voorbereid door een medewerker, ook al kan deze de akte niet tekenen? 11

2.3.8. Wat gebeurt er als de huwelijksakte door omstandigheden niet onmiddellijk kan getekend worden door de ABS (burgemeester of schepen) op de dag van het afsluiten van het huwelijk. Zal als huwelijksdatum de datum van de ondertekening van de akte verschijnen? 11

2.3.9. Een beambte kan in principe niet gemachtigd worden voor de opmaak van de huwelijksakte. Mag hij wel een huwelijksakte opmaken op basis van een andere akte (bv. een buitenlande akte) of een proces-verbaal? 11

2.3.10. Vele gemeenten volgen de vervangingscascade niet bij belet van de ABS. Zo worden huwelijken verdeeld over de schepenen. Gaat dit strenger gecontroleerd worden? Betekent dit technisch gezien dat alle schepenen schrijfrecht moeten krijgen in DABS ten einde afwisselend de huwelijksakte te kunnen ondertekenen? 12

2.3.11. Zal het nog steeds nodig zijn om het gemeentelijk zegel met de handtekening van de gemeentelijke ambtenaar aan te brengen? 12

2.3.12. Mag de ABS of een gemachtigde beambte van thuis uit elektronisch akten tekenen? 12

2.3.13. Wie betaalt de kosten van de digitale handtekening (stempel DABS) op uittreksels en afschriften? Indien gemeente x een bepaald bedrag vraagt voor een uittreksel of afschrift, is er dan niet het risico dat iedereen zich wendt tot gemeente y waar het gratis is? 12

2.4. Uniek identificatienummer 13

2.4.1. Met de komst van de DABS moet iedere partij geïdentificeerd worden aan de hand van een uniek identificatienummer. Wat wordt hiermee bedoeld? 13

2.4.2. Moet een persoon ingeschreven in het Wachtregister nog een bewijs van ongehuwde staat voorleggen voor huwelijk of erkenning? 13

2.4.3. Personen die enkel een vermelding krijgen in het Rijksregister (bv. 2 Nederlanders woonachtig in Nederland die bevallen in België) krijgen ook een Rijksregisternummer. Gaat dit makkelijk teruggevonden worden wanneer ze later bevallen van een tweede kind in België of zich in België inschrijven? 14

2.5. Geboorteakte 14

2.5.1. Moet ik een prenatale erkenningsakte opnemen bij de geboorteakte? 14

2.5.2. Kunnen ouders de geboorteaangifte van geboorte via e-mail doen, aangezien ze de geboorteakte niet meer hoeven te handtekenen? 14

2.5.3. Kan een akte van bekendheid of een machtiging tot afleggen van een beëdigde verklaring als basis gebruikt worden voor het opmaken van een geboorteakte? 14

2.5.4. “NameDeclarationMadeByTheParents” vermeldt dat de ouders een naam hebben gekozen voor hun kind. Moet dit enkel in de geboorteakte waarin er uitdrukkelijk een keuze wordt gemaakt door de ouders (bij

eerste kind)? Of moet dit ook worden aangeduid in geval van een volgend kind waarbij de keuze reeds werd gemaakt voor het eerste gemeenschappelijk kind? 15

2.5.5. Is het nodig om aan te geven in de geboorteakte dat er wordt afgeweken van het Belgisch naamrecht (IPR) indien er een naam wordt gekozen o.b.v. van een andere nationaliteit? 15

2.5.6. Wat gebeurt er indien de ouders een lopende adreswijziging (IT019) in hun dossier hebben, waarbij er nog geen positief advies werd gegeven. De ouders geven het nieuwe adres op als adres. Wordt/mag het kind dan op het moment van het tekenen van de akten worden gecollecteerd met het nieuwe adres (zonder positief advies ouders)? In de praktijk wacht dit bestuur nu alvorens een collecte uit te voeren tot er positief advies is. 15

2.5.7. Indien het kind een naam/voornaam krijgt, waarvoor er nog geen naamcodes bestaan, moeten de naamcodes dan manueel worden aangevraagd door het bestuur voor het tekenen van de akte? Of wordt dit automatisch gedaan bij de automatische collecte? Het verhaal omtrent de naamcodes geldt ook voor de voornaamsveranderingen/adoptie. 15

2.5.8. Kan een geboorteakte worden opgemaakt zonder uur van geboorte ? 15

2.6. Akte van huwelijk 16

2.6.1. Worden de akte van aangifte van erkenning en de akte van aangifte van huwelijk in de DABS opgenomen of als bijlage bij de erkennings- of huwelijksakte? Indien niet, wat met de bewaring en bewaartermijn? Moeten de aangiften van huwelijk en erkenning aan de burgers afgeleverd worden? 16

2.6.2. Indien er getuigen bij het huwelijk aanwezig zijn, en deze hebben hun woonplaats in het buitenland, hoe gaan de gegevens van hen in de akte kunnen ingevoerd worden? Zij hebben immers geen Rijksregisternummer. 16

2.6.3. Kunnen buitenlandse huwelijken waarbij minstens één Belg betrokken is, automatisch opgenomen worden in de DABS, dus ook zonder verzoek van de betrokken Belg? 17

2.6.4. Kunnen buitenlandse huwelijken waarbij 2 niet-Belgen betrokken zijn opgenomen worden in de DABS wanneer er een onderzoek plaatsvindt? 17

2.6.5. Wordt het trouwboekje een ceremoniële optie (wat is de waarde ervan) of verdwijnt het gewoon? 17

2.6.6. Mogen de mensen nog getuigen aanbrengen voor hun huwelijk? Of wordt dit enkel ceremonieel? .17

2.6.7. Kan de aangifte van huwelijk gebeuren onder bijzonder en authentieke volmacht door een derde? 18

2.6.8. Mogen huwelijken nog voltrokken worden op zon- en feestdagen? 18

2.6.9. Hoe kunnen de huwelijksbeletselen gecontroleerd worden indien voor een huwelijk enkel een uittreksel in plaats van een afschrift dient voorgelegd te worden? 18

2.6.10. Moet er nog steeds een overschrijving van het vonnis van de echtscheiding worden afgeleverd ter voorbereiding van een nieuw huwelijk? 19

2.6.11. Een geboorteattest van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen wordt voorgelegd bij een huwelijksaangifte. Kan dit attest opgenomen worden in de DABS? Indien niet wordt het dan een bijlage bij de huwelijksakte? 19

2.6.12. Moeten wij nog geboorteakten opvragen voor de samenstelling van huwelijksdossiers en erkenningsdossiers? 19

2.6.13. Moeten wij de identiteitsbewijzen nog kopiëren voor huwelijksdossiers en erkenningsdossiers? 20

2.7. Akte van echtscheiding....20

2.7.1. Hoe zullen echtscheidingen binnen de DABS worden behandeld? 20

2.7.2. Mag er wel een akte van echtscheiding opgemaakt worden en gekoppeld worden aan de huwelijksakte opgenomen in de DABS op basis van een buitenlandse echtscheiding? Er is op dat moment toch geen sprake van de opmaak van een andere akte van de burgerlijke stand (art. 68 § 2 BW)? 20

2.7.3. Een koppel huwt in België en verhuist naar Spanje waar ze scheiden. De Spaanse echtscheiding wordt voorgelegd. Wie is de bevoegde ABS? Brussel? 20

2.8. Akte van adoptie 21

2.8.1. Van een buitenlandse adoptie wordt er alleen maar een adoptievonnis en geen geboorteakte voorgelegd. Kan er een adoptieakte in de DABS worden gemaakt indien er geen geboorteakte is? Moet er een vervangende geboorteakte via de rechtbank gevorderd worden? 21

2.9. Akte van overlijden 21

2.9.1. Moeten we voor de overlijdens nog iedere maand de strook B van het model III C opsturen naar volksgezondheid? 21

2.9.2. Indien een overlijdensakte wordt getekend in DABS, wordt er een automatische bijwerking in het rijksregisterdossier uitgevoerd (IT150). Wordt de identiteitskaart dan ook automatisch gesupprimeerd (IT195 – Belpic)? 21

2.9.3. Het verlof tot begraven valt weg uit het BW. Wat met de 24u waarbinnen de begraving niet mocht plaatsvinden (oud art. 77 BW)? 21

2.9.4. Wij wensen als gemeente van begraven een toestemming tot begraven af te leveren en maakten daarvoor vroeger in ons softwareprogramma een fictieve akte. Kunnen we voor die toestemming voortaan vertrekken vanaf de overlijdensakte in de DABS die in de overlijdensplaats wordt opgesteld, maar wat als deze nog niet is opgesteld? Mag er wettelijk geen toelating tot begraven afgeleverd worden als er geen overlijdensakte is (ook al werkt het nu in de praktijk blijkbaar anders). Is dat een richtlijn die met de komst van DABS kan uitgevaardigd worden? 22

2.10. Buitenlandse akten 22

2.10.1. Hoe wordt een buitenlandse akte opgenomen in de DABS? 22

2.10.2. Kunnen niet-Belgen voortaan vragen om hun buitenlandse akten in te schrijven in de DABS? Moeten we alle voorgelegde buitenlandse akten voortaan in de DABS opnemen? Kunnen we zien welke buitenlandse akten geweigerd worden? 23

2.10.3. Er wordt een aangifte van huwelijk gedaan in gemeente X. Eén van de partners woont in een andere gemeente Y, hij legt zijn buitenlandse geboorteakte voor die moet opgenomen worden in de DABS (art. 68 § 2 BW). Welke ABS is bevoegd, de algemene (art. 13 BW) of de ABS waar de huwelijksaangifte wordt gedaan? Moet m.a.w. de ABS van gemeente X aan gemeente Y vragen om de akte op te laden? 27

2.10.4. Kan een akte op basis van een buitenlandse akte opgemaakt worden in de DABS wanneer die buitenlandse akte voorligt in de vorm van een (A) uittreksel van de buitenlandse akte uit op de rechtbank gedeponeerde stukken (huwelijks- of nationaliteitsdossiers); (B) geboorteakte uit het vreemdelingendossier van betrokkene; (C) een uittreksel of internationaal uittreksel (en geen letterlijk afschrift)? 27

2.10.5. Er wordt een akte op basis van een buitenlandse akte opgenomen in de DABS. Een scan van de buitenlandse akte wordt eveneens opgenomen in de DABS. Geldt dit ook voor de beëdigde vertaling? Mag de buitenlandse akte in één van de drie landstalen aanvaard worden, ook in een ééntalige gemeente? 27

2.10.6. In het kader van een aangifte van huwelijk wordt de buitenlandse overlijdensakte voorgelegd van de echtgenoot van één van de aanstaande echtgenoten. Moet deze ook worden opgenomen in de DABS? Indien het een buitenlandse echtscheiding betreft moet de akte van echtscheiding in de DABS opgemaakt worden,

maar moet dan ook de buitenlandse huwelijksakte worden gevraagd om de akte van echtscheiding te kunnen koppelen?" 28

2.10.7. Mag een akte op basis van een buitenlandse akte worden opgemaakt op basis van een overschrijving of inschrijving van de originele akte in een ander land? Bv. op basis van een Argentijnse geboorteakte wordt een Nederlandse geboorteakte in Den Haag aangemaakt, kan deze laatste akte als basis dienen voor de opmaak van een akte op basis van een buitenlandse akte? 28

2.10.8. Dient van elke buitenlandse overlijdensakte van een Belg een akte op basis van een buitenlandse akte in de DABS te worden gemaakt? Op vraag van wie? 28

2.10.9. Bepaalt de wet een maximumleeftijd voor buitenlandse akte die aanleiding geven tot de opmaak van een akte op basis van een buitenlandse akte? 29

2.10.10. Vele landen kennen geen randmeldingen, elke wijziging van de staat van de persoon wordt in een aparte akte of gerechtelijke of administratieve beslissing opgenomen. Betrokkenen leggen bv. geboorteakte voor met aparte beslissing van naamswijziging. Hoe verwerken in de DABS? 29

2.10.11. Wanneer moeten akten op basis van de buitenlandse akte worden opgeladen? Voor of na de ondertekening van de akte die aanleiding geeft tot de opmaak van de akte op basis van de buitenlandse akte? 30

2.10.12. Welke rollen zijn verplicht bij een nieuw" Belgische akte voor het opnemen van een buitenlandse geboorteakte in DABS? Is de rol van moeder verplicht of is enkel kind ook voldoende? 30

2.10.13. Wat is de Centrale autoriteit Burgerlijke Stand? Hoe is ze samengesteld? Welke bevoegdheden heeft ze? 30

2.10.14. Hoe kunnen we de Centrale autoriteit Burgerlijke Stand contacteren? 31

2.10.15. Is het de bedoeling dat we bij inschrijving van een vreemdeling zijn geboorteakte en eventuele andere akten van de burgerlijke stand opvragen en opladen in DABS zodat wijzelf en andere gemeenten dit ter beschikking hebben in de DABS? Of laden we enkel op indien dat nodig is in het kader van een procedure binnen burgerlijke stand? 31

2.10.16. Hoe kan ik een geboorteakte en een adoptieakte overschrijven in de DABS als op de originele geboorteakte al de adoptieouders vermeld zijn? 32

2.10.17. Hoe moet ik een buitenlandse akte van erkenning verwerken in de DABS als er geen toestemminggegevens worden weergegeven op de originele buitenlandse akte? 32

2.11. Bijlagen bij de akten 33

2.11.1. Welke bijlagen moeten worden opgenomen bij andere akten? 33

2.11.2. Moeten de verklaringen (eerste en tweede) van een transgender opgenomen worden als bijlage bij de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht in de DABS? 35

2.11.3. Is het model IIIC en IIID een bijlage bij de overlijdensakte? 36

2.11.4. Moet de huwelijkstoestemming van de jeugdrechtbank voor een minderjarige die wenst te huwen in de akte vermeld worden of als bijlage bij de huwelijksakte gevoegd worden? 36

2.11.5. Dient in een nationaliteitsdossier het positieve advies van het parket te worden bijgevoegd als bijlage bij de nationaliteitsakte? 36

2.11.6. Moet de toestemming in de huwelijksaangifte door de bij de aangifte van huwelijk afwezige partner als bijlage opgenomen worden in de DABS? 36

2.11.7. Wanneer worden de originele bijlagen teruggegeven aan de burgers? 36

2.11.8. Wanneer moeten bij wet op te laden bijlagen worden opgeladen in de DABS? Voor de ondertekening van de akte waarop ze betrekking hebben of kan dit ook nadien? 37

2.11.9. Het medisch attest van zwangerschap ten behoeve van een erkenning voor geboorte is geen bijlage. Wat dient er na het acteren van de prenatale erkenning mee te gebeuren? 37

2.12. Opstellen van een proces-verbaal wanneer het niet mogelijk is om akten op te maken.....37

2.12.1. Wat moet er gebeuren als er door uitzonderlijke omstandigheden niet mogelijk is om akten op te stellen of te ondertekenen?....37

2.12.2. Is er een model voorzien voor deze processen-verbaal bij tijdelijke onmogelijkheid om akten aan te maken? 37

2.12.3. Hoe lang moeten deze processen-verbaal worden bijgehouden? 37

3. Wijzigen van de akten 38

3.1.1. Wat moet ik doen als bij de opmaak van een nieuwe akte wordt geconstateerd dat er een verschil is in persoonsgegevens tegenover de oudere akte? 38

3.1.2. Wanneer de beambte bij de creatie van een akte een volledige naam vergeet over te nemen valt dit nog onder de verbetering van een materiële vergissing (art. 33 BW) of moet er een verbeterend vonnis uitgelokt worden (art. 35 BW)? 39

3.1.3. Kan het vergeten opnemen van een tweede voornaam als een schrijffout en dus een materiële vergissing worden beschouwd?....39

3.1.4. Mag ik akten verwijderen met een nietigverklaring als ik een fout gemaakt heb bij het opstellen van de akte? 40

3.1.5. Art. 35 BW stelt dat een persoon die een akte wil laten verbeteren, een verzoekschrift kan indienen bij de familierechtbank. Kan de ABS in de toekomst ook nog aan de procureur des Konings vragen om een fout te laten rechtzetten via een verbeterend vonnis? 40

3.1.6. Welke familierechtbank is bevoegd om zich uit te spreken over een fout in de akte (vonnis van verbetering)? 41

3.1.7. Indien er als stavingstuk voor de verbetering van een materiële vergissing een buitenlandse akte wordt voorgelegd, mag er dan van deze akte ook een Belgische akte worden opgemaakt of wordt dit stavingstuk enkel als bijlage toegevoegd?....41

3.1.8. Hoe moet de aangifte van het geslacht gebeuren binnen de 3 maanden na de geboorte, wanneer het geslacht van het kind bij de geboorte onduidelijk was? 41

3.1.9. Hoe wordt de geboorteakte aangepast bij het opmaken van een verklaring van naamkeuze (art. 335 § 3 BW, 335ter § 2 of 335quater 2e lid BW)? 41

3.1.10. De gegevens in buitenlandse akten komen niet altijd overeen met de gegevens van het Rijksregister of zijn verkeerd. Hoe kan hiervan in de DABS een akte gemaakt worden?....41

3.1.11. Hoe kan ik in een gemigreerde akte een gegeven wijzigen ten gevolge van een materiële vergissing dat sinds 31 maart 2019 geen gegeven van de akte meer is ? 42

3.1.12. Wat moet ik doen als een vonnis stelt dat de rechterlijke beslissing moet worden overgeschreven, terwijl dit wettelijk niet voorzien is? Wat als dit niet expliciet in het vonnis staat, maar de griffier vraagt om een vonnis over te schrijven dat niet wettelijk voorzien is? En wat als het parket me vraagt om dit te doen? 43

3.1.13. De foutieve persoonsgegevens op een akte die ik wil aanpassen met een wijzigingsakte op basis van een gekregen vonnis, zijn al gecorrigeerd geweest voor dezelfde persoon in de DABS op een andere akte en

op basis van een ander vonnis. De metagegevens van de persoon staan nu al correct in de DABS. Wat moet ik doen? 44

4. Raadplegen van de akten 46

4.1.1. Kan iedereen nu een afschrift of uittreksel komen afhalen, ook als men geen inwoner van die gemeente is? 46

4.1.2. Welke gegevens bevatten de afschriften en uittreksels? 46

4.1.3. Is er een verschil tussen een uittreksel of afschrift van een gemigreerde akte dan wel van een nieuwe akte? 46

4.1.4. Geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten kunnen op voorhand gemigreerd worden. Stel dat iemand in de toekomst een uittreksel of afschrift nodig heeft van een oude nationaliteitsakte, hoe kan dit dan afgeleverd worden, samengesteld uit de gegevens van het Rijksregister? 47

4.1.5. Kunnen er naast uittreksels en afschriften ook automatisch internationale uittreksels en vertaalhulpen gegenereerd worden uit DABS? 47

4.1.6. Zal bij een geboorteaangifte in de toekomst ook nog een attest kraamgeld worden meegegeven of kunnen deze instanties ook terecht in DABS? 48

4.1.7. Hoe kunnen burgers afschriften en uittreksels van akten van de burgerlijke stand bekomen? 48

4.1.8. Kan je in de DABS de (lands)taal van je uittreksel kiezen? 49

4.1.9. Voor huwelijk, erkenning en echtscheiding wordt het mogelijk voortaan een uittreksel voor te leggen, geldt dit ook voor een nationaliteitsaanvraag? 49

4.1.10. Hoe zal de procedure lopen voor een legalisatie van een afschrift of uittreksel? Wordt er een automatische link voorzien met de toepassing e-legalisation van de FOD Buitenlandse Zaken voor het plaatsen van een e-apostille of e-legalisatie zodat afschriften en uittreksels van akten in de DABS niet eerst dienen afgeprint te worden om nadien digitaal op te laden in een ander systeem? 49

4.1.11. De wet laat nog toe uittreksels en afschriften op papier af te leveren in uitzonderlijke omstandigheden, met name wanneer het uittreksel of afschrift uit de DABS niet wordt aanvaard of betwist. Hoe doe je dat? 50

4.1.12. Kunnen er nog wel afschriften van oude papieren akten via de DABS afgeleverd worden dit wil zeggen met “beeld” van de papieren akte? Moeten de afschriften niet enkel onder de nieuwe vorm afgeleverd worden? (Dus met enkel de gegevens van een nieuw afschrift met eventuele historiek) 51

4.1.13. Hoe zullen genealogische opzoekingen gerealiseerd worden met de komst van de DABS? 51

4.1.14. Op de uittreksels was het ons opgevallen dat gemeenten in Wallonië in het Frans worden vermeld op de Nederlandstalige versie. Gaat dit op 01/04 ook effectief zo blijven of worden ze dan wel in het Nederlands getoond? Vb. Luik vs. Liège 52

5. Archiveren van de akten 53

5.1.1. Wie is verantwoordelijk voor de papieren akten van burgerlijke stand opgesteld voor 31/03/2019? 53

5.1.2. Wie is verantwoordelijk voor de elektronische akten die vanaf 31/03/2019 in de DABS worden opgesteld? 53

6. Versturen en ontvangen van berichten 54

6.1.1. Voor een dossier (huwelijk, erkenning, nationaliteit, …) is er een nog niet in de DABS opgeladen oude akte nodig die werd opgesteld in een andere gemeente. Er wordt niet gereageerd op de notificatie tot opladen. Mag op basis van een papieren afschrift uit het registers de migratie gebeuren in een andere gemeente? Is er een drukkingsmogelijkheid om de houder van de akte te dwingen om deze akte "onmiddellijk" op te nemen in DABS? 54

6.1.2. Ik heb een notificatie gekregen met een vonnis van justitie in over een echtscheiding, maar er bestaat geen huwelijksakte tussen de betrokkenen in de Belgische registers. Wat moet ik met dit vonnis doen? 54

7. Migreren van oude akten 54

7.1.1. Waar kan ik alle noodzakelijke informatie vinden inzake de migratie van oude akten? 54

7.1.2. Wat is migratie? 55

7.1.3. Wanneer is de migratie noodzakelijk? 55

7.1.4. Welke akten vormen het onderwerp van de migratie? 56

7.1.5. Op welke manier kan een gemeente een geboorte-, huwelijks- of overlijdensakte migreren? 56

7.1.6. Wie beslist op welke wijze een gemeente de migratie van de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten zal doorvoeren? 57

7.1.7. Moeten bij de migratie de unieke identificatienummers van de partijen vermeld worden? 58

7.1.8. Wanneer vindt de migratie van de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten plaats? 59

7.1.9. Is de migratie op voorhand verplicht? 59

7.1.10. Hoe moeten echtscheidingen en adopties van voor 31 maart 2019 gemigreerd worden? 60

7.1.11. Wanneer moeten geboorteaktes worden gemigreerd bij de opmaak van andere akten? 60

7.1.12. Mogen scans aanwezig in het lokale scansysteem naar de DABS gemigreerd worden zodanig dat migratie met validatietype "Afschrift" mogelijk is, zonder te controleren of de beelden wel up-to-date zijn?.60

7.1.13. Mogen metagegevens aanwezig in het lokale softwaresysteem naar de DABS gemigreerd worden zodanig dat migratie met validatietype "Uittreksel" mogelijk is, zonder te controleren of deze gegevens wel degelijk actueel zijn? 61

7.1.14. Moet er voor elke akte die gemigreerd wordt een beeld van de akte voorzien worden? 61

7.1.15. Moet er voor elke akte die gemigreerd wordt voorzien worden in metadata? 61

7.1.16. Welke ondersteuning kan het Rijksregister bieden bij de migratie? 61

7.1.17. Hoeveel Rijksregister-extracten mag een gemeente gratis aanvragen? 62

7.1.18. Op welke manier kan een Rijksregister-extract aangevraagd worden? 62

7.1.19. Welke strategie kan toegepast worden wanneer meerdere partners moeten samenwerken voor de migratie van een enkele akte? 63

7.1.20. Kan een gemeente nog in bulk migreren na de Go Live van de DABS? 64

7.1.21. Wat als een papieren akte voor de Go Live naar de DABS gemigreerd wordt, en nadien nog aangepast wordt? 64

7.1.22. Krijgen gemigreerde akten een documentreferentie zoals dat voor nieuwe akten het geval is? 65

7.1.23. Hoe vindt de migratie technisch plaats? 65

7.1.24. Wanneer een gemeente een akte migreert, dan is deze op twee plaatsen consulteerbaar: op papier en in de DABS. Wat met de juridische bewijskracht? 65

7.1.25. Wat moeten de gemeenten doen met de papieren versie van de gemigreerde akte na migratie? 66

7.1.26. Wat moet er gebeuren met de dossierstukken die zijn verzameld voor een aangifte van huwelijk of een aangifte van erkenning die geacteerd zijn voor de inwerkingtreding van de DABS, maar waarvan het huwelijk nog niet voltrokken is of de erkenningsakte nog niet werd opgesteld? Deze stukken kunnen niet meer in de rechtbank gedeponeerd worden (oud art. 44 BW). Mogen ze worden verwerkt in de DABS? 66

7.1.27. Hoe migreer ik akten waarvan ik niet alle gegevens heb? (Bv. Geboorteakte met vader waarvan bepaalde persoonsgegevens zoals geboorteplaats niet zijn gekend) 66

7.1.28. Wat is de procedure om gemigreerde akten te wijzigen? 67

7.1.29. Kunnen wijzigingen gekoppeld worden aan akten gemigreerd op uittrekselniveau? Bv. een naamswijziging op een gemigreerd uittreksel van de geboorteakte. 67

7.1.30. Welk rijksregisternummer geef ik mee bij de migratie van een akte waarbij de betrokkene omwille van een aanpassing van de registratie van het geslacht een nieuw rijksregisternummer heeft gekregen? 67

7.1.31. Bij de migratie van personen met een fictieve geboortedatum krijgen wij een verwerping: de datum is ongeldig. Wat moeten we hiermee doen? 67

8. Bijwerken van het Rijksregister 67

8.1.1. Wat wordt bedoeld met de automatische bijwerking van het Rijksregister? 67

8.1.2. Welke zijn nu juist de gegevens die automatisch aangepast zullen worden in het RR? Enkel huwelijk, overlijden, geboorte? Ook echtscheiding, geslachtswijziging, wijziging afstamming, enz.? 68

8.1.3. Wat als de bijwerkingen in het Rijksregister niet automatisch worden uitgevoerd omdat (1) de automatische bijwerking nog niet actief is (2) de bijwerking of collecte werd verworpen of (3) het wettelijk niet voorzien was om de bijwerking automatisch door te voeren ? 69

(3) Deze bijwerkingen moet de ABS altijd manueel uitvoeren. 70

9. Verwerken van rechterlijke beslissingen en naamsveranderingen bij Koninklijk Besluit . 70

9.1.1. Is er nog een rol weggelegd voor de ABS voor wat de verwerking betreft van de rechterlijke beslissingen en besluiten? 70

9.1.2. Belgische echtscheidingen (= echtscheidingen uitgesproken door een Belgische gerechtelijke instantie) geven aanleiding tot elektronische meldingen bij de huwelijksakten in de DABS. Hoe kan de griffier weten of de huwelijksakte is opgenomen in de DABS en wat gebeurt er met echtscheidingen waarvoor er geen huwelijksakte is opgenomen in de DABS? 71

9.1.3. Wanneer de griffier op basis van art. 1275 § 2 3e lid of 1303 3e lid Ger.W. een vonnis of arrest van echtscheiding dient over te maken aan de bevoegde ABS maar er zijn meerdere bevoegd, welke ABS krijgt dan het vonnis of arrest ter verwerking bezorgd? 72

9.1.4. Hoe dienen de notificaties aan de vrederechter te verlopen. Gebeurt dit automatisch via de DABS? 72

9.1.5. Zijn de griffies klaar om de vonnis- en arrestinformatie vanaf 31/3/2019 via de DABS aan de ABS over te maken? 72

9.1.6. Kan er enkel een vervangende akte van de burgerlijke stand via de rechtbank worden aangevraagd wanneer er geen andere vervangingsmogelijkheden (akte van bekendheid, enz.) zijn? 72

9.1.7. Welke vonnissen, arresten en besluiten komen binnen via een e-melding? Welke moet de ABS nog zelf verwerken? 73

9.1.8. In het geval er een vonnis wordt uitgesproken met daarin tegelijkertijd een betwisting als een vaststelling vaderschap, worden er dan twee of één gewijzigde akte(n) opgemaakt? De eerste om de vader te schrappen, de tweede om de nieuwe vader toe te voegen 73

9.1.9. Een vonnis of arrest dat de afstamming wijzigt geeft aanleiding tot het opmaken van een gewijzigde akte, wat als het om een buitenlandse geboorteakte gaat die niet in de DABS is opgenomen? 74

9.1.10. Hoe zullen echtscheidingsvonnissen uitgesproken betreffende buitenlandse huwelijken waarvan de erkenning geweigerd werd geregistreerd worden in de DABS en het Rijksregister? 74

9.1.11. In een echtscheidingsprocedure op een buitenlands huwelijk nodigt de griffier de betrokkenen uit de huwelijksakte te laten opnemen in de DABS, zodat e-melding mogelijk wordt. Is er een gelijkaardige procedure bij een naamswijziging (KB) betreffende een persoon geboren in het buitenland waarvoor de geboorteakte niet in de DABS beschikbaar is? 74

10. In geval van technische storing of crisis 75

10.1.1. Wat wordt er voorzien indien het DABS-systeem tijdelijk stilligt? 75

1. Over project: modernisering en informatisering van de burgerlijke stand

1.1.1. Wat is de DABS?

DABS is de afkorting voor Databank voor Akten van de Burgerlijke Stand. Dit is de centrale databank waarin al de akten van burgerlijke stand bewaard en beheerd zullen worden. Deze centrale databank komt in de plaats van de lokale registers die momenteel per gemeente/consulaat bestaan. Met de DABS wordt eveneens de overstap gemaakt naar gestandaardiseerde, documentaire, uniforme akten voor al de gemeenten en consulaten.

De Go Live datum van de DABS was 31/03/2019.

1.1.2. Wie voedt de DABS?

De DABS wordt gevoed door volgende gebruikers:

(1) De gemeenten (ambtenaren van de burgerlijke stand en de door hen gemachtigde beambten), die grondwettelijk bevoegd zijn voor de opmaak van de akten van burgerlijke stand en het houden van de registers.
(2) De consulaten (consulaire ambtenaren), die enkele bevoegdheden hebben inzake de burgerlijke stand.
(3) De officieren aangeduid door de Minister van Defensie of door de hiertoe gedelegeerde autoriteit die in welbepaalde gevallen akten van overlijden mogen opstellen. Dit zal slechts uitzonderlijk voorkomen.

Daarnaast stromen vanuit de rechtbanken en de FOD Justitie bepaalde gegevens door naar de DABS. Sommige van deze gegevens worden automatisch verwerkt door de DABS (echtscheidingen, naamswijzigingen, …), andere worden dan weer doorgestuurd naar de bevoegde ABS (verbeteringsvonnissen, afstammingsbetwistingen, adoptiebeslissingen, …).

De communicatie gebeurt aan de hand van webservices: vanuit de client applicaties van de gemeenten, consulaten en van de diensten van de FOD Justitie worden gegevens verstuurd naar en opgevraagd vanuit de DABS (akten aanmaken/consulteren/migreren, afschriften en uittreksels genereren, enzovoort). De lokale softwaretoepassingen moeten zelf voorzien in de schermen vereist voor de opmaak en het beheer van de akten van burgerlijke stand.

1.1.3. Moet de aanstelling van de ABS – indien de burgemeester deze functie niet wenst uit te oefenen – opnieuw gebeuren na 31/3/2019? Moet de gemachtigde beambte opnieuw machtiging krijgen na inwerkingtreding van de DABS?

De aanstelling van de ABS – indien de burgemeester deze functie niet wenst uit te oefenen – hoeft niet opnieuw te gebeuren na inwerkingtreding van de DABS. De wettelijke basis tot aanstelling verandert wel, maar blijft inhoudelijk volledig identiek (art. 7 2e lid BW integreert oud art. 125 2e lid Nieuwe

Gemeentewet). De inwerkingtreding van de DABS wijzigt niet wie gerechtigd is om de functie van ABS uit te oefenen (de burgemeester van rechtswege of een schepen via een collegebesluit).

De machtiging voor de gemachtigde beambten van het gemeentebestuur dient wel opnieuw te gebeuren. De wettelijke basis wijzigt (art. 9 BW herneemt in aangepaste vorm oude artikelen 44/1 en art. 45 BW), maar vooral is er sprake van een grondige wijziging van de inhoud van de taken die voorwerp zijn van de machtiging (geen papieren akten, maar digitale; afschriften en uittreksels via DABS in plaats van gehandtekend met zegel gemeenten, …).

1.1.4. Waar kunnen we terecht voor vragen die niet aan bod komen in deze FAQ?

U kan met uw vragen nog steeds terecht op het e-mailadres: Helpdesk.Belpic@rrn.fgov.be.

2. Aanmaken van akten

2.1. Algemeen

2.1.1. In de DABS wordt aan elke akte een documentreferentie toegewezen. Waarvoor staat dit?

Iedere elektronische akte die in de DABS wordt opgenomen, krijgt automatisch een uniek nummer toegekend door de DABS. Dit geldt zowel voor de nieuwe, elektronische akten die in de DABS worden opgemaakt vanaf 31/03/2019 als voor de gemigreerde akten. Met deze laatste worden de papieren akten bedoeld (opgesteld voor 31/03/2019) die opgenomen worden in de DABS en daar elektronisch ter beschikking worden gesteld.

Op basis van de documentreferentie kan de akte zeer eenvoudig teruggevonden worden in de DABS. Het nummer is samengesteld uit 14 cijfers en neemt volgende structuur aan: “jjjj – xxxx-xxxx – cc”

- Voor de nieuwe akten staat “jjjj” voor het jaartal waarin de ontwerp-akte wordt gecreëerd in de DABS. Dit is niet noodzakelijk gelijk aan het jaar van ondertekening van de akte. Het nummer wordt immers toegekend op het ogenblik dat men het ontwerp een eerste maal opslaat in de DABS en niet op het ogenblik van ondertekening.
- Het tweede deel van het nummer “xxxx-xxxx” staat voor een doorlopend volgnummer binnen de DABS. Per jaar kunnen er theoretisch dus 99.999.999 akten opgemaakt worden.
- “cc” staat voor het controlecijfer (modulus 97) op basis van alle voorgaande cijfers.

2.1.2. Welke akten kunnen aangemaakt worden in de DABS?

In de wet zijn volgende akten van de burgerlijke stand voorzien:

(1) Akte van geboorte (van een vondeling)
(2) Akte van prenatale erkenning
(3) Akte van erkenning

(4) Akte van verklaring van naamkeuze
(5) Akte van aanpassing van de registratie van het geslacht
(6) Akte van huwelijk
(7) Akte van overlijden
(8) Akte van een levenloos kind
(9) Akte van afwezigheid
(10) Akte van voornaamsverandering
(11) Akte van naamsverandering
(12) Akte van echtscheiding
(13) Akte van adoptie
(14) Akte van herroeping of herziening van adoptie, van nieuwe aanpassing van de geslachtsregistratie of van nietigverklaring
(15) Akten van Belgische nationaliteit (t.g.v. toekenning/verkrijging/herkrijging/ terugkrijgen/behoud/afstand/vervallen verklaring van de Belgische nationaliteit)

Na opmaak dienen deze akten elektronisch ondertekend te worden door de ABS/consulaire ambtenaar.

De akte van echtscheiding en de akte van naamsverandering worden slechts uitzonderlijk opgemaakt door de ambtenaar. Een akte van echtscheiding zal enkel opgemaakt worden wanneer:
(1) het gaat om een erkenning van een buitenlandse echtscheidingsbeslissing en wanneer
(2) de Belgische echtscheidingsbeslissing betrekking heeft op een huwelijk dat voltrokken is in het buitenland en de buitenlandse huwelijksakte niet aanwezig is in de DABS.

Belgische echtscheidingsbeslissingen waarvoor een huwelijksakte aanwezig is in de DABS zullen daarentegen automatisch verwerkt worden door de DABS. In de beginfase van de DABS is het wel mogelijk dat echtscheidingsvonnissen nog niet automatisch verwerkt worden en de ambtenaar deze wel nog opmaakt als een echtscheidingsakte op basis van een vonnis.

Overeenkomstig wordt een akte van naamsverandering enkel opgemaakt wanneer
(1) het gaat om een erkenning van een buitenlandse beslissing tot naamsverandering en;
(2) het gaat om een Belgische vergunning tot naamsverandering waarvoor geen geboorteakte beschikbaar is in de DABS (bv. voor erkende vluchtelingen).

Een koninklijk besluit tot naamsverandering waarvoor wel een geboorteakte aanwezig is in de DABS, zal daarentegen automatisch verwerkt worden door de DABS.

2.1.3. Dient de basis waarop de akte wordt opgemaakt vermeld te worden in de akte?

In voorkomend geval – d.i. wanneer dit afwijkt van de klassieke aangifte – dient de basis waarop de akte wordt opgemaakt vermeld te worden in de akte.

Er wordt een opdeling gemaakt tussen volgende mogelijke basissen:

(1) De **rechterlijke beslissing**, samen met de gegevens over o.a. de rechterlijke instantie en de datum van uitspraak.
Voorbeelden:

a. Bij een in kracht van gewijsde gegane gerechtelijke beslissing van een verklaring van overlijden, wordt een akte van overlijden opgesteld waarbij aangegeven wordt dat een rechterlijke beslissing aan de basis ligt. Indien de akte van overlijden wordt opgesteld op basis van een overlijdensattest (dit is in het merendeel van de gevallen zo), dient geen specifieke basis aangeduid te worden.
b. Indien een nationaliteitstoekenning tot stand komt via gerechtelijke weg, dient een akte van Belgische nationaliteit opgesteld te worden met als basis een rechterlijke beslissing.

(2) Het **proces-verbaal**.

Voorbeeld:
In geval van overlijden van een onbekend persoon dient een proces-verbaal opgesteld te worden dat alle informatie bevat omtrent de overledene, op basis waarvan de akte van overlijden wordt opgesteld.

(3) Het **koninklijk besluit tot naamsverandering**, samen de datum ervan en de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad. Deze basis is enkel van toepassing op de akte van naamsverandering.

(4) De **buitenlandse** akte, samen met gegevens over de buitenlandse autoriteit die de akte heeft opgesteld, de datum en plaats van opmaak.

(5) De **buitenlandse rechterlijke of administratieve beslissing**, samen met de gegevens over o.a. de buitenlandse autoriteit en de datum van de beslissing.

Voorbeeld:
Een buitenlandse echtscheidingsbeslissing wordt in de DABS opgenomen onder de vorm van een akte van echtscheiding, waarbij aangegeven wordt dat een buitenlandse beslissing aan de basis ligt.

2.1.4. Hoe wordt de datum van de akte bepaald op het afschrift en uittreksel?

De datum wordt bepaald door de elektronische ondertekening van de akte. Deze wordt automatisch meegegeven door het systeem.

2.1.5. Akten “in voorbereiding” kunnen al een DABS-nummer krijgen. Wanneer deze “tijdelijke akte” definitief wordt ondertekend door de ABS, wordt de datum van de aangifte of eerste opmaak dan behouden of de datum van ondertekening?

Het klopt dat akten in de DABS een aantal statussen hebben. Vanuit de eigen burgerlijke stand software kan een tijdelijke akte in voorbereiding in de DABS worden aangemaakt. Dit wil zeggen een nog niet ondertekende akte waarvoor wel al een uniek aktenummer wordt gecreëerd dat steeds behouden blijft. Andere statussen zijn bv. “klaar voor ondertekening” of “ondertekend”. Tot op het moment van de ondertekening kan elk gegeven in de akte nog gewijzigd worden, nadien niet meer.

Opgelet: de aangiftedatum (voor geboorte en overlijden) is wettelijk geen gegeven in de akte (art. 44 en 56 BW), wel voorzien is de datum van opmaak van de akte (art. 41 BW) die steeds de datum is van de ondertekening van de akte. In dit verband moet eraan herinnerd worden dat de geboorteakte en de

overlijdenakte onmiddellijk moeten worden opgemaakt (art. 43 § 4 en 55 § 1 BW). Een geboorteakte mag dus niet na de aangifte van de geboorte worden ondertekend.

Voor de huwelijksakte geldt dat deze “zonder vertraging” wordt opgemaakt (art. 165/1 BW). De huwelijksdatum wordt ook vermeld in de huwelijksakte (art. 54 2° BW). Dit laat toe om later te handtekenen in het geval dat dit technisch onmogelijk is op het moment zelf (bijvoorbeeld door een huwelijk op een bijzondere locatie). Dit is slechts mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden en moet zo veel als mogelijk vermeden worden. De ABS moet er alles aan doen om nog de dag zelf te ondertekenen, bijvoorbeeld door zich de dag zelf nog naar een locatie te begeven waar hij de akte kan ondertekenen. Indien dit toch niet mogelijk blijkt, moet de ABS de akte de eerstvolgende werkdag ondertekenen.

De datum van huwelijk vermeld in de akte kan dus eventueel verschillen van de datum van handtekening van de ABS.

Dit staat nog los van de algemene mogelijkheid tot opmaken van een proces-verbaal bij een uitval van het systeem (art. 14 3e lid BW).

2.1.6. Wat gebeurt met de tijdelijke akten of akten in voorbereiding die niet definitief worden?

Tijdelijke akten die nooit definitief ondertekend worden, kunnen na verloop van tijd verwijderd worden uit de DABS door de ABS of de helpdesk DABS.

2.1.7. Zijn tijdelijke akten of akten in voorbereiding zichtbaar voor andere gemeenten, bijvoorbeeld bij een opvraging op rijksregisternummer?

Enkel de eigen gemeente kan zijn akten in voorbereiding zien. Pas na ondertekening door de ABS worden ze zichtbaar voor andere gemeenten en overheden.

Een akte waarvan de opmaak geweigerd werd kan in een geweigerde status worden opgeslagen waardoor ze ook zichtbaar wordt voor andere gemeenten en overheden.

2.1.8. Zullen de gemeenten statistisch kunnen vaststellen welke akten door hun eigen administratie opgemaakt werden?

Het behoort tot de taken van de DABS om globale en geanonimiseerde statistieken met betrekking tot de burgerlijke stand mogelijk te maken (art. 72 8° BW). Er is nog een tool in voorbereiding die het zal mogelijk maken voor gemeenten om toegang te hebben tot statistieken van akten opgemaakt in DABS.

2.1.9. In welk formaat moeten de gemeentelogo's doorgegeven worden en aan wie?

Er verschijnt een standaard DABS-logo als de gemeente geen eigen logo opstuurt.

Er wordt een webservice aangeboden om logo's te uploaden, maar we stellen voor om dit zelf te doen wanneer DABS wordt gelanceerd.

Gemeenten kunnen hun logo's in PNG-formaat 200x200 pixels versturen, indien mogelijk gecodeerd in base64 en vergezeld van hun INS-code. Voor een goed resultaat moet het beeld een transparante achtergrond hebben.

Het downloaden van logo's zal sneller gaan als we meerdere logo's tegelijk ontvangen, maar gemeenten kunnen ook hun logo in het juiste formaat naar de helpdesk: Helpdesk.Belpic@rrn.fgov.be.

2.1.10. Welke akten worden automatisch gelinkt in DABS ?

Akte die wordt getekend in DABS na 31/3/19	**Akte waarop een historiek zichtbaar is**
Akte van erkenning Akte van adoptie	Akte van geboorte van het kind
Alle akten waarin een persoonsgegeven verandert van een persoon : • Akte van erkenning met nieuwe (voor)naam • Akte van adoptie met nieuwe (voor)naam • Huwelijksakte met nieuwe naam • Wijzigingsakte waarin persoonsgegeven verandert • Akte van voornaamsverandering • Akte van verklaring van naamkeuze • Akte van naamsverandering	Alle akten die zich in de DABS bevinden waarin de persoon voorkomt, behalve indien de rol van de persoon in de akte getuige of ABS is.
Akte van geslachtsverandering	Akte van geboorte
Akte van echtscheiding waarin huwelijksaktenummer wordt meegegeven	Akte van huwelijk
Akte van nietigverklaring	De vernietigde akte

Welke akten worden niet automatisch gelinkt in DABS ?

- Wanneer een akten van nietigverklaring wordt getekend geeft de gemeente een aktenummer mee van de akte die nietig verklaard is. De akten van nietigverklaring zal zorgen voor een historiek op deze akte.

  Indien er als gevolg van de nietigverklaring nog andere metagegevens op andere akten moeten veranderen moet een gemeente dit zelf doen aan de hand van een wijzigingsakte met dezelfde basis als de basis vermeld in de akten van nietigverklaring.

  - Een voorbeeldsituatie is een nietigverklaring van een erkenningsakte:

    De erkenningsakte wordt automatisch voorzien van een randmelding;

    De geboorteakte van het kind wordt manueel aangepast aan de hand van een wijzigingsakte op basis van de rechterlijke beslissing naar de nieuwe situatie.
- Een migratie van een papieren akte (van voor 31/3/19) zal nooit zorgen voor een automatische historiek op een andere akte :
  - In principe zal een papieren akte die betrekking heeft op andere akten reeds gerandmeld zijn in die andere akten, voor de migratie ervan. De historiek zal dus reeds zichtbaar zijn op het afschrift van de andere gemigreerde papieren akten.
  - In de uitzonderlijke gevallen waar de randmelding niet vermeld staat op de gemigreerde akte kan de helpdesk DABS dit oplossen door beide gemigreerde akten te linken.
- De nationaliteitsakte heeft geen effect op andere akten.

- Als een akte (die niet de eigen geboorteakte is) wordt gemigreerd nadat de akte die de metadata wijzigt is ondertekend, zal de link nog niet bestaan. De automatische link wordt gelegd op het moment dat de akte getekend wordt naar alle akten van de persoon die op dat moment in de DABS staan. Hetzelfde probleem kan zich voordoen als de migratie verkeerd is uitgevoerd (zonder RN-nummer terwijl de betrokkene hier wel over beschikt). Als oplossing kan de gemeente de helpdesk vragen om de link in dit geval handmatig te plaatsen. In de toekomst zal er een oplossing voorzien worden zodat gemeenten zelf de link kunnen leggen.
- In bepaalde gevallen voorziet de wetgeving de wijziging van de naam van afstammelingen van een persoon die geadopteerd wordt of van naam verandert. Er wordt geen automatische link gelegd na opmaak van de akte van adoptie respectievelijk akte van naamsverandering. Wanneer de afstammingen van een geadopteerde van naam (art.353-6 BW) wijzigen door de adoptie dient een gewijzigde akte (of akte van naamsverandering indien er geen geboorteakte is) met als basis het adoptievonnis te worden opgemaakt van de geboorteakten van deze afstammelingen. Wanneer er minderjarige kinderen geboren na indiening van het verzoekschrift van naam wijzigen door de opmaak van een akte van naamsverandering op basis van KB van hun ouder, wordt een aparte akte van naamsverandering opgemaakt met als basis het KB.

2.2. Rollen en verantwoordelijkheden

2.2.1. Kan de ABS zijn taken delegeren?

De ABS kan voor alle taken inzake het opmaken van akten van burgerlijke stand een speciale schriftelijke machtiging verlenen aan één of meer beambten van het gemeentebestuur. De enige uitzondering hierop is de opmaak van de akte van huwelijk.

Het gebruik van dergelijke machtigingen wordt aangemoedigd. Vandaag is het vaak zo dat de ABS de akten slechts periodiek ondertekent (bv. iedere week). Voorafgaand aan deze ondertekening worden er vaak al uittreksels van de akte meegegeven aan de betrokkenen. Met de komst van het DABS-systeem worden delegaties aangemoedigd, zodat akten sneller ondertekend worden en definitief in het DABS-systeem opgenomen kunnen worden. Er kan immers slechts een uittreksel of afschrift van een akte worden afgeleverd van zodra deze ondertekend is opgenomen in de DABS. In afwachting van ondertekening kan enkel een draft-uittreksel (zonder juridische waarde) worden afgeleverd.

2.2.2. Zijn er beperkingen voor de gemachtigde beambte inzake voor wie hij of zij een akte kan aanmaken? Bv. de opmaak van een akte waarin zijn of haar broer een kind erkent?

Ja, er zijn beperkingen. De beperking om geen akte op maken geldt voor zichzelf, de echtgenoot/echtgenote, wettelijk samenwonende partner, bloedverwanten in opgaande en nederdalende lijn of bloedverwanten in de zijlijn tot de tweede graad (art. 12 BW), waarbij een broer tweede graad is (hij stelt de rechtshandeling van de erkenning en de akte heeft dus op hem betrekking). De gemachtigde beambte kan dus geen akte opmaken waarin zijn of haar broer een kind erkent.

2.3. Elektronische ondertekening

2.3.1. Waarom moeten de akten ondertekend worden?

Belangrijk om weten is dat de akten die opgesteld worden in de DABS niet de vorm aannemen van PDF's, maar wel bestaan uit ondertekende XML-berichten. Meer bepaald bestaat het XML-bericht dat door de gemeenten of consulaten opgestuurd wordt naar de DABS uit drie delen:

(1) Documentinformatie die geen deel uitmaakt van de akte zelf (bv. het Rijksregisternummer);
(2) De aktegegevens die voorzien zijn in de wet (de gegevens van de betrokken partijen en van het geregistreerd feit) en;
(3) De elektronische ondertekening van deze aktegegevens

De digitale handtekening heeft een tweevoudig doel: garanderen dat de informatie niet veranderd kan worden door derden en de identiteit garanderen van degene die de informatie ondertekend heeft.

De XML-berichten worden een voor een bewaard in de DABS en kunnen na ondertekening niet meer gewijzigd worden. De ondertekende XML-berichten komen overeen met de authentieke bron van akten: het zijn deze berichten die de bewijskracht bezitten en de papieren registers vervangen voor akten opgesteld na 31/03/2019. Deze authentieke bron bestaat louter uit een opsomming van records, van XML-berichten. Indien de ambtenaar burgerlijke stand bijvoorbeeld een fout heeft gemaakt in de geboorteakte en deze fout later rechtzet, dan zullen twee XML-berichten afzonderlijk bewaard worden in de DABS: in de eerste plaats het XML-bericht dat de gegevens van de oorspronkelijke geboorteakte bevat (dus met het foutieve gegeven), in de tweede plaats het XML-bericht waarin de fout in de geboorteakte rechtgezet wordt. Er worden dus nooit records aangepast, er komen enkel nieuwe records bij.

2.3.2. Is het correct dat de betrokken partijen de akte niet meer moeten ondertekenen?

Dit is inderdaad correct. De akte wordt enkel elektronisch ondertekend door de hiertoe bevoegde ambtenaren (consulaire ambtenaren/ambtenaren van burgerlijke stand of diens gemachtigde beambte). De autorisaties worden beheerd in het DABS-gebruikersbeheersysteem. De ondertekening gebeurt aan de hand van de elektronische identiteitskaart. Op basis hiervan verklaart de ambtenaar dat de gegevens opgenomen in de akte correct zijn en dat de opmaak van de akte regelmatig is verlopen in aanwezigheid van de eventueel betrokken partijen.

2.3.3. Met welk type handtekening moeten de akten van burgerlijke stand ondertekend worden?

Er wordt wettelijk bepaald dat de akten ondertekend moeten worden door de ABS/consulaire ambtenaar. Door de ondertekening wordt de authenticiteit, de integriteit en de onveranderlijkheid van de akten gewaarborgd.

De handtekening bestaat uit een gekwalificeerde elektronische handtekening zoals bedoeld in artikel 3.12 van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014

betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (ook wel de eIDAS-verordening genoemd).

In deze verordening is volgende definitie terug te vinden: *"Een gekwalificeerde elektronische handtekening is een geavanceerde elektronische handtekening die is aangemaakt met een gekwalificeerd middel voor het aanmaken van elektronische handtekeningen en die gebaseerd is op een gekwalificeerd certificaat voor elektronische handtekeningen."*

Hieronder wat extra toelichting over de verschillende begrippen in deze definitie:

- Met een **geavanceerde elektronische handtekening** wordt een handtekening bedoeld die:
  - op unieke wijze verbonden is aan de ondertekenaar;
  - het mogelijk maakt om de ondertekenaar te identificeren;
  - tot stand komt met gegevens voor het aanmaken van elektronische handtekeningen die de ondertekenaar, met een hoog vertrouwensniveau, onder zijn uitsluitende controle kan gebruiken en;
  - op zodanige wijze aan de daarmee ondertekende gegevens is verbonden, dat elke wijziging achteraf van de gegevens kan worden opgespoord.

- Met een **gekwalificeerd middel voor het aanmaken van elektronische handtekeningen** wordt bedoeld dat de handtekening aangemaakt moet zijn door een veilig middel voor het aanmaken van een elektronische handtekening, zodat gegarandeerd kan worden dat aan de eisen van een gekwalificeerde handtekening voldaan is.

- Om een handtekening te kunnen plaatsen, heeft de afzender een **certificaat** nodig. Dit is een soort van digitaal identiteitsbewijs van de afzender, dat ondertekend mee verzonden wordt in het XML-bericht naar de DABS. Op basis van dit certificaat kan gegarandeerd worden dat het bericht afkomstig is van een bepaalde persoon en van niemand anders. Het garandeert met andere woorden de identiteit van de ondertekenaar. Dergelijk certificaat wordt uitgereikt door een derde partij, een certificatiedienstverlener of certificaatautoriteit, die vooraf de identiteit van de ondertekenaars controleert. Een gekwalificeerd certificaat voor elektronische handtekeningen is een certificaat voor elektronische handtekeningen, dat is afgegeven door een gekwalificeerde verlener van vertrouwensdiensten en dat voldoet aan een aantal voorwaarden (waaronder bv. de vermelding van de geldigheidsduur van het certificaat en van de identiteitscode van het certificaat, enzovoort).

2.3.4. Met welke oplossing kan de elektronische handtekening gerealiseerd worden?

Voor de ondertekening van de XML-berichten wordt er gebruik gemaakt van de elektronische identiteitskaart. Hierbij wordt er geen specifieke oplossing opgelegd. Het is toegelaten dat een gemeente die reeds over een oplossing voor de ondertekening beschikt, verder blijft werken met deze oplossing op voorwaarde dat een gekwalificeerde handtekening afgeleverd kan worden die compatibel is met de algemene validatiecomponent. Gemeenten die over geen oplossing beschikken, kunnen indien gewenst intekenen op de raamovereenkomst van de FOD BOSA inzake elektronische ondertekening die werd toegewezen aan de firma Doccle.

2.3.5. Wat gebeurt er na de elektronische ondertekening?

Nadat het ondertekende XML-bericht door de gemeenten en consulaten opgestuurd werd naar de DABS, zal de ondertekening gevalideerd worden door een algemene validatiecomponent. Indien positief, zal een gekwalificeerd elektronisch zegel geplaatst worden door de DABS, die eveneens een timestamp bevat. Deze zegel identificeert de rechtspersoon, zijnde de DABS, en bevestigt de inhoud die opgestuurd wordt.

De laatste stap betreft het overbrengen van het XML-bericht naar het Archiving-as-a- Service platform van Smals. Het gaat om een elektronisch archiveringsplatform waarop de ondertekende XML-berichten bewaard kunnen worden op een veilige manier, zodanig dat de leesbaarheid en onveranderlijkheid gewaarborgd worden op lange termijn.

Samengevat:

Stap 1: elektronische ondertekening van het XML-bericht door de gemeenten/consulaten (oplossing hiervoor zelf te kiezen)
Stap 2: opsturen van ondertekend XML-bericht naar DABS-server, waarna dit doorgestuurd wordt ter validatie
Stap 3: plaatsen elektronische zegel door de DABS
Stap 4: archivering van het XML-bericht op het AaaS-platform van Smals

2.3.6. Wat moet ik doen als het niet lukt om een huwelijksakte te ondertekenen?

Er kunnen verschillende oorzaken zijn die belemmeren dat een huwelijksakte kan worden getekend. De meest voorkomende problemen zijn gerelateerd aan het ontbreken van de noodzakelijke gebruikersrechten voor de ambtenaar van de burgerlijke stand in RR Admin.

Controleer daarom of de ABS die de akte wenst te ondertekenen wel de **juiste hoedanigheid** heeft om huwelijksakten te kunnen tekenen en of de persoon correct gekend is bij RR Admin.

Volg ook steeds de volgende stappen bij het opstellen en ondertekenen van een huwelijksakte:

(1) De ABS dient zelf, via zijn of haar **eigen identiteitskaart,** in te loggen in de DABS;
(2) Breng de akte **eerst naar de status "validate for signature"** en daarna naar **"ready for signature"**;
(3) **Controleer** of de getoonde te ondertekende akte de juiste gegevens bevat, inclusief de naam van de ABS die zal ondertekenen;
(4) **Onderteken** de akte.

Opgelet: als een medewerker de huwelijksakte voorbereidt, mag deze de akte enkel brengen tot de status "validate for signature". De identiteitsgegevens van het Rijksregister van de persoon die inlogt, worden immers gebruikt om de akte te ondertekenen. Indien de persoon die probeert te tekenen niet de correcte hoedanigheid bezit, zal de akte niet ondertekend kunnen worden.

2.3.7. Mag een huwelijksakte worden voorbereid door een medewerker, ook al kan deze de akte niet tekenen?

Als een medewerker de huwelijksakte voorbereidt, mag deze de akte enkel brengen tot de status "validate for signature". De identiteitsgegevens van het Rijksregister van de persoon die inlogt, worden immers gebruikt om de akte te ondertekenen. Indien de persoon die probeert te tekenen niet de correcte hoedanigheid bezit, zal de akte niet ondertekend kunnen worden.

Om de huwelijksakte te tekenen, moet de ambtenaar van de burgerlijke stand inloggen in het systeem met zijn of haar eigen identiteitskaart.

2.3.8. Wat gebeurt er als de huwelijksakte door omstandigheden niet onmiddellijk kan getekend worden door de ABS (burgemeester of schepen) op de dag van het afsluiten van het huwelijk. Zal als huwelijksdatum de datum van de ondertekening van de akte verschijnen?

Het huwelijk komt tot stand door de verklaring van de partijen dat zij mekaar aannemen tot echtgenoten en de verklaring van de ABS dat zij in naam van de wet door het huwelijk verbonden zijn. De ABS maakt hiervan zonder vertraging de akte op in de DABS (art. 165/1 BW).

De huwelijksdatum als gegeven in de huwelijksakte (art. 54 2° BW) dient steeds de datum van de verklaringen van de echtgenoten en de ABS te zijn. De akte van huwelijk moet zonder vertraging worden opgemaakt, dit is – omwille van redenen van overmacht op technisch vlak of vergetelheid – niet noodzakelijk de dag van de voltrekking van het huwelijk, al verdient het aanbeveling de akte diezelfde dag op te maken.

De ABS die het huwelijk voltrokken heeft moet in elk geval de akte van huwelijk tekenen. Elke dag verder uitstel is risicovol en dient zo veel als mogelijk vermeden te worden. We weten dat de omstandigheden in een trouwzaal op technisch vlak vaak anders zijn dan in de eigenlijke lokalen van de administratie. Daarom biedt de vermelding “zonder vertraging” een praktische oplossing.

Technisch krijgt de elektronische handtekening van de ABS (art. 18 BW) steeds een timestamp (waaronder de datum) mee. Deze laatste datum zal echter de huwelijksdatum als gegeven in de huwelijksakte niet overschrijven of vervangen.

2.3.9. Een beambte kan in principe niet gemachtigd worden voor de opmaak van de huwelijksakte. Mag hij wel een huwelijksakte opmaken op basis van een andere akte (bv. een buitenlande akte) of een proces-verbaal?

De ABS kan voor alle taken inzake het opmaken van akten van burgerlijke stand, met inbegrip van het afleveren van afschriften en uittreksels ervan, een speciale schriftelijke machtiging verlenen aan één of meer beambten van het gemeentebestuur. Deze machtiging is niet mogelijk voor de opmaak van de akte van huwelijk (art. 9 BW).

Met de opmaak van de huwelijksakte wordt enkel de akte bedoeld die de ABS maakt nadat hij zelf het huwelijk voltrokken heeft (art. 165/1 BW). De gemachtigde beambte mag een huwelijksakte op basis

van een buitenlandse akte wel opmaken (art. 68 BW). Er is ook geen probleem voor het opmaken van een huwelijksakte op basis van een proces-verbaal, dat uiteraard enkel kan opgemaakt worden indien het door uitzonderlijke omstandigheden onmogelijk is om een akte in gedematerialiseerde vorm op te maken (art. 14 3e lid BW). Wanneer de huwelijksakte wordt opgemaakt op basis van een proces-verbaal, dient de ambtenaar van de burgerlijke stand de huwelijksakte op te maken (niet de gemachtigde beambte). Dit moet niet verplicht dezelfde ambtenaar zijn die het huwelijk heeft voltrokken of de PV heeft ondertekend. Art. 9 2e lid maakt immers duidelijk de akte van huwelijk niet door de gemachtigde beambte kan worden ondertekend.

2.3.10. Vele gemeenten volgen de vervangingscascade niet bij belet van de ABS. Zo worden huwelijken verdeeld over de schepenen. Gaat dit strenger gecontroleerd worden? Betekent dit technisch gezien dat alle schepenen schrijfrecht moeten krijgen in DABS ten einde afwisselend de huwelijksakte te kunnen ondertekenen?

Bij verhindering van de ABS wordt deze tijdelijk vervangen door de burgemeester, een schepen of een raadslid in volgorde van hun benoemingen (art. 7, 3e lid BW dat dezelfde regeling als oud art. 125, 3e lid Nieuwe Gemeentewet behoudt). Er komt daar geen strengere controle op, maar uiteraard is het de bedoeling dat de wetgeving gerespecteerd wordt.

Het is inderdaad zo dat de burgemeester en de schepenen schrijfrechten moeten krijgen in de DABS om huwelijken te kunnen voltrekken (de huwelijksakte te kunnen tekenen met hun elektronische identiteitskaart). De ABS moet desgevallend steeds kunnen vervangen worden.

2.3.11. Zal het nog steeds nodig zijn om het gemeentelijk zegel met de handtekening van de gemeentelijke ambtenaar aan te brengen?

Nee, na aanbrenging van de elektronische handtekening van de ambtenaar wordt de akte ingevoerd in de DABS en krijgt hij een elektronische zegel bij validatie.

2.3.12. Mag de ABS of een gemachtigde beambte van thuis uit elektronisch akten tekenen?

Puur wettelijk is er daartegen geen bezwaar.

Het is een louter technische kwestie, waar al dan niet in voorzien wordt door de softwarefirma's.

2.3.13. Wie betaalt de kosten van de digitale handtekening (stempel DABS) op uittreksels en afschriften? Indien gemeente x een bepaald bedrag vraagt voor een uittreksel of afschrift, is er dan niet het risico dat iedereen zich wendt tot gemeente y waar het gratis is?

Het elektronische zegel van de DABS dat op elk afschrift of uittreksel wordt geplaatst (art. 29 § 2 2e lid en § 5 BW) is niet ten laste van de gemeente. Wel ten laste van de gemeente is het softwaresysteem dat moet toelaten aan de ABS of de gemachtigde beambte om met de elektronische identiteitskaart de akten van de burgerlijke stand te ondertekenen (art. 18 BW). Dat is echter een eenmalige handtekening bij opmaak van de akte.

Gemeenten kunnen zoals voorheen gemeentelijke retributies vragen voor het afleveren van een uittreksel of afschrift. Burgers zouden aan forum shopping kunnen doen. De migratie van de akte waarvan een afschrift of uittreksel wordt gevraagd blijft echter steeds een verantwoordelijkheid van de gemeente van opmaak. Eens opgenomen in de DABS kan er heel makkelijk een uittreksel of afschrift worden afgeleverd, zonder kost voor het elektronische zegel.

Het aantal afgeleverde afschriften en uittreksels zal bovendien dalen. Gemeenten en griffies zijn verplicht om bij de opmaak van hun dossiers (bv. huwelijk, erkenning, echtscheiding) steeds eerst zelf in de DABS de nodige akten op te zoeken. Ze mogen burgers noch gemeenten verzoeken om het een afschrift of uittreksel uit de DABS voor te leggen. Dit geldt trouwens voor alle andere overheden in het kader van het Only Once-principe ingeschreven in de wet (art. 81 BW). De openbare overheden, instellingen van openbaar nut en instellingen van algemeen belang, notarissen en advocaten dienen zelf een toegang te vragen om de DABS te raadplegen (art. 78 en 80 BW). Deze regels zullen – zeker op termijn – leiden tot een verdere daling van benodigde afschriften en uittreksels.

2.4. Uniek identificatienummer

2.4.1. Met de komst van de DABS moet iedere partij geïdentificeerd worden aan de hand van een uniek identificatienummer. Wat wordt hiermee bedoeld?

Het uniek identificatienummer neemt de vorm aan van een Rijksregisternummer.

Het gebruik van een uniek identificatienummer is noodzakelijk omwille van volgende redenen:

(1) Dit nummer zal aan de basis liggen van de doorstroming van bijwerkingen in de DABS.

Voorbeeld: Indien na Go Live van de DABS een persoon van naam wijzigt, wordt een bericht opgestuurd naar de DABS dat het identificatienummer bevat van de persoon die de naamswijziging ondergaat. Aan de hand van dit nummer identificeert de DABS de akten waarin deze persoon een rol vervult, waarna de bijwerking van de naam aan deze akten gekoppeld kan worden.

(2) Op basis van dit nummer kan iedere gebruiker in de DABS alle akten van een persoon in lijstvorm raadplegen.

(3) Dit nummer is ten slotte noodzakelijk om de automatische bijwerking van het Rijksregister mogelijk te maken. Indien bijvoorbeeld een nieuwe erkenningsakte wordt opgemaakt zullen de afstammingsgegevens in het Rijksregister aangepast moeten worden. Dit gebeurt automatisch op basis van de Rijksregisternummers die gekoppeld zijn aan de erkenningsakte.

2.4.2. Moet een persoon ingeschreven in het Wachtregister nog een bewijs van ongehuwde staat voorleggen voor huwelijk of erkenning?

Zoals voorheen moet een persoon ingeschreven in het Wachtregister “die niet is ingeschreven in het bevolkings- of vreemdelingenregister” (art. 164/2 § 3 en art. 327/2 § 3 BW) nog steeds een bewijs van ongehuwde staat, maar ook van nationaliteit voorleggen (de erkenner wel alleen indien het krachtens artikel 62 WIPR toepasselijk recht, bepaalt dat een gehuwd persoon geen kind kan erkennen bij een

ander persoon dan zijn echtgenoot of echtgenote; de moeder ingeval van een erkenning voor de geboorte of in de akte van geboorte).

2.4.3. Personen die enkel een vermelding krijgen in het Rijksregister (bv. 2 Nederlanders woonachtig in Nederland die bevallen in België) krijgen ook een Rijksregisternummer. Gaat dit makkelijk teruggevonden worden wanneer ze later bevallen van een tweede kind in België of zich in België inschrijven?

Deze personen zullen in het Rijksregister en in de DABS kunnen teruggevonden worden. Het komt erop aan de personen steeds goed te bevragen.

Op deze manier is er meer kans op een succesvolle fonetische opvraging in het Rijksregister.

Indien op een bepaald ogenblik blijkt dat een persoon die niet werd teruggevonden in het Rijksregister, een tweede keer is gecollecteerd in het Rijksregister, moeten de procedures worden gevolgd met betrekking tot het buiten gebruik stellen van het "dubbele" Rijksregisternummer.

2.5. Geboorteakte

2.5.1. Moet ik een prenatale erkenningsakte opnemen bij de geboorteakte?

Het nummer van de prenatale erkenningsakte *moet* worden ingegeven in de geboorteakte als er een prenatale erkenning heeft plaatsgevonden.

2.5.2. Kunnen ouders de geboorteaangifte van geboorte via e-mail doen, aangezien ze de geboorteakte niet meer hoeven te handtekenen?

De ouders zijn verplicht de aangifte van geboorte bij de ABS te doen (art. 43 § 1 BW), dit is vooralsnog in persoon. Bij KB kunnen in de toekomst wel de voorwaarden bepaald worden om een elektronische aangifte van geboorte in te voeren (art. 43 § 3 BW).

2.5.3. Kan een akte van bekendheid of een machtiging tot afleggen van een beëdigde verklaring als basis gebruikt worden voor het opmaken van een geboorteakte?

De akte van de bekendheid (art. 164/3 t.e.m. 164/5, 164/7 en 327/2 § 8 BW en art. 5 WBN) en de machtiging tot afleggen van een beëdigde verklaring (art. 164/6 en 164/7 BW en art. 5 WBN) kunnen niet als basis fungeren voor het opmaken van een geboorteakte in de DABS (art. 41 § 5° BW).

Als alternatief is wel voorzien dat de gehomologeerde akte van bekendheid en de machtiging tot afleggen van een beëdigde verklaring als bijlage in de DABS worden opgenomen, namelijk bij de akte waarbij ze diende te worden voorgelegd (art. 164/5 2e lid en 164/6 2e lid BW).

2.5.4. “NameDeclarationMadeByTheParents” vermeldt dat de ouders een naam hebben gekozen voor hun kind. Moet dit enkel in de geboorteakte waarin er uitdrukkelijk een keuze wordt gemaakt door de ouders (bij eerste kind)? Of moet dit ook worden aangeduid in geval van een volgend kind waarbij de keuze reeds werd gemaakt voor het eerste gemeenschappelijk kind?

Als er een naamkeuze wordt gemaakt (ongeacht eerste of een volgend kind), moet NameDeclarationMadeByTheParents als “true” worden doorgestuurd.

2.5.5. Is het nodig om aan te geven in de geboorteakte dat er wordt afgeweken van het Belgisch naamrecht (IPR) indien er een naam wordt gekozen o.b.v. van een andere nationaliteit?

Dit is wettelijk niet voorzien.

2.5.6. Wat gebeurt er indien de ouders een lopende adreswijziging (IT019) in hun dossier hebben, waarbij er nog geen positief advies werd gegeven. De ouders geven het nieuwe adres op als adres. Wordt/mag het kind dan op het moment van het tekenen van de akten worden gecollecteerd met het nieuwe adres (zonder positief advies ouders)? In de praktijk wacht dit bestuur nu alvorens een collecte uit te voeren tot er positief advies is.

Het huidig adres van de ouders moet bij het kind worden ingevuld (ongeacht er een adreswijziging lopende is). De gemeente van geboorte verwittigt de nieuwe gemeente van het feit dat een kind geboren werd en ingeschreven werd op het huidige adres.

2.5.7. Indien het kind een naam/voornaam krijgt, waarvoor er nog geen naamcodes bestaan, moeten de naamcodes dan manueel worden aangevraagd door het bestuur voor het tekenen van de akte? Of wordt dit automatisch gedaan bij de automatische collecte? Het verhaal omtrent de naamcodes geldt ook voor de voornaamsveranderingen/adoptie.

De ontbrekende naamcodes worden automatisch aangemaakt voor het collecteren van het kind/persoon.

2.5.8. Kan een geboorteakte worden opgemaakt zonder uur van geboorte ?

In geval van een migratie van een geboorteakte of de opmaak van een geboorteakte op basis van een buitenlandse akte, waar op het beeld geen uur van geboorte staat, mag het uur van geboorte leeg blijven. In de andere gevallen is het uur van geboorte wel een verplicht gegeven.

Indien de persoon weigert een medische verklaring in te dienen, moet een arts worden ingeschakeld om te onderzoeken of de moeder inderdaad is bevallen en vervolgens de aannemelijke datum en het tijdstip van de bevalling aan te geven. Indien het gaat over een vondeling, kan het tijdstip waarop het kind is gevonden worden ingevuld.

2.6. Akte van huwelijk

2.6.1. Worden de akte van aangifte van erkenning en de akte van aangifte van huwelijk in de DABS opgenomen of als bijlage bij de erkennings- of huwelijksakte? Indien niet, wat met de bewaring en bewaartermijn? Moeten de aangiften van huwelijk en erkenning aan de burgers afgeleverd worden?

De akte van aangifte van erkenning en de akte van aangifte van huwelijk worden vervangen door een (document van) aangifte dat de ABS ondertekent (art. 164/1 en 327/1 BW). Bij KB van 30 januari 2019 (B.S. 15 februari 2019) werd een model van aangifte vastgesteld.

Er is niet voorzien in de wet dat de aangifte aan de mensen moet afgeleverd worden. Niets staat het verkrijgen van een kopie in de weg (bv. om visum aan te vragen om in België te huwen op een Belgisch consulaat).

De beide aangiften worden niet aangemaakt in de DABS (geen wettelijke basis voorzien) maar in de eigen software. Ze worden evenmin als bijlage in de DABS toegevoegd (art. 164/2 § 4 BW voorziet dit niet). Er geldt enkel een administratieve bewaartermijn door de gemeente (doorgaans is dit minimum 5 jaar, deze termijnen worden bepaald in een selectielijst van het Rijksarchief voor de gemeenten die moet aangepast worden).

2.6.2. Indien er getuigen bij het huwelijk aanwezig zijn, en deze hebben hun woonplaats in het buitenland, hoe gaan de gegevens van hen in de akte kunnen ingevoerd worden? Zij hebben immers geen Rijksregisternummer.

De akte van huwelijk vermeldt in voorkomend geval, de naam, voornamen, de geboortedatum en geboorteplaats van de getuigen (art. 54 4° BW). De identificatie aan de hand van het Rijksregisternummer is eveneens verplicht voor personen op wie de akte betrekking heeft (art. 41 § 2 BW).

Om de getuigen te kunnen opnemen met een Rijksregisternummer – hetzelfde geldt voor alle andere personen die in een akte voorkomen maar geen verblijfshouder zijn – wordt een nieuw register in het Rijksregister ingevoerd, met name het register van natuurlijke personen die vermeld worden in een akte van de burgerlijke stand opgemaakt door een ABS, maar die niet het voorwerp uitmaken van een inschrijving of een vermelding in het Rijksregister van de natuurlijke personen in een andere hoedanigheid (art. 2 § 4 2° en art. 2ter van de Wet van 8/8/1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen zoals gewijzigd of ingevoerd door art. 3 en 5 van de Wet van 25/11/2018 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het Rijksregister en de bevolkingsregisters – B.S. 13-12-2018).

De inschrijving in dit register geldt als een “vermelding in het Rijksregister” dit wil zeggen het gaat over personen die (nog) niet kunnen ingeschreven worden in de bevolkingsregisters, het vreemdelingenregister, het wachtregister of de consulaire registers maar wel voorkomen in een akte van de burgerlijke stand (art. 2 § 2 1e lid van de Wet van 8/8/1983 zoals gewijzigd door art. 3 van de Wet van 25/11/2018). Deze personen kunnen op geen enkel socio-economisch recht aanspraak maken

enkel en alleen omdat ze voorwerp uitmaken van een vermelding in het Rijksregister (art. 2 § 2 2e lid van de Wet van 8/8/1983 zoals gewijzigd door art. 3 van de Wet van 25/11/2018). Ze krijgen wel een Rijksregisternummer toegekend bij hun eerste vermelding (art. 2 § 3 van de Wet van 8/8/1983 zoals gewijzigd door art. 3 van de Wet van 25/11/2018) en bepaalde gegevens worden ingevuld (art. 4quater van de Wet van 8/8/1983 zoals ingevoerd door art. 3 van de Wet van 25/11/2018). Het Rijksregisternummer wordt behouden wanneer deze personen later het voorwerp van een inschrijving in het Rijksregister zouden worden.

Deze oplossing van de "vermelding in het Rijksregister" brengt met zich mee dat elke persoon die opgenomen wordt in een akte van de burgerlijke stand voortaan een Rijksregisternummer krijgt en de aanmaak van bisnummers (KSZ) niet meer nodig is, wat praktisch een goede zaak is.

De aanmaak van het Rijksregister zal onmiddellijk via de software burgerlijke stand gebeuren.

2.6.3. Kunnen buitenlandse huwelijken waarbij minstens één Belg betrokken is, automatisch opgenomen worden in de DABS, dus ook zonder verzoek van de betrokken Belg?

Neen. De opname als akte op basis van een buitenlandse akte kan enkel op verzoek van de betrokken Belg. Daarnaast kan de akte op basis van een buitenlandse akte worden opgemaakt indien deze aan de ABS wordt voorgelegd bij de opmaak of wijziging van een andere akte van de burgerlijke stand.

Tenslotte kan de huwelijksakte, overeenkomstig artikel 31, §2, tweede lid WIPR, in de DABS als erkende buitenlandse akte 'geregistreerd' worden wanneer de betrokkene de akte aanbiedt ter inschrijving in de bevolkingsregisters. In dat geval wordt er geen akte op basis van een buitenlandse akte opgemaakt.

2.6.4. Kunnen buitenlandse huwelijken waarbij 2 niet-Belgen betrokken zijn opgenomen worden in de DABS wanneer er een onderzoek plaatsvindt?

Indien één van beide personen de huwelijksakte aanbiedt voor inschrijving in de bevolkingsregisters, kan de akte (ook als deze nog in onderzoek is) 'geregistreerd' worden in de DABS, overeenkomstig artikel 31, §2, tweede lid WIPR. Er wordt dan geen akte op basis van een buitenlandse akte opgemaakt.

2.6.5. Wordt het trouwboekje een ceremoniële optie (wat is de waarde ervan) of verdwijnt het gewoon?

Het trouwboekje is ook vandaag niet bij wet geregeld. Het is dus optioneel. Daar waar het trouwboekje vandaag als uittreksel uit de huwelijksakte wordt beschouwd, zal het dat in de toekomst niet meer zo zijn (een uittreksel kan enkel via de DABS afgeleverd worden). Het zal wel een feestelijk attest of bevestiging zijn van het huwelijk

2.6.6. Mogen de mensen nog getuigen aanbrengen voor hun huwelijk? Of wordt dit enkel ceremonieel?

Er werd beslist om getuigen te behouden (art. 54 4° en 164/2 § 8 BW). De akte van huwelijk vermeldt in voorkomend geval de naam, voornamen, de geboortedatum en geboorteplaats van de getuigen.

2.6.7. Kan de aangifte van huwelijk gebeuren onder bijzonder en authentieke volmacht door een derde?

Belanghebbende partijen kunnen zich bij alle akten, met uitzondering van de huwelijksakte, laten vertegenwoordigen door een lasthebber door middel van een bijzondere en authentieke volmacht. De lasthebber stelt de handelingen in de plaats van de lastgever (hier de aangifte van huwelijk, maar het kan bv. ook om een andere aangifte gaan, het erkennen van een kind of het ondertekenen van een nationaliteitsverklaring en schrijven van de handgeschreven verklaring).

De bijzondere en authentieke volmacht wordt als bijlage in de DABS opgeladen (art. 21 BW met dezelfde inhoud als oud art. 36 BW).

De aangifte van huwelijk (en van erkenning) is mogelijk bij authentieke en bijzondere volmacht. “Akten” moet geïnterpreteerd worden als “akten en aangiften” vermits enkel de voltrekking van het huwelijk vastgelegd in de huwelijksakte van het toepassingsgebied wordt uitgesloten (zie Omzendbrief van 19 maart 2019, B.S. 25/03/2019). De volmacht wordt als bijlage in de DABS opgenomen bij de huwelijks- of erkenningsakte. De aangifte zelf wordt niet als bijlage in de DABS opgenomen.

Er dient uiteraard grondig nagekeken te worden of de volmacht authentiek is (ABS, notaris) en bijzonder (enkel en alleen met het oog op een aangifte van huwelijk duidelijk omschreven en vermeld met wie, waar, ...).

Deze bijzondere en authentieke volmacht is te onderscheiden van het gelegaliseerd schriftelijk bewijs van de bij de aangifte van het huwelijk afwezige toekomstige echtgenoot waaruit diens instemming met de aangifte blijkt (art. 164/2 § 2 3° BW). Dit bewijs kan één van de partners ontslaan van aanwezigheid bij de aangifte, maar niet beiden.

2.6.8. Mogen huwelijken nog voltrokken worden op zon- en feestdagen?

De mogelijkheid om de voltrekking van huwelijken op zon- en feestdagen te weigeren, wordt voortaan wettelijk verankerd (art. 165/1 1e lid BW). Indien de ABS deze huwelijken wil laten doorgaan, kan dit nog wel, op voorwaarde dat de gemeenteraad toestaat om huwelijken op zon- en/of feestdagen te voltrekken (art. 165/1 derde lid BW).

Bijvoorbeeld: 11 juli is geen wettelijke feestdag, er is dus geen rechtsgrond tot weigering in de wetgeving.

2.6.9. Hoe kunnen de huwelijksbeletselen gecontroleerd worden indien voor een huwelijk enkel een uittreksel in plaats van een afschrift dient voorgelegd te worden?

Het geschetste probleem doet zich in feite enkel voor bij een volle adoptie waarbij de huwelijksbeletselen met de oorspronkelijke familie blijven bestaan (art. 356-1 2e lid BW). Er zijn wettelijk twee oplossingen voorzien:

- het bevragen van de personen, die verplicht zijn alle informatie mee te delen die de ABS nodig heeft om de akte op te maken (art. 17 BW);

- indien de ABS zich onvoldoende ingelicht acht kan hij de belanghebbende verzoeken om ieder ander bewijs tot staving van de gegevens over te leggen inclusief een eventueel afschrift (art. 164/2 § 6 BW).

2.6.10. Moet er nog steeds een overschrijving van het vonnis van de echtscheiding worden afgeleverd ter voorbereiding van een nieuw huwelijk?

De randmelding op de ontbonden huwelijksakte zal voldoende zijn als bewijs voor echtscheiding, zowel voor huwelijken ontbonden voor alsook na de go-live.

2.6.11. Een geboorteattest van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen wordt voorgelegd bij een huwelijksaangifte. Kan dit attest opgenomen worden in de DABS? Indien niet wordt het dan een bijlage bij de huwelijksakte?

Het geboorteattest van het CGVS is geen (buitenlandse) akte van de burgerlijke stand. Er is geen basis voorzien (art. 41 5° BW) om een akte in de DABS op te maken op basis van het geboorteattest van het CGVS.

Het attest van het CGVS wordt ook niet als bijlage in de DABS opgenomen (art. 164/2 § 4 BW). Het origineel wordt teruggegeven aan de betrokkenen (art. 15 2e lid BW).

2.6.12. Moeten wij nog geboorteakten opvragen voor de samenstelling van huwelijksdossiers en erkenningsdossiers?

De samenstelling van een huwelijksdossier of erkenningsdossier worden respectievelijk geregeld in art. 164/2 BW en art. 327/2 BW.

In essentie zijn (inhoudelijk) dezelfde documenten als voorheen vereist (oud art. 64 BW en oud art. 327/2 BW). Er is echter één belangrijke uitzondering: de geboorteakte van de persoon die een kind wenst te erkennen en van de ouder ten opzichte van wie de afstamming reeds vaststaat moeten niet meer voorgelegd/opgevraagd worden om een aangifte van erkenning te kunnen doen (art. 327/2 § 1 1e lid BW zoals aangepast door art. 167 van de Wet van 21/12/2018). De geboorteakte van het kind voor een erkenning na geboorte blijft wel een verplicht document voor de aangifte van erkenning.

Blijven de documenten dus feitelijk behouden, toch wijzigt de aanpak voor de ABS. Er wordt namelijk verder werk gemaakt van administratieve vereenvoudiging voor de burger die niet zelf voor alles moet instaan en voor de ABS die niet meer alle documenten in één dossier moet bewaren (en neerleggen op de rechtbank).

Zo moet de ABS nagaan of de vereiste geboorteakte(n) in de DABS staan en deze eventueel laten opladen. De identiteit van de partijen wordt gecontroleerd aan de hand van een Belgische identiteitskaart, vreemdelingenkaart of verblijfsdocument. De ABS moet zelf nagaan of de partijen ingeschreven zijn in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister (ten behoeve van het vaststellen van woonst, nationaliteit en ongehuwde staat). De ABS kan voor zichzelf uiteraard afdrukken of kopieën nemen, maar hoeft dit niet te bewaren in een dossier.

De overige documenten die eventueel door partijen dienen te worden voorgelegd, worden in regel teruggegeven aan de betrokkenen (art. 15 2e lid BW).

2.6.13. Moeten wij de identiteitsbewijzen nog kopiëren voor huwelijksdossiers en erkenningsdossiers?

Een buitenlands identiteitsbewijs of buitenlands bewijs van nationaliteit dienen – indien voorlegging noodzakelijk – opgeladen te worden als bijlage in de DABS. Buitenlandse akten of gerechtelijke beslissingen worden opgenomen in de DABS als akten op basis van een buitenlandse akte (art. 68 § 2 BW en art. 70 BW).

2.7. Akte van echtscheiding

2.7.1. Hoe zullen echtscheidingen binnen de DABS worden behandeld?

De huidige werkwijze betreffende het verwerken van echtscheidingsbeslissingen wordt drastisch hervormd. Het huidige Burgerlijk Wetboek stelt dat een Belgische echtscheidingsbeslissing door de ABS als een akte in de registers van de burgerlijke stand moet overgeschreven worden en dat er melding van moet worden gemaakt op de kant van de papieren huwelijksakte. In de nieuwe wetgeving stuurt de griffier de gegevens over de echtscheidingsbeslissing elektronisch door naar de DABS, waarna een melding gecreëerd wordt die automatisch gelinkt wordt aan de betrokken huwelijksakte. De ambtenaar dient niet tussen te komen bij de verwerking. Dit betekent een enorme tijdswinst.

Enkel in volgende twee gevallen dient een akte van echtscheiding opgemaakt te worden door de ambtenaar:

(1) wanneer het gaat om een erkenning van een buitenlandse echtscheidingsbeslissing en
(2) wanneer de Belgische echtscheidingsbeslissing betrekking heeft op een huwelijk dat voltrokken is in het buitenland en de buitenlandse huwelijksakte niet aanwezig is in de DABS.

2.7.2. Mag er wel een akte van echtscheiding opgemaakt worden en gekoppeld worden aan de huwelijksakte opgenomen in de DABS op basis van een buitenlandse echtscheiding? Er is op dat moment toch geen sprake van de opmaak van een andere akte van de burgerlijke stand (art. 68 § 2 BW)?

Een buitenlandse echtscheiding (gerechtelijke of administratieve beslissing) kan opgenomen worden in de DABS als akte van echtscheiding met als basis de buitenlandse gerechtelijke of administratieve beslissing (art. 41 5° e) BW en art. 70 BW), indien de huwelijksakte in de DABS werd opgenomen.

2.7.3. Een koppel huwt in België en verhuist naar Spanje waar ze scheiden. De Spaanse echtscheiding wordt voorgelegd. Wie is de bevoegde ABS? Brussel?

Indien één van de partijen Belg is, kan het verzoek worden gericht aan de ABS van de laatste inschrijving in het BR, VR of WR (art. 68 § 1 2e lid BW).

Indien geen van de partijen Belg is (art. 70 BW), kan het verzoek worden gericht aan de algemene bevoegde ABS (art. 13 BW).

2.8. Akte van adoptie

2.8.1. Van een buitenlandse adoptie wordt er alleen maar een adoptievonnis en geen geboorteakte voorgelegd. Kan er een adoptieakte in de DABS worden gemaakt indien er geen geboorteakte is? Moet er een vervangende geboorteakte via de rechtbank gevorderd worden?

Het is belangrijk te onderstrepen dat de erkenning van buitenlandse adopties geen bevoegdheid is van de gemeenten, maar van de federale centrale autoriteit (FCA) adoptie bij de FOD Justitie. Enkel de FCA is bevoegd om een buitenlandse adoptie te erkennen. Dit geldt zowel voor oude als nieuwe buitenlandse adopties.

In het kader van de nieuwe wetgeving zullen het niet meer de adoptanten zijn die de stukken in verband met adoptie voorleggen. De FCA zal, via een attest, de gegevens nodig voor de opmaak van de akte van adoptie en de akte van geboorte op basis van de buitenlandse akte aan de bevoegde ABS bezorgen. De FCA bezorgt aan de ABS ook de buitenlandse adoptiebeslissing en akte van geboorte.

2.9. Akte van overlijden

2.9.1. Moeten we voor de overlijdens nog iedere maand de strook B van het model III C opsturen naar volksgezondheid?

De verplichtingen van de statistiek – zowel voor geboorte (doorgaans via eBirth) als overlijden – blijven behouden (KB van 14/6/1999 en KB van 17/6/1999).

2.9.2. Indien een overlijdensakte wordt getekend in DABS, wordt er een automatische bijwerking in het rijksregisterdossier uitgevoerd (IT150). Wordt de identiteitskaart dan ook automatisch gesupprimeerd (IT195 – Belpic)?

Zal automatisch worden uitgevoerd voordat IT150 zal worden bijgewerkt.

2.9.3. Het verlof tot begraven valt weg uit het BW. Wat met de 24u waarbinnen de begraving niet mocht plaatsvinden (oud art. 77 BW)?

Het verlof tot begraven en het gegeven dat er geen begraving mag plaatsvinden binnen de 24u van het overlijden staan niet meer in het Burgerlijk Wetboek (oud art. 77 BW wordt opgeheven). Art. 15bis van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging voorziet voor het Vlaamse gewest in een decretale basis voor het afleveren van een toestemming tot begraven door de ABS van de plaats van het overlijden, maar niet dat het begraven niet kan binnen de24u na het overlijden.

De deelstaten werden hiervan verwittigd. Het is aan de decreetgever om hier desgewenst een initiatief te nemen. Ook de gemeentelijke politiereglementen kunnen hier regels over bevatten.

2.9.4. Wij wensen als gemeente van begraven een toestemming tot begraven af te leveren en maakten daarvoor vroeger in ons softwareprogramma een fictieve akte. Kunnen we voor die toestemming voortaan vertrekken vanaf de overlijdensakte in de DABS die in de overlijdensplaats wordt opgesteld, maar wat als deze nog niet is opgesteld? Mag er wettelijk geen toelating tot begraven afgeleverd worden als er geen overlijdensakte is (ook al werkt het nu in de praktijk blijkbaar anders). Is dat een richtlijn die met de komst van DABS kan uitgevaardigd worden?

Ondanks alle praktijken in verband hiermee is het goed om eraan te herinneren dat enkel en alleen de gemeente van overlijden bevoegd is en blijft tot het opmaken van een toelating tot begraven (art. 15bis van het Decreet van 16/01/2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging).

De gemeente van begraven kan op geen enkele manier wettelijk gedekt een toelating tot begraven opmaken, wel kan zij eventueel een aanvaardingsbewijs (bij vele gemeente ook als toelating tot begraven bestempeld, vandaar ook een deel van de verwarring) maken waarbij de overledene aanvaard wordt op één van de begraafplaatsen van de gemeente. Voor het opmaken van een dergelijk aanvaardingsbewijs is het niet nodig dat de overlijdensakte reeds is opgemaakt en zeker niet verplicht.

Het afleveren van de enige officiële toelating tot begraven/crematie (geregeld in het decreet van 16/01/2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging) door de ABS van de gemeente van overlijden en het opstellen van de overlijdensakte (burgerlijk wetboek) door dezelfde ABS staan los van mekaar en dat blijft zo. Er is geen verplichting dat het ene voor het andere dient te gebeuren. In de praktijk worden ze uiteraard in 99% van de gevallen samen opgemaakt in de gemeente van overlijden.

2.10. Buitenlandse akten

2.10.1. Hoe wordt een buitenlandse akte opgenomen in de DABS?

De ABS is bevoegd om buitenlandse akten in de DABS op te nemen. De akte moet aan een aantal voorwaarden voldoen opdat de registratie in de DABS geldig zou zijn. Zo moet de buitenlandse akte opgesteld zijn door een bevoegde autoriteit en vertaald zijn door een beëdigde vertaler in de landstaal van toepassing in het taalgebied van de betrokken gemeente (voor meer details: zie Wetboek Internationaal Privaatrecht). Bij de FOD Justitie is een Centrale Autoriteit Burgerlijke Stand opgericht die de ABS advies kan verlenen in geval van twijfel bij de beoordeling van de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om een buitenlandse akte of rechterlijke beslissing te erkennen.

Wanneer de ABS een akte opmaakt op basis van een buitenlandse akte, moet hij deze basis aanduiden. Hij vermeldt hierbij de buitenlandse autoriteit die de akte heeft opgemaakt, de datum en de plaats van opmaak. Een afschrift van de buitenlandse akte en, in voorkomend geval, de beëdigde vertaling ervan, wordt als bijlage in de DABS opgenomen. Verder bevat de akte met basis “buitenlandse akte” exact dezelfde gegevens als de Belgische akte.

2.10.2. Kunnen niet-Belgen voortaan vragen om hun buitenlandse akten in te schrijven in de DABS? Moeten we alle voorgelegde buitenlandse akten voortaan in de DABS opnemen? Kunnen we zien welke buitenlandse akten geweigerd worden?

In tegenstelling tot vroeger worden voortaan ook buitenlandse akten van niet-Belgen opgenomen in de DABS. Dat is een grote nieuwigheid, te meer omdat inderdaad alle voorgelegde buitenlandse akten (of gerechtelijke beslissingen trouwens) voortaan worden opgenomen in de DABS.

In de DABS zijn er twee onderscheiden manieren om buitenlandse akten of gerechtelijke beslissingen te op te nemen: (1) de opmaak van een (Belgische) akte op basis van een buitenlandse akte of de wijziging van de akte in de DABS en (2) de registratie bij voorlegging van buitenlandse akten of gerechtelijke beslissingen ter erkenning.

1. De opmaak van een (Belgische) akte van de burgerlijke stand in de DABS op basis van een buitenlandse akte.

Deze akte geldt als akte van de burgerlijke stand met volledige bewijskracht en is te vergelijken met de vroegere overschrijving (oud art. 48 BW). Niet-Belgen kunnen in tegenstelling tot Belgen niet rechtstreeks de ABS verzoeken om een akte op basis van een buitenlandse akte op te maken, maar in welbepaalde gevallen (adoptie, buitenlandse akte of beslissing nodig voor de opmaak van een andere akte, wijzigen van bestaande akten) moet de ABS toch een akte op basis van een buitenlandse akte opmaken in de DABS en dit ongeacht de nationaliteit van de betrokkene(n).

Dit is bedoeld als administratieve vereenvoudiging voor burgers. Indien de betrokkene in de toekomst een afschrift of uittreksel in België dient voor te leggen van zijn buitenlandse akte, kan de betrokkene zich dus beroepen op een afschrift of uittreksel van de Belgische akte op basis van de buitenlandse akte. Hij dient dus niet terug te keren naar de afleverende autoriteit in het buitenland.

Belangrijk is ook dat wijzigingen kunnen verwerkt worden. De opmaak van de Belgische akte op basis van een uittreksel of afschrift van de buitenlandse akte verhindert niet dat er latere wijzigingen in de akte kunnen verwerkt worden. Bijgevolg zal een afschrift ook de historiek van na de opmaak van de Belgische akte vermelden, in de vorm van de metadata van de wijzigingen. Concreet kan die historiek dan bv. het volgende zijn: een erkenning, een verklaring van naamkeuze, een voornaamsverandering, een verbetering door een rechtbank, … Het kan dan gaan om zowel Belgische akten of beslissingen of in België erkende buitenlandse akten of beslissingen.

Er zijn verschillende wettelijke basissen mogelijk, nl.:

1.1. Op de expliciete vraag van Belgen (art. 68 § 1 BW).

Dit was vroeger ook reeds mogelijk in de vorm van een overschrijving op basis van oud art. 48 BW.

De bevoegde ABS is krachtens art. 68 § 1 2° lid BW deze van inschrijving in de registers (BR, VR of WR) of bij gebreke hieraan de plaats van laatste inschrijving of bij gebreke hieraan Brussel.

Alvorens de akte op te maken op basis van een buitenlandse akte moet de ABS conform art. 31 (en desgevallend 25 en 27) WIPR de vreemde akte of (gerechtelijke) beslissing erkennen.

1.2. In geval van een (buitenlandse of binnenlandse) adoptie.

Ook vroeger kon reeds een buitenlandse geboorteakte van een geadopteerde (en de binnenlandse of buitenlandse adoptiebeslissing) worden overgeschreven (oud art. 368-1 BW), zelfs indien de adoptanten of geadopteerde niet de Belgische nationaliteit hadden. Een buitenlandse adoptie diende wel steeds voorafgaandelijk erkend en geregistreerd te worden door de Federale Centrale Autoriteit voor adoptie (FCA, bij de FOD Justitie).

Ook de nieuwe regels (art. 368-1 § 1 BW) voorzien dat de buitenlandse geboorteakte kan geregistreerd worden in de DABS (ongeacht de nationaliteit van de geadopteerde) wanneer de adoptie in België is uitgesproken (van de binnenlandse adoptiebeslissing wordt een akte van adoptie opgemaakt) of erkend (door de federale centrale autoriteit adoptie).

Voor de buitenlandse adopties wordt de werkwijze aangepast. Krachtens art. 367-2 BW stuurt de FCA voor adoptie, wanneer deze een buitenlandse adoptiebeslissing (ook van niet-Belgen) erkent, de gegevens nodig voor de opmaak van een akte van adoptie (op basis van de buitenlandse adoptiebeslissing) en voor de akte van geboorte (op basis van de buitenlandse akte) door aan de ABS die de akten opmaakt. Geboorte- en adoptieakte worden verbonden.

De bevoegde ABS is krachtens art. 368-1 § 2 BW deze van (1) de plaats van inschrijving in de registers (BR, VR, WR) van de geadopteerde of gebreke hieraan van de adoptant, adoptanten of één van hen) of (2) bij gebrek hieraan de actuele verblijfplaats van de geadopteerde of bij gebrek hieraan van de adoptant, adoptanten of één van hen) of (3) bij gebrek hieraan Brussel.

1.3. Indien de buitenlandse akte wordt voorgelegd bij de opmaak van een andere (nieuwe) akte van de burgerlijke stand (art. 68 § 2 BW)

Dit is een zeer ruime en nieuwe bepaling die de ABS ertoe verplicht buitenlandse akten die hem voorgelegd worden wanneer hij een andere akte opmaakt te registeren in de DABS, ongeacht de nationaliteit van de betrokkene(n).

Voorbeeld: alle buitenlandse geboorteakten, overlijdensakten, echtscheidingsakten, huwelijksakten, erkenningsakten die voorgelegd worden in huwelijks-, nationaliteit- of erkenningsdossiers of nog bij de aangifte van geboorte voldoen aan deze voorwaarde.

De bevoegde ABS om de opmaak van de akte in de DABS op basis van een buitenlandse akte te verrichten is hier deze die de nieuwe akte van de burgerlijke stand opmaakt, en niet de algemeen bevoegde ABS uit art. 13 BW.

De buitenlandse akte geeft (na erkenning op basis van 27 en 31 WIPR) aanleiding tot de opmaak van de geëigende Belgische basisakte met als basis voor de opmaak van de akte een buitenlandse akte (art. 41 5° d) BW). De basis voor de opmaak van de akte wordt als bijlage in de DABS opgenomen. De nieuwe

akte wordt desgevallend verbonden met de akte(n) die gewijzigd wordt(worden). De gewijzigde akte wordt eveneens door de ABS opnieuw getekend (art. 18 § 1 en 19 BW).

1.4. Wanneer bestaande Belgische akten wijzigingen ondergaan op basis van buitenlandse akten of buitenlandse gerechtelijke of administratieve beslissingen.

Het behoort tot de doelstellingen van de burgerlijke stand en de DABS om de wijzigingen in de burgerlijke staat bij te houden (art. 6 § 1 1e streepje BW en art. 71 1° en 2° BW). Indien de akten van de burgerlijke stand in de DABS niet zouden bijgewerkt worden, komt het bewijs van de staat van de persoon in gedrang.

Een heel gamma van voorbeelden is denkbaar: een buitenlands gerechtelijke beslissing die de afstamming wijzigt, een buitenlandse gerechtelijke of administratieve beslissing die de naam van een persoon wijzigt, een buitenlandse nietigverklaring of echtscheiding op een Belgisch huwelijk, een erkenning van vaderschap op een Belgische geboorteakte enz. Dit geldt evenzeer ongeacht de nationaliteit van diegenen op wie de bestaande akten in de DABS betrekking hadden.

De bevoegde ABS is steeds de algemene (art. 13 BW).

Er zijn drie werkwijzen:

1.4.1. Een buitenlandse gerechtelijke beslissing die een afstamming betwist en/of een afstammingsband vaststelt of een naams- en voornaamsverandering tot stand brengt (in sommige landen behoort dit tot de rechterlijke macht) geeft overeenkomstig art. 31 § 1 BW na erkenning (ingevolge art. 25 en 31 WIPR) aanleiding tot de opmaak van een gewijzigde akte (een nieuwe versie van de bestaande akte in de DABS). De ABS vermeldt de referentie van de gerechtelijke beslissing en voegt deze als bijlage toe. De ABS tekent ook de gewijzigde akte (art. 31 § 3 BW).

Voorbeeld: vonnis vaststelling vaderschap wordt voorgelegd, Belgische geboorteakte heeft enkel een moederlijke afstamming, na erkenning (art. 25 WIPR) wordt een gewijzigde geboorteakte opgemaakt (gegevens vader worden ingevuld) met referentie naar het vonnis dat als bijlage wordt opgeladen.

1.4.2. Andere buitenlandse gerechtelijke beslissingen of administratieve beslissingen geven (na erkenning op basis van naargelang art. 25 en 31 WIPR) aanleiding tot de opmaak van de geëigende Belgische basisakte (art. 70 BW) met als basis voor de opmaak van de akte een gerechtelijke of administratieve beslissing (art. 41 5° e) BW). Criterium voor opname in de DABS voor zover de beslissing een wijziging van de staat van de persoon tot gevolg heeft. De basis voor de opmaak van de akte wordt als bijlage in de DABS opgenomen. De nieuwe akte wordt verbonden met de akte(n) die gewijzigd wordt(worden). De gewijzigde akte wordt eveneens door de ABS opnieuw getekend (art. 18 § 1 en 19 BW).

Voorbeeld: een buitenlandse echtscheiding geeft aanleiding tot opmaak van een akte van echtscheiding met als basis de buitenlandse gerechtelijke beslissing, ze wordt verbonden met de huwelijksakte in de DABS.

1.4.3. Buitenlandse akten die een akte van de burgerlijke stand opgenomen in de DABS wijzigen geven (na erkenning op basis van art. 27 en 31 WIPR) aanleiding tot de opmaak van de geëigende Belgische basisakte (art. 68 § 2 BW zoals gewijzigd door art. 166 13° van de Wet van 21/12/2018) met als basis voor de opmaak van de akte een buitenlandse akte (art. 41 5° d) BW).

Voorbeeld: een buitenlandse erkenning van een buitenlands kind in België geboren en er ingeschreven geeft aanleiding tot opmaak van een akte van erkenning met als basis de buitenlandse beslissing, ze wordt verbonden met de geboorteakte in de DABS die erdoor gewijzigd wordt, de gewijzigde akte wordt ondertekend door de ABS.

2. De registratie bij voorlegging buitenlandse akten of gerechtelijke beslissingen ter erkenning (art. 71 1e lid 4° BW en art. 31 WIPR)

Dit houdt in dat elke buitenlandse akte of beslissing ongeacht de nationaliteit van de betrokkene(n) die wordt aangeboden ter inschrijving in de bevolkingsregisters of voor de opmaak van een akte op basis van de buitenlandse akte steeds in de DABS wordt geregistreerd, ook wanneer er geen akte op basis van de buitenlandse akte kan opgemaakt worden en de akte of beslissing louter wordt voorgelegd ter aanpassing van de bevolkingsregisters.

Het gaat om een loutere registratie met melding of de akte/beslissing werd erkend, geweigerd of de erkenning ervan nog in onderzoek is. Op die manier ontstaat een depot of verzameling van buitenlandse akten en beslissingen waarvan de erkenning in België in onderzoek is of werd onderzocht en met welk resultaat.

Een eventueel advies van de Centrale Autoriteit Burgerlijke Stand bij de FOD Justitie moet eveneens opgenomen worden in een dergelijke registratie.

Opgelet: het is waarschijnlijk dat deze tweede functionaliteit – in tegenstelling tot het opmaken van een akte op basis van een buitenlandse akte – nog niet onmiddellijk technisch voorzien is bij de opstart van de DABS. Ook de Centrale Autoriteit Burgerlijke Stand bij de FOD Justitie is nog in oprichting en kan nog niet meteen bevraagd worden. Het is trouwens enkel de bedoeling deze te bevragen bij ernstige twijfel bij de beoordeling van de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om een buitenlandse akte of rechterlijke beslissing te erkennen, zoniet kan de beslissing tot erkenning of niet-erkenning door de gemeente zelf genomen worden en geregistreerd.

Wanneer een aldus erkende akte/beslissing nadien aanleiding kan geven tot opmaak van een akte op basis van een buitenlandse akte/beslissing (een “upgrade” als het ware naar punt 1 van het antwoord), kan vertrokken worden van de registratie van de erkende akte/beslissing.

2.10.3. Er wordt een aangifte van huwelijk gedaan in gemeente X. Eén van de partners woont in een andere gemeente Y, hij legt zijn buitenlandse geboorteakte voor die moet opgenomen worden in de DABS (art. 68 § 2 BW). Welke ABS is bevoegd, de algemene (art. 13 BW) of de ABS waar de huwelijksaangifte wordt gedaan? Moet m.a.w. de ABS van gemeente X aan gemeente Y vragen om de akte op te laden?

Het antwoord wordt reeds gegeven in art. 68 § 2 BW: De ABS maakt een akte bedoeld in paragraaf 1 [akte op basis van een buitenlandse akte] op indien hem een buitenlandse akte wordt voorgelegd bij de opmaak van een akte van de burgerlijke stand.

Dezelfde ABS wordt bedoeld: namelijk deze die de (nieuwe, andere) akte van de burgerlijke stand opmaakt is bevoegd om, indien hem (dezelfde ABS dus) daartoe een buitenlandse akte wordt voorgelegd, deze op te nemen in de DABS (juridisch een akte op te maken op basis van een buitenlandse akte).

2.10.4. Kan een akte op basis van een buitenlandse akte opgemaakt worden in de DABS wanneer die buitenlandse akte voorligt in de vorm van een (A) uittreksel van de buitenlandse akte uit op de rechtbank gedeponeerde stukken (huwelijks- of nationaliteitsdossiers); (B) geboorteakte uit het vreemdelingendossier van betrokkene; (C) een uittreksel of internationaal uittreksel (en geen letterlijk afschrift)?

Art. 69 § 2 zoals gewijzigd door art. 166 15° van de Wet van 21/12/2018 laat expliciet toe om een akte op basis van een buitenlandse akte op te maken wanneer die buitenlandse akte als uittreksel wordt voorgelegd.

De nieuwe wetgeving laat toe uittreksels van akten te gebruiken in dossiers van huwelijk (art. 164/2 § 1 2e lid BW), erkenning (art. 327/2 § 1 2e lid BW), adoptie voor wat de huwelijksakte betreft (art. 1231-28 § 1 4° en 1231-1/3 § 1 4° Ger.W.) en echtscheiding (art. 1254 § 2 4° en 5° Ger.W.). Bij voorlegging is de ABS verplicht een akte op basis van de buitenlandse akte op te maken (art. 68 § 2). Uiteraard moet de akte erkend worden (art. 27 en 31 WIPR).

Wat uittreksels betreft uit andere dossiers (rechtbank- of vreemdelingendossier), is het geen probleem om in het kader van het Only Once-principe reeds voorgelegde en aanvaarde documenten te hergebruiken voor zover de integriteit en onveranderlijkheid van de bewaring gegarandeerd zijn. Voor oudere akten moet ook nagekeken worden of deze nog in overeenstemming zijn met de huidige toestand en er dus geen discrepanties zijn in spelling, data enz.

2.10.5. Er wordt een akte op basis van een buitenlandse akte opgenomen in de DABS. Een scan van de buitenlandse akte wordt eveneens opgenomen in de DABS. Geldt dit ook voor de beëdigde vertaling? Mag de buitenlandse akte in één van de drie landstalen aanvaard worden, ook in een ééntalige gemeente?

Ja (art. 69 § 2 BW), de akte moet worden opgenomen met de beëdigde vertaling. Dus de scan van de originele buitenlandse akte én van de beëdigde vertaling worden als bijlage in de DABS opgenomen.

Desgevraagd dienen voor de FOD Justitie de beëdigde vertalingen wel te gebeuren in de taal of talen van de gemeente. De taalwetgeving moet gerespecteerd worden, het gebruiken van internationale uittreksels of EU-vertaalhulpen kan dit probleem deels verhelpen.

Art. 13 § 3 van de taalwetgeving schrijft de overschrijving voor in de taal van zijn gebied. Binnen de DABS zijn er echter geen overschrijvingen meer.

2.10.6. In het kader van een aangifte van huwelijk wordt de buitenlandse overlijdensakte voorgelegd van de echtgenoot van één van de aanstaande echtgenoten. Moet deze ook worden opgenomen in de DABS? Indien het een buitenlandse echtscheiding betreft moet de akte van echtscheiding in de DABS opgemaakt worden, maar moet dan ook de buitenlandse huwelijksakte worden gevraagd om de akte van echtscheiding te kunnen koppelen?"

In een strikte interpretatie van art. 68 § 2 BW moet de buitenlandse overlijdensakte van de vorige echtgenoot opgenomen worden, al lijkt dit weinig zinvol.

Een akte van echtscheiding hoeft niet verplicht gekoppeld te zijn aan een huwelijksakte. Ook voor Belgische echtscheidingen is voorzien dat wanneer er geen huwelijksakte ter beschikking is een akte van echtscheiding op zich wordt opgemaakt (art. 1275 § 2 3e lid en 1303 3e lid Ger.W.). De akten van echtscheiding op basis van een buitenlandse akte kan dus op zich staan in de DABS, zonder koppeling met de huwelijksakte.

2.10.7. Mag een akte op basis van een buitenlandse akte worden opgemaakt op basis van een overschrijving of inschrijving van de originele akte in een ander land? Bv. op basis van een Argentijnse geboorteakte wordt een Nederlandse geboorteakte in Den Haag aangemaakt, kan deze laatste akte als basis dienen voor de opmaak van een akte op basis van een buitenlandse akte?

Wanneer de akte in kwestie op basis van de voorwaarden vermeld in art. 27 WIPR (controles echtheid volgens het recht van het land waar de akte werd opgemaakt, legalisatie, toepasselijk recht, openbare orde en wetsontduiking) werd erkend, kan deze ook als basis dienen voor de opmaak van een akte op basis van een buitenlandse akte zoals deze akte ook vroeger reeds aanvaard werd voor een aanpassing van de bevolkingsregisters of om te dienen in een huwelijks-, nationaliteits- of erkenningsdossier.

2.10.8. Dient van elke buitenlandse overlijdensakte van een Belg een akte op basis van een buitenlandse akte in de DABS te worden gemaakt? Op vraag van wie?

Iedere Belg of zijn wettelijke vertegenwoordiger kan de ABS verzoeken om een akte op te maken op basis van een buitenlandse akte die op hem betrekking heeft (art. 68 § 1 BW, zie ook vraag 1, 1.1.). Strikt gezien kunnen de erfgenamen hier dus niet om vragen. Omdat echter art. 68 § 1 BW bedoeld wordt als herneming van oud art. 48 BW (Memorie van Toelichting 54K2919001, p. 120) en oud art. 48 (ingevoerd samen met het WIPR) vooral een wettelijke basis diende te geven aan het principe om de overschrijving van buitenlandse akten niet te weigeren (Omzendbrief WIPR 2004, B.S. 28/09/2004, p. 69601), lijkt het

aangewezen – zoals overigens in de huidige praktijk – de opmaak van een overlijdensakte op basis van een buitenlande overlijdensakte van een Belg niet te weigeren wanneer deze wordt voorgelegd bv. door de erfgenamen.

Daarnaast zal trouwens elke overlijdensakte – voorgelegd voor het registreren van het overlijden in de bevolkingsregisters of het nu om een Belg of niet-Belg gaat – dienen geregistreerd te worden in de DABS (art. 31 WIPR).

2.10.9. Bepaalt de wet een maximumleeftijd voor buitenlandse akte die aanleiding geven tot de opmaak van een akte op basis van een buitenlandse akte?

In de Circulaire van 16 januari 2006 betreffende de wet van 3 december 2005 tot wijziging van de artikelen 64 en 1476 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 59/1 van het Wetboek van Zegelrechten met het oog op de vereenvoudiging van de formaliteiten voor het huwelijk en de wettelijke samenwoning (B.S. 23-01-2006) staat bv. vermeld over de geldigheidsduur:

"Er werd mij ter kennis gebracht dat de praktijk wat betreft de geldigheidsduur van de documenten die voor de opmaak van de huwelijksaangifte zijn vereist, varieert naar gelang van het arrondissement. In sommige arrondissementen wordt een geldigheidsduur van 3 maanden aanvaard terwijl in andere de documenten 6 maanden geldig zouden zijn of in nog andere er geen richtlijnen zouden zijn. Deze geldigheidsduur zou vooral een probleem vormen in gevallen waar, voordat belanghebbenden over alle nodige documenten beschikken, bepaalde stukken niet meer geldig zijn wegens de overschrijding van de geldigheidsduur ervan. De Vaste Commissie voor de Burgerlijke Stand aan wie deze aangelegenheid werd voorgelegd, was van oordeel dat ter zake blijk moet worden gegeven van de nodige soepelheid, rekening houdend met de moeilijkheidsgraad om bepaalde documenten te verkrijgen. Overigens ben ik van mening dat wanneer een bepaald document in het kader van de huwelijksaangifte als geldig werd aanvaard, het opvragen van eenzelfde document aan belanghebbende enkel verantwoord is wanneer er ernstige aanwijzingen zijn dat de situatie sindsdien is gewijzigd."

De materie is niet eenduidig. Veel hangt af van de regels in het land waaruit de akte komt. Vele landen kennen immers niet de West-Europese traditie van bijwerkingen (bv. via randmeldingen) van akten van de burgerlijke stand. Als akten niet kunnen wijzigen, is het ook weinig zinvol een recent uittreksel van x aantal maanden oud. Andere landen leveren dan weer akten van de burgerlijke stand éénmalig af. Ook hier is het niet zinvol een recenter uittreksel te vragen dat betrokkenen alleen zouden kunnen bekomen door te verklaren dat het vorige exemplaar verloren of gestolen is.

2.10.10. Vele landen kennen geen randmeldingen, elke wijziging van de staat van de persoon wordt in een aparte akte of gerechtelijke of administratieve beslissing opgenomen. Betrokkenen leggen bv. geboorteakte voor met aparte beslissing van naamswijziging. Hoe verwerken in de DABS?

Elke akte of beslissing wordt apart opgenomen (akte op basis van een buitenlandse akte/beslissing. Er zijn twee mogelijkheden (art. 68 § 2 en art. 70 BW):

- Opmaak van een akte op basis van de buitenlandse akte/beslissing (deze kan verbonden worden met andere akten indien deze erdoor gewijzigd worden)

- Indien dit niet kan door het opmaken van een gewijzigde akte (de gewijzigde akte kan even goed een akte op basis van een buitenlandse akte zijn).

2.10.11. Wanneer moeten akten op basis van de buitenlandse akte worden opgeladen? Voor of na de ondertekening van de akte die aanleiding geeft tot de opmaak van de akte op basis van de buitenlandse akte?

Voor de opmaak van een akte op basis van een buitenlandse akte indien een buitenlandse akte wordt voorgelegd bij de opmaak van een (nieuwe) akte van de burgerlijke stand (art. 68 § 2 BW) is er wettelijk niet bepaald wanneer dit dient te gebeuren. De wet vermeldt ook geen termijn.

Dit kan dus eventueel ook nog na de opmaak van de (nieuwe) akte (bv. akten voorgelegd in een huwelijksdossier). Dit kan echter niet na de opmaak van de (nieuwe) akte wanneer door de opmaak van de (nieuwe) akte wijzigingen aangebracht worden aan de akte op basis van de buitenlandse akte (bv. een erkenningsakte die de geboorteakte wijzigt) of de (nieuwe) akte moet verbonden worden met de akte op basis van de buitenlandse akte (bv. akte van voornaamsverandering met de geboorteakte).

2.10.12. Welke rollen zijn verplicht bij een nieuw" Belgische akte voor het opnemen van een buitenlandse geboorteakte in DABS? Is de rol van moeder verplicht of is enkel kind ook voldoende?

Voor de huidige geboorteaktes die worden overgeschreven (voor 31/03/2019), is dit op vraag van Belgen, dus normaal steeds met een moeder.

Vanaf 31/03/2019 moet je ook de buitenlandse geboorteakten registreren als nieuw Belgische akte indien deze voorkomt als stuk in een akte (vb. Huwelijksakte). Hierbij zou het kunnen dat er enkel een kind beschikbaar is.

2.10.13. Wat is de Centrale autoriteit Burgerlijke Stand? Hoe is ze samengesteld? Welke bevoegdheden heeft ze?

<u>Oprichting Centrale autoriteit Burgerlijke stand.</u>

Een Centrale autoriteit Burgerlijke Stand wordt opgericht bij de FOD Justitie. De Centrale autoriteit Burgerlijke Stand, beoogd in artikel 31, §3, van het Wetboek van internationaal privaatrecht, krijgt steeds meer concreet gestalte. Het - vooralsnog bescheiden - team van de dienst bestaat uit drie attachés-juristen (Fr en Nl) en een diensthoofd.

<u>Competentiedomein</u>

De Centrale autoriteit verstrekt adviezen over de conformiteit van de buitenlandse gerechtelijke beslissingen en akten inzake burgerlijke stand ten aanzien van de toepasselijke rechtsregels (Belgisch of buitenlands recht).

Aangezien het personeel van de dienst nog gering in aantal is, moet de prioriteit uitgaan naar de erkenning van de buitenlandse vonnissen en akten die nodig zijn voor de opmaak van akten in België waarvoor geen strikte termijn geldt (bijvoorbeeld niet voor een geboorteaangifte binnen de 15 dagen).

Overigens moeten de ambtenaren van de burgerlijke stand in het kader van een huwelijk, erkenning of wettelijke samenwoning een beroep doen op de bestaande procedures bedoeld in de artikelen 167, 330/2 en 1476quater van het Burgerlijk Wetboek, wanneer een ernstig vermoeden bestaat dat dergelijke situaties strijdig zijn met de openbare orde (veinzing of fraude). In die gevallen is het ook mogelijk het advies van de procureur des Konings te verkrijgen.

Zie in dat verband de omzendbrieven van het College van procureurs-generaal bij de hoven van beroep COL 10/2009 betreffende schijnhuwelijken en COL 13/2015 houdende richtlijnen met betrekking tot het advies van het openbaar ministerie in burgerrechtelijke materies krachtens de wet van 19 oktober 2015 tot wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen van Justitie.

Het Openbaar Ministerie behoudt de algemene bevoegdheid om het bijhouden van de registers van de burgerlijke stand te controleren (art. 37 en 40 BW, art. 138bis van het Gerechtelijk Wetboek).

Vragen met betrekking tot de werking van de DABS of de opmaak van de akten van de burgerlijke stand in de DABS moeten gericht worden aan de Helpdesk DABS Helpdesk.Belpic@rrn.fgov.be, die de vragen, al naargelang de aard ervan, zal doorverwijzen naar de bevoegde instellingen.

2.10.14. Hoe kunnen we de Centrale autoriteit Burgerlijke Stand contacteren?

Om zo snel mogelijk antwoord te krijgen, moeten de verzoeken om advies uitgaande van de gemeenten per brief worden verzonden naar de FOD Justitie, Centrale autoriteit Burgerlijke Stand, Waterloolaan 115, 1000 Brussel, of per e-mail naar volgend adres: etatcivil.burgstand@just.fgov.be.

De dossiers moeten zo volledig mogelijk zijn (kopies van de akte, documenten in recto-verso, legalisaties en vertalingen). Indien het document moeilijk leesbaar is of indien er twijfel bestaat rond de aard ervan, kan de Centrale autoriteit Burgerlijke Stand verzoeken om de originele stukken over te zenden.

Indien bekend, zal de gemeente ook het Rijksregisternummer van de betrokken personen doorgeven.

De context waarin het verzoek om advies wordt gevraagd, moet worden toegelicht. Bijvoorbeeld: gezinshereniging, erkenning van kinderen, huwelijksproject in België, aanvraag van de nationaliteit,...

2.10.15. Is het de bedoeling dat we bij inschrijving van een vreemdeling zijn geboorteakte en eventuele andere akten van de burgerlijke stand opvragen en opladen in DABS zodat wijzelf en andere gemeenten dit ter beschikking hebben in de DABS? Of laden we enkel op indien dat nodig is in het kader van een procedure binnen burgerlijke stand?

Het gaat om twee verschillende manieren van werken.

Op basis van vernieuwd artikel 31 §2 WIPR is het voortaan verplicht om elke buitenlandse akte of beslissing die ter erkenning wordt voorgelegd (ook dus gewoon voor aanpassing bevolkingsregisters) op

te nemen in de DABS met een status (erkend, erkenning geweigerd, in onderzoek, ...). Op die manier wordt binnen de DABS een verzameling gevormd van buitenlandse akten en documenten waarvan de andere autoriteiten kunnen nakijken of deze reeds erkend geworden is of niet. Het is wel mogelijk dat deze functionaliteit niet meteen bij de opstart van de DABS zal ter beschikking zijn, maar op een later tijdstip.

Dit staat niet gelijk met het opmaken van een akte op basis van een buitenlandse akte, dat is materie van het burgerlijk wetboek en enkel mogelijk (1) voor Belgen die er om vragen, (2) voor Belgen en niet-Belgen die deze voorleggen in functie van de opmaak van een andere akte in de DABS en (3) bij wijziging van een bestaande akte in de DABS (bv. buitenlandse erkenning op geboorteakte, of buitenlandse echtscheiding op huwelijksakte).

Wat het opvragen van de akten betreft van vreemdelingen bij inschrijving betreft: tot dusver is er geen wettelijke verplichting om akten van de burgerlijke stand (bv. de geboorteakte van iedereen) uit het buitenland voor te leggen om de actuele burgerlijke staat op te nemen in de bevolkingsregisters en de akten te registreren in de DABS. Vreemdelingen mogen uitgenodigd worden deze voor te leggen, ook al waren ze niet nodig in functie van hun inschrijving (bv. de geboorteakte). Alle akten (en ook gerechtelijke of administratieve beslissingen) die echter voorgelegd worden ter inschrijving in de bevolkingsregisters, vallen onder de nieuwe regels.

2.10.16. Hoe kan ik een geboorteakte en een adoptieakte overschrijven in de DABS als op de originele geboorteakte al de adoptieouders vermeld zijn?

Voorbeeld: een kind met een Zuid-Afrikaanse geboorteakte wordt geadopteerd. In Zuid-Afrika bevat de originele geboorteakte zowel de adoptieouders als de naam na adoptie.

Het is verplicht om eerst geboorteakte (voor zover deze erkend werd door de FCA) met de biologische ouders en de originele naam in te voeren in de DABS. Deze informatie kan teruggevonden worden op de adoptieakte of op het attest van de centrale autoriteit internationale adoptie (enkel de oude naam, de ouders verschijnen niet op het attest). De geboorteakte met adoptieve ouders moet als bijlage worden toegevoegd. De gemeente kan de betrokken persoon steeds naar de FCA doorverwijzen voor meer informatie.

Als er geen informatie is over de biologische ouders kunnen deze buiten beschouwing worden gelaten in de DABS. De akte van geboorte zal in dat geval enkel het kind bevatten. Voor het Rijksregister betekent dit dus een onbekende afstamming bij geboorte. Vervolgens kan de adoptieakte worden opgesteld. Deze akte zal de adoptieouders toevoegen en waar nodig de naam veranderen op de geboorteakte.

2.10.17. Hoe moet ik een buitenlandse akte van erkenning verwerken in de DABS als er geen toestemminggegevens worden weergegeven op de originele buitenlandse akte?

Wanneer de erkenning wordt opgemaakt op basis van een buitenlandse akte zal het gegeven toestemming niet vereist zijn in de Belgische akte op basis van de buitenlandse akte. Uiteraard controleert de ABS deze toestemming indien het toepasselijk recht (art. 62 Wetboek van Internationaal

Privaatrecht) de toestemming vereist De erkenning van de buitenlandse akte moet geweigerd worden indien de vereiste toestemming niet blijkt naar het toepasselijk recht.

2.11. Bijlagen bij de akten

2.11.1. Welke bijlagen moeten worden opgenomen bij andere akten?

Krachtens artikel 15, 1ste lid, BW, mogen bijlagen slechts in de DABS worden ingevoerd voor zover ze niet beschikbaar zijn in een andere authentieke bron.

Hieronder vindt u een lijst met wettelijke bijlagen, wanneer deze als bijlagen mogen worden ingevoerd en bij welke akten:

Bijlage	Artikel	Akte in kwestie
Het proces-verbaal indien het door uitzonderlijke omstandigheden niet mogelijk is om een akte in gedematerialiseerde vorm op te maken.	14, 4de lid, BW	Alle
Volmacht waarin belanghebbende partij zich door lasthebber laat vertegenwoordigen (mogelijk voor alle akten buiten de huwelijksakte)	21, 2de lid, BW	Alle, uitgezonderd huwelijk
De gerechtelijke beslissing op basis waarvan één of meerdere akten van de burgerlijke stand gewijzigd worden (betwisting afstamming/vaststelling afstammingsband, verbetering van een akte, naams- of voornaamsverandering)	31, §1, 2de lid, BW	
De authentieke akte of het officiële attest op basis waarvan de akte wordt verbeterd (na materiële vergissing)	33, § 2, 2de lid, BW	Alle
De gerechtelijke beslissing tot verbetering van een akte	35, § 3, 1ste lid, BW	Alle
De gerechtelijke beslissing tot opmaak van een vervangende akte	35, § 3, 1ste lid, BW	Alle
De basis waarop de verschillende akten van de burgerlijke stand in voorkomend geval worden opgemaakt (rechterlijke beslissing, proces-verbaal, koninklijk besluit, buitenlandse akte of buitenlandse rechterlijke of administratieve beslissing) worden als bijlage in de DABS opgenomen	41, § 1, 2de lid, BW	Alle
Koninklijk besluit van naamsverandering	41, § 1, 2de lid, BW	Naamsverandering
Het proces-verbaal van de politie en bijvoegt bij de akte van geboorte indien het om een vondeling gaat	45, 3de lid, BW	Geboorte
Het proces-verbaal opgemaakt door de gezagvoerder i.g.v. geboorte aan boord van een schip of luchtvaartuig en dat toegevoegd wordt aan de akte van geboorte door de dichtstbijzijnde Belgische ABS	47, § 2, BW	Geboorte
Rechterlijke beslissing waarin toestemming wordt verleend voor prenatale erkenning	50, 3°, BW	Prenatale erkenning
Proces-verbaal bij de akte van overlijden igv een overlijden van een onbekend persoon	55, § 2, BW	Overlijden
Het proces-verbaal opgemaakt door de gezagvoerder i.g.v. overlijden aan	57, § 2, BW	Overlijden

boord van een schip of luchtvaartuig en dat toegevoegd wordt aan de akte van overlijden door de dichtstbijzijnde Belgische ABS		
Een afschrift van de buitenlandse akte en, in voorkomend geval, de beëdigde vertaling ervan, wordt als bijlage opgenomen bij de akte opgemaakt op basis van een buitenlandse akte	69, § 2, BW	Alle
Een afschrift van de buitenlandse rechterlijke beslissing en, in voorkomend geval, de beëdigde vertaling ervan, wordt als bijlage opgenomen bij de akte opgemaakt op basis van een buitenlandse rechterlijke/administratieve beslissing.	70, 2de lid, BW	Alle
Een afschrift van de buitenlandse administratieve beslissing en, in voorkomend geval, de beëdigde vertaling ervan, wordt als bijlage opgenomen bij de akte opgemaakt op basis van een buitenlandse rechterlijke/administratieve beslissing.	70, 2de lid, BW	Alle
Een eensluidend verklaard afschrift van de beschikking waarin een uitdrukkelijk onbekwaam verklaarde persoon de machtiging ontvangt van de vrederechter om een huwelijk aan te gaan	145/1, 4de lid, BW	Huwelijk
Het bewijs van identiteit dat bijgevoegd moet worden bij het aangifteformulier in het kader van een huwelijk.	164/2, §4 BW	Huwelijk
Het bewijs van nationaliteit dat bijgevoegd moet worden bij het aangifteformulier in het kader van een huwelijk.	164/2, §4 BW	Huwelijk
De gehomologeerde akte van bekendheid (in het geval van onmogelijkheid of zware moeilijkheden om de akte van geboorte te verkrijgen) in het kader van een huwelijk.	164/5, 2de lid, BW	Huwelijk
De toelating tot het afleggen van een beëdigde verklaring (in het geval dat het niet mogelijk is om een akte van bekendheid te verkrijgen) in het kader van een huwelijk.	164/6, 2de lid, BW	Huwelijk
De gemeenschappelijke verklaring afgelegd op het tijdstip van de aangifte van geboorte, waardoor de regels inzake het wegvallen van het vermoeden van vaderschap niet meer gelden	316bis, 2de lid, BW	Geboorte
Het bewijs van identiteit en het bewijs van nationaliteit die bijgevoegd moeten worden bij het aangifteformulier in het kader van een erkenning	327/2 §4 BW	Erkenning
De gehomologeerde akte van bekendheid (in het geval van onmogelijkheid of zware moeilijkheden om de akte van geboorte te verkrijgen) in het kader van een erkenning.	327/2 §8 BW	Erkenning
De toelating tot het afleggen van een beëdigde verklaring (in het geval dat het niet mogelijk is om een akte van bekendheid te verkrijgen) in het kader van een erkenning.	327/2 §8 BW	Erkenning
De beschikking van de machtiging aan een onbekwaam verklaard persoon om een kind te erkennen	328, §2, 4de lid, BW	Erkenning
De beschikking waarin het kind door de vrederechter onbekwaam wordt verklaard om met de erkenning in te stemmen, waardoor de toestemming van het kind niet verplicht is	329bis §1/1, 2de lid, BW	Erkenning
De beschikking waarin het kind/de ouder t.a.v. wie de afstamming vaststaat onbekwaam wordt verklaard om met de erkenning in te stemmen, waardoor de toestemming niet verplicht is	329bis §2, 3de lid, BW	Erkenning
De buitenlandse akten en de buitenlandse beslissingen worden als bijlage in de DABS opgenomen bij een erkende buitenlandse beslissing tot totstandkoming, omzetting, herroeping of herziening van adoptie.	368-1, § 1, 2de lid, BW (ook in art	Adoptie

	70, 2de lid BW)	
Advies Centrale Autoriteit over een buitenlandse akte of rechterlijke beslissing	31, §3, 5de lid, WIPR	Buitenlandse akte of rechterlijke beslissing
Verklaring van keuze van toepasselijk recht	37, §2, 4de lid, WIPR	Geboorte of levenloos kind
Verklaring van keuze van toepasselijk recht	39, §1, 4de lid, WIPR	Akte op basis van buitenlandse akte
De verklaring van toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de nationaliteit van de vader of van de moeder - minderjarige	art. 8, §1, 2°, b) + art. 22, § 4, 2de lid, WBN	Nationaliteit
De verklaring van toekenning van de Belgische nationaliteit – minderjarige geadopteerde	art. 9, §1, 2°, b) + artikel 22, § 4, 2de lid, WBN	Nationaliteit
De verklaring van toekenning van de Belgische nationaliteit – minderjarige 2de generatie	art. 11bis WBN+ 22, § 4, 2de lid, WBN	Nationaliteit
De verklaring van verkrijging van de Belgische nationaliteit - meerderjarige	art. 12bis WBN+ 15 WBN	Nationaliteit
De verklaring van verkrijging van de Belgische nationaliteit – meerderjarige – bezit van staat	art. 17 WBN+ 15 WBN	Nationaliteit
De verklaring van afstand van de Belgische nationaliteit	Art. 22, § 1er, 2°) + 22, § 4, 2de lid, WBN	Nationaliteit
De verklaring tot behoud van de Belgische nationaliteit	Art. 22, § 1er, 5°) + 22, § 4, 2de lid, WBN	Nationaliteit
De verklaring tot herkrijging van de Belgische nationaliteit	Art. 24 WBN + 15 WBN	Nationaliteit

2.11.2. Moeten de verklaringen (eerste en tweede) van een transgender opgenomen worden als bijlage bij de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht in de DABS?

Nee, bijlagen worden slechts in de DABS gevoegd wanneer de wet dit uitdrukkelijk vermeldt en voor zover ze niet beschikbaar zijn in een andere authentieke bron (art. 15 1e lid BW).

In de wet is er niet opgenomen dat de verklaringen van een persoon die de aanpassing van de registratie van geslacht wenst, als bijlage moeten opgenomen worden in de DABS (art. 135/1 BW).

2.11.3. Is het model IIIC en IIID een bijlage bij de overlijdensakte?

Nee, bijlagen worden slechts in de DABS gevoegd wanneer de wet dit uitdrukkelijk vermeldt en voor zover ze niet beschikbaar zijn in een andere authentieke bron (art. 15 1e lid BW).

De statistische modellen IIIC en IIID moeten niet worden opgenomen als bijlagen in de DABS.

2.11.4. Moet de huwelijkstoestemming van de jeugdrechtbank voor een minderjarige die wenst te huwen in de akte vermeld worden of als bijlage bij de huwelijksakte gevoegd worden?

De beschikking van de jeugdrechtbank die toestemming geeft aan een minderjarige om te huwen wordt niet opgenomen in de huwelijksakte (art. 54 BW) en evenmin als bijlage gevoegd in de DABS (art. 145 BW). De beschikking van de vrederechter om een beschermde persoon die uitdrukkelijk onbekwaam verklaard werd om een huwelijk aan te gaan toch te machtigen om te huwen, wordt dan weer wel als bijlage in de DABS opgenomen (nieuw art. 145/1 BW).

2.11.5. Dient in een nationaliteitsdossier het positieve advies van het parket te worden bijgevoegd als bijlage bij de nationaliteitsakte?

Het positief advies van het parket in een nationaliteitsverklaringsdossier wordt niet als bijlage opgenomen omdat het wettelijk niet werd voorzien (art. 67 § 1 BW, art. 11bis § 5, 7 en 8 WBN of art. 15 § 3 en § 5 WBN en art. 22 § 4 WBN). De verklaring wordt wel telkens als bijlage opgenomen.

2.11.6. Moet de toestemming in de huwelijksaangifte door de bij de aangifte van huwelijk afwezige partner als bijlage opgenomen worden in de DABS?

Het gelegaliseerd schriftelijk bewijs van de bij de aangifte van het huwelijk afwezige toekomstige echtgenoot waaruit diens instemming met de aangifte blijkt (art. 164/2 § 2 3° BW) moet niet als bijlage in de DABS worden opgeladen (niet voorzien in art. 164/2 § 4 BW). Bijlagen worden slechts in de DABS gevoegd wanneer de wet dit uitdrukkelijk vermeldt en voor zover ze niet beschikbaar zijn in een andere authentieke bron (art. 15 1e lid BW). Ze worden administratief bewaard door de ABS.

Dit gelegaliseerd schriftelijk bewijs mag niet verward worden met een authentieke en bijzondere volmacht (art. 21 BW) die wel als bijlage in de DABS wordt gevoegd.

2.11.7. Wanneer worden de originele bijlagen teruggegeven aan de burgers?

Indien de partijen bijlagen hebben overgelegd aan de ABS, worden de originelen van deze bijlagen aan hen teruggegeven (art. 15 2e lid BW).

2.11.8. Wanneer moeten bij wet op te laden bijlagen worden opgeladen in de DABS? Voor de ondertekening van de akte waarop ze betrekking hebben of kan dit ook nadien?

Indien bijlagen in de DABS moeten worden gevoegd bij de akten waarop ze betrekking hebben (omdat de wet dit uitdrukkelijk voorziet, cf. art. 15 1e lid BW), dienen ze opgeladen te worden vóór de opmaak/ondertekening van de akte waarop ze betrekking hebben. Na opmaak of ondertekening kunnen er technisch momenteel nog geen bijlagen meer worden gevoegd door de gemeente, echter zal dit in de toekomst wel voorzien worden.

2.11.9. Het medisch attest van zwangerschap ten behoeve van een erkenning voor geboorte is geen bijlage. Wat dient er na het acteren van de prenatale erkenning mee te gebeuren?

Indien de partijen bijlagen hebben overgelegd aan de ABS, worden de originelen aan hen teruggegeven (art. 15 2e lid BW).

De ABS kan eventueel na gebruik een kopie of scan bijhouden.

2.12. Opstellen van een proces-verbaal wanneer het niet mogelijk is om akten op te maken

2.12.1. Wat moet er gebeuren als er door uitzonderlijke omstandigheden niet mogelijk is om akten op te stellen of te ondertekenen?

Indien het door uitzonderlijke omstandigheden onmogelijk is om een akte in gedematerialiseerde vorm (elektronisch in de DABS) op te maken (denk aan een volledige uitval van het systeem), maakt de ABS in de plaats hiervan een proces-verbaal op. Van zodra mogelijk maakt de ABS een akte in gedematerialiseerde vorm op in de DABS, het pv wordt daarbij als bijlage in de DABS opgenomen. Het pv blijft verder bewaard door de ABS (art. 14 2e lid BW).

2.12.2. Is er een model voorzien voor deze processen-verbaal bij tijdelijke onmogelijkheid om akten aan te maken?

Het gaat om identiek dezelfde modellen als voor de akten (die bij KB werden vastgelegd), alleen kan er “proces-verbaal” worden boven vermeld.

2.12.3. Hoe lang moeten deze processen-verbaal worden bijgehouden?

De processen-verbaal moeten door de ABS permanent worden bewaard, althans tot op het moment dat de gemeente zou beslissen ze over te dragen aan het Rijksarchief (art. 14 3e lid BW en art. 110 § 2 van de Wet van 18/6/2018 zoals gewijzigd door art. 182 van de Wet van 21/12/2018).

In vergelijking met de oude papieren registers van de burgerlijke stand die bij de gemeente ook bewaard moeten blijven (art. 110 § 1 van de Wet van 18/6/2018 zoals gewijzigd door art. 182 van de Wet van 21/12/2018), zullen deze processen-verbaal niet veel plaats in de archiefkasten innemen.

Een overdracht aan het Rijksarchief gebeurt doorgaans wanneer de stukken geen enkel administratief nut meer hebben en dus enkel nog om historische redenen bewaard worden.

3. Wijzigen van de akten

3.1.1. Wat moet ik doen als bij de opmaak van een nieuwe akte wordt geconstateerd dat er een verschil is in persoonsgegevens tegenover de oudere akte?

Indien er een verschil is in persoonsgegevens tussen twee akten van dezelfde persoon, kan het gaan om vier verschillende gevallen:

(1) Indien de **oudere gemigreerde akte niet** werd **bijgewerkt met een latere wijziging** (voornaamsverandering, naamsverandering, erkenning, adoptie, …), dient dit alsnog te gebeuren. Een Belgische akte die de wijziging tot stand brengt, wordt eveneens gemigreerd en kan door de helpdesk gelinkt worden aan de akte waarop de vermelding ontbreekt zodat er een historiek op de akte verschijnt. Een buitenlandse akte of beslissing met een latere wijziging geeft aanleiding tot opmaak van de geëigende basisakte (bv. akte van (voor)naamsverandering, erkenningsakte, …) die automatisch verbonden wordt met de akte waarin het verschil in persoonsgegevens werd vastgesteld of waarvan een gewijzigde akte (bv. rechterlijke beslissing die afstamming wijzigde) wordt gemaakt.

(2) Indien de **metagegevens in de DABS niet overeenstemmen met de gegevens in de gemigreerde akte** moet de akte opnieuw worden gemigreerd door de gemeente die de akte origineel migreerde met de invoer van de correcte metagegevens.

> *Voorbeeld*: in de originele gemigreerde akte staat de naam “Béa Mertens”, terwijl in de metagegevens het accent is vergeten en de persoon “Bea Mertens” heet. De gemeente die de akte origineel gemigreerd heeft met foutieve metagegevens, moet de akte opnieuw migreren met voornaam “Béa” als correcte metagegevens.

(3) Indien de **metagegevens wel overeenstemmen met de gegevens in de gemigreerde akte, maar de informatie blijkt niet te kloppen op basis van een eerdere akte**, moet een wijzigingsakte worden opgemaakt op basis van een materiële vergissing *op voorwaarde dat de vergissing voldoet aan de wettelijke definitie van een materiële vergissing* in art. 34 B.W.

> *Voorbeeld*: zowel in de originele gemigreerde akte als in de metagegevens staat de persoon gekend als “Bea Mertens”. Op basis van eerdere akten (bijvoorbeeld de geboorteakte), blijkt evenwel dat de naam een schrijffout bevat: de juiste voornaam is immers “Béa” met accent. In dit geval moet een wijzigingsakte op basis van een materiële vergissing worden opgemaakt met de juist gespelde voornaam.

(4) Indien de **informatie op een akte niet blijkt te kloppen en de fout op de akte voldoet niet aan de wettelijke definitie van een materiële vergissing**, moet een vonnis van verbetering van de akte worden bekomen via de rechtbank (art. 35 B.W.).

3.1.2. Wanneer de beambte bij de creatie van een akte een volledige naam vergeet over te nemen valt dit nog onder de verbetering van een materiële vergissing (art. 33 BW) of moet er een verbeterend vonnis uitgelokt worden (art. 35 BW)?

De wettelijke omschrijving van de materiële vergissing spreekt enkel over een in de akte opgenomen gegeven dat niet volledig overeenstemt met de vermelding van dit gegeven op andere authentieke of officiële attesten in bezit van de ABS (art. 34 1e lid BW). Op deze basis zou eventueel het weglaten van een voornaam in een geheel van meerdere voornamen nog onder de materiële vergissing kunnen vallen, maar niet het volledig weglaten ervan.

Echter, de verduidelijking van de definitie laat geen twijfel: het moet gaan om een schrijf- of typefout in namen en voornamen. Het weglaten van namen en voornamen wordt niet vermeld (art. 34 2e lid 1e streepje BW).

Een vonnis van verbetering is dus wettelijk noodzakelijk.

3.1.3. Kan het vergeten opnemen van een tweede voornaam als een schrijffout en dus een materiële vergissing worden beschouwd?

De verbetering door de ABS van een materiële vergissing (art. 33 BW) treedt in de plaats van de procedure tot verbetering van een materiële misslag na positief advies van de procureur des Konings (oud art. 99 en 100 BW).

De verbetering door de ABS van een materiële vergissing is enerzijds soepelere doordat er geen toestemming meer aan de procureur des Konings moet gevraagd worden, maar anderzijds ook restrictiever doordat het toepassingsgebied van de materiële vergissing beperkter is dan van de materiële misslag (vooral door het schrappen van de oude mogelijkheid tot verbeteren van een verkeerde burgerlijke staat als deze uit andere akten anders blijkt te zijn).

De materiële vergissing houdt in dat een ABS, bij de opmaak van een akte van de burgerlijke stand, bij vergissing een gegeven heeft opgenomen in deze akte dat niet volledig overeenstemt met de vermelding van dit gegeven op de authentieke akten of officiële attesten die hij op dat ogenblik in zijn bezit had.

Voor nieuwe akten zijn materiële vergissingen (art. 34 BW): een schrijf- of typefout in namen en voornamen (m.i.v. foutieve diakritische tekens zie memorie van toelichting 54K2919001 p. 90), een fout in datum, plaats of uur van het rechtsfeit of de rechtshandeling die de akte vaststelt (m.i.v. een foutief geslacht in de geboorteakte, zie memorie van toelichting 54K2919001 p. 90).

Voor oude akten gaat het om (art. 116 Wet van 18/6/2018): een schrijf- of tikfout in namen, voornamen en adressen, een fout in de datum van geboorte of overlijden als uit een geboorte- of overlijdensattest een andere datum blijkt, een fout in de datum van huwelijk, een fout met betrekking tot de in de akte vermelde ABS, een verkeerde datum van opmaak van de akte.

Deze definities van de materiële vergissing moeten als restrictief en strikt beschouwd worden, ze werden in de wet ingeschreven op suggestie van de Raad van State (zie memorie van toelichting

54K2919001 p. 89). Het niet opnemen van een tweede voornaam kan dus niet als een schrijffout ("faute d'orthographe" staat er in de Franse tekst, een spelfout, een fout in de schrijfwijze van een woord/naam) worden beschouwd.

3.1.4. Mag ik akten verwijderen met een nietigverklaring als ik een fout gemaakt heb bij het opstellen van de akte?

Neen. De nietigverklaring is een rechterlijke beslissing. Een akte verwijderen op basis van een nietigverklaring als deze niet is uitgesproken door de rechter, mag absoluut niet.

Als u een fout hebt begaan, maakt u een **wijzigingsakte op basis van een materiële vergissing** op om de fout in de akte recht te zetten indien de gemaakte vergissing voldoet aan de definitie van een materiële vergissing in art. 34 BW, namelijk:

- Een schrijf- of typfout in namen en voornamen; of
- Een fout in datum, plaats of uur van het rechtsfeit of de rechtshandeling die de akte vaststelt.

Indien de **gemaakte vergissing niet voldoet aan de wettelijke definitie van een materiële vergissing**, moet de verbetering van de akte of de volledige nietigverklaring ervan worden bekomen via een vonnis van de rechtbank (art. 35, §1 BW).

3.1.5. Art. 35 BW stelt dat een persoon die een akte wil laten verbeteren, een verzoekschrift kan indienen bij de familierechtbank. Kan de ABS in de toekomst ook nog aan de procureur des Konings vragen om een fout te laten rechtzetten via een verbeterend vonnis?

De verbetering van een akte of de vervanging van een ontbrekende akte kunnen worden gevraagd:

- door de persoon die een akte wil laten verbeteren of ontbrekende akte wil laten vervangen (een heel ruime categorie van personen dus)
- de ABS van de plaats van opmaak van de akte die deze akte wil laten verbeteren
- de procureur des Konings indien hij een fout in een akte vaststelt (art. 35 § 1 BW zoals aangevuld door art. 166 7° van de Wet van 21/12/2018).

Hierdoor kan de ABS die een akte heeft opgemaakt en nadien vaststelt dat hij een fout heeft gemaakt bij de opmaak (bv. door de verkeerde toepassing van het internationaal privaatrecht) zelf de rechtbank om de verbetering van deze akte verzoeken.

De procureur des Konings blijft echter ook bevoegd (zie verantwoording amendement 54K3303003 p. 55) en dient een vordering tot verbetering van de akte in te stellen wanneer hij een fout vaststelt uit hoofde van zijn toezichtsfunctie of door een publieke autoriteit op de hoogte wordt gebracht van de fout. Het is immers essentieel en in het algemeen belang, dat akten van de burgerlijke stand, die de staat van de persoon betreffen, zoals bepaald in artikel 6 van het Burgerlijk Wetboek verbeterd worden indien zij fouten bevatten. Elke publieke autoriteit die fouten vaststelt in een akte dient deze mee te delen aan het openbaar ministerie, zodat deze de verbetering van de akte kan vorderen (idem verantwoording amendement).

Momenteel wordt vastgesteld dat vele parketten geen gehoor geven aan vragen van de ABS tot verbetering van een akte. Daarom krijgt de ABS expliciet toegang tot de familierechtbank om een verbetering te vragen (dit kan interessant zijn bv. voor het rechtzetten van eigen fouten). Verdere instructies in omzendbrief of van het college van procureurs-generaal dienen te worden afgewacht om na te gaan hoe de procureur des Konings in de toekomst zal omgaan met vragen tot verbetering van de ABS of andere publieke autoriteiten.

3.1.6. Welke familierechtbank is bevoegd om zich uit te spreken over een fout in de akte (vonnis van verbetering)?

De procedure gebeurt op verzoekschrift (art. 35 § 1 BW), bij de familierechtbank bevoegd op basis van artikel 627,7° Ger.W. (zie memorie van toelichting 54K2919001 p. 93). Dit is de rechtbank van de plaats waar de akte opgemaakt is. Zoals vroeger kan indien er meerdere bevoegde rechtbanken zijn (omwille van meerdere te verbeteren akten) één rechtbank verzocht worden om de samenhangende verbetering van alle betrokken akten.

3.1.7. Indien er als stavingstuk voor de verbetering van een materiële vergissing een buitenlandse akte wordt voorgelegd, mag er dan van deze akte ook een Belgische akte worden opgemaakt of wordt dit stavingstuk enkel als bijlage toegevoegd?

De akten die een materiële vergissing staven – indien ze niet beschikbaar zijn in de DABS en het geen Belgische oude papieren akte betreft die nog in de DABS moet worden opgeladen – moeten in elk geval als bijlage in de DABS worden opgenomen bij het opmaken van de gewijzigde akte ten gevolge van de verbetering (art. 33 BW), dus ook een voorgelegde buitenlandse akte die een materiële vergissing staaft. Er mag dan ook een akte op basis van een buitenlandse akte worden opgemaakt.

3.1.8. Hoe moet de aangifte van het geslacht gebeuren binnen de 3 maanden na de geboorte, wanneer het geslacht van het kind bij de geboorte onduidelijk was?

Dit lijkt niet anders te kunnen – hoewel de wet hierover niets zegt (art. 48 BW) – dan via een gewijzigde akte.

3.1.9. Hoe wordt de geboorteakte aangepast bij het opmaken van een verklaring van naamkeuze (art. 335 § 3 BW, 335ter § 2 of 335quater 2e lid BW)?

De akte van verklaring van naamkeuze (art. 52 BW met wettelijke basissen art. 335 § 3 BW, 335ter § 2 of 335quater 2e lid BW) wordt in de DABS verbonden met de geboorteakte van het kind, zodat de gewijzigde akte van geboorte wordt opgesteld (art. 168-170 Wet 21/12/2018 wijzigde art. 335, 335ter en 335quater in dit verband).

3.1.10. De gegevens in buitenlandse akten komen niet altijd overeen met de gegevens van het Rijksregister of zijn verkeerd. Hoe kan hiervan in de DABS een akte gemaakt worden?

Het is voortaan mogelijk een buitenlandse akte gedeeltelijk te erkennen (art. 69 § 1 zoals gewijzigd door art. 166 14° van de Wet van 21/12/2018).

De ABS zal fouten in de toepassing van het toepasselijk recht (bv. een foutieve vaststelling afstamming of naam) kunnen verbeteren bij de opmaak van de akte op basis van een buitenlandse akte, door de gegevens van de akte in te vullen op basis van het resultaat van het onderzoek van de buitenlandse akte bedoeld in artikel 31 van het Wetboek van internationaal privaatrecht.

Zo kan bv. een buitenlandse geboorteakte toch erkend worden en in de DABS kan worden opgenomen, zonder de foutief vastgestelde vaderlijke afstamming te moeten opnemen in de gegevens van de akte.

Een ander voorbeeld is de situatie m.b.t. een toekenningsverklaring van de Belgische nationaliteit (art. 8, § 1, 2°, b, WBN). De geboorteakte bevat de gegevens maar de erkenning is gebeurd zonder toestemming van de moeder. Op dit ogenblik wordt er in zo'n geval een nieuwe erkenning in België gedaan, waarna de geboorteakte wordt overgeschreven en gerandmeld met de nieuwe erkenning, waardoor de gegevens van de vader dubbel in de akte staan. De betrokkenen worden dan uitgenodigd om de akte te laten verbeteren via rechtbank, maar dit wordt zelden gedaan.

Het voordeel van de gedeeltelijke erkenning bestaat erin dat er pragmatisch kan gewerkt worden:

- de termijnen om een buitenlandse akte te erkennen zijn redelijk en houden het opmaak van nieuwe akten (bv. een erkenning, een huwelijk of een toekenningsverklaring) niet nodeloos op
- akten worden niet foutief in de DABS opgenomen
- het zorgt voor transparantie, gelet op de opname van de scan van het origineel document in de DABS (art. 69 § 2 BW) en laat controle of rechtzetting toe.

De gedeeltelijke erkenning vermijdt ook een verschil in behandeling tussen de registratie van de buitenlandse akte in de DABS en in het Rijksregister en vermijdt problemen bij de inschrijving van de betrokkenen in het Rijksregister (zie verantwoording amendement 54K3303002 p. 56-57).

Daarnaast kan de ABS een materiële vergissing (zoals bedoeld in art. 34 BW) in de buitenlandse akte verbeteren of aanvullen (bv. voornamen voluit schrijven in plaats van afgekort).

Indien evenwel de gegevens in het Rijksregister fout zijn, mogen deze niet worden overgenomen in de akte op basis van een buitenlandse akte. De DABS controleert bij het opmaken van akten de informatie die zich in het Rijksregister bevindt niet. De DABS controleert enkel of de informatie die wordt meegegeven overeenkomt met de persoonsinformatie die zich reeds in de DABS bevindt in andere akten.

3.1.11. Hoe kan ik in een gemigreerde akte een gegeven wijzigen ten gevolge van een materiële vergissing dat sinds 31 maart 2019 geen gegeven van de akte meer is ?

Sinds 31 maart 2019 zijn alle vermeldingen van de akte expliciet in de wet opgenomen. De vermeldingen werden beperkt tot de essentiële gegevens en er kunnen geen andere vermeldingen meer worden toegevoegd. Het komt voor dat, als gevolg van een materiële vergissing, gevraagd wordt om een gegeven te verbeteren in een (gemigreerde) akte, dat sinds 31 maart 2019 geen deel meer uitmaakt van de (meta)gegevens van een akte, zoals bijvoorbeeld :

- De nationaliteit

- De burgerlijke staat
- De ouders van de echtgeno(o)t(e) op een huwelijksakte
- De echtgeno(o)t(e) op een overlijdensakte

Materiële vergissingen op akten van de burgerlijke stand opgemaakt voor 31 maart 2019 kunnen slechts verbeterd worden voor zover het gaat om vermeldingen in de akten zoals deze voorzien zijn in de akten opgemaakt na 31 maart 2019 (art. 116 van de Wet van 18 juni 2018). Enkel de metagegevens van een gemigreerde akte (m.a.w. de gegevens die op een uittreksel voorkomen) kunnen dus verbeterd worden via de materiële vergissing (wijzigingsakte).

3.1.12. Wat moet ik doen als een vonnis stelt dat de rechterlijke beslissing moet worden overgeschreven, terwijl dit wettelijk niet voorzien is? Wat als dit niet expliciet in het vonnis staat, maar de griffier vraagt om een vonnis over te schrijven dat niet wettelijk voorzien is? En wat als het parket me vraagt om dit te doen?

Rechterlijke beslissingen

De ambtenaar van de burgerlijke stand moet rechterlijke beslissingen die de 'overschrijving' of vermelding van de rechterlijke beslissing in de DABS bevelen, *op dit punt* niet uitvoeren indien de opname in de DABS *niet wettelijk voorzien* is en dus ook onmogelijk kan gebeuren in de DABS (advies VCBS 2020/003). Het kan bv. gaan om de overschrijving van een vonnis van staatsloosheid.

Naast het feit dat het in deze gevallen wettelijk niet voorzien is om een akte van de burgerlijke stand op te maken of te wijzigen (vroegere 'overschrijving'), is dit technisch ook niet mogelijk in de DABS.

De DABS voorziet immers enkel mogelijkheden tot opmaak of wijziging van akten in de gevallen voorzien in de wet, in tegenstelling tot vroeger, waar eender welk vonnis kon worden overgeschreven of eender welke randmelding op een akte kon worden gemaakt.

De wettelijk voorziene gevallen van **rechterlijke beslissingen** die moeten opgenomen worden in de DABS zijn :

- betwisting van de afstamming en/of vaststelling van een afstammingsband (art. 31, § 1 j° 333, § 2 BW);
- verbetering van een akte (art. 31, § 1 j° 35, § 3 BW);
- naams- of voornaamsverandering (na beroep tegen weigering (art. 31, § 1 j° 370/9, § 4 en 5 BW);
- verklaring van afwezigheid (art. 121, § 1 BW);
- terugkeer afwezige (art. 122 j° 35 BW) (melding);
- gerechtelijke verklaring van overlijden (art. 132 BW);
- terugkeer gerechtelijk overleden verklaarde (art. 134 j° 35 BW) (melding);
- nieuwe aanpassing van de registratie van het geslacht (art. 135/1, § 9 BW);
- nietigverklaring huwelijk (art. 193ter BW, 79quater, § 4 Vreemdelingenwet) (melding);
- nietigverklaring erkenning (art. 330/3, § BW, 79quater, § 6 Vreemdelingenwet) (melding);
- beslissingen over adoptie (art. 367-3 BW, art. 1231.19 en 1231.52, § 2 Ger.W);
- echtscheiding (art. 1275, § 2 en 1303 Ger.W.) (melding);

- scheiding van tafel en bed (1305 Ger.W.) (melding);
- aanpassing geslachtsregistratie (na weigering ABS) (art. 1385quaterdecies, § 2 Ger.W.);
- beslissingen over nationaliteit (art. 11bis, §§ 7 en 8, art. 15, art. 23, art. 23/1, 23/2 WBN).

Griffier

Indien de griffier vraagt om een vonnis over te schrijven, maar dit staat niet als dusdanig in het vonnis, moet dit niet gebeuren. De ABS is enkel gehouden het vonnis uit te voeren.

Openbaar Ministerie

In het geval van een verzoek tot opmaken van wijzigingsakte op basis van een vonnis in de DABS van het Openbaar Ministerie in een geval dat door de wet niet werd voorzien, kan de ABS enkel aangeven aan de contactpersoon bij het parket dat dit niet mogelijk is (advies VCBS 2020/003).

3.1.13. De foutieve persoonsgegevens op een akte die ik wil aanpassen met een wijzigingsakte op basis van een gekregen vonnis, zijn al gecorrigeerd geweest voor dezelfde persoon in de DABS op een andere akte en op basis van een ander vonnis. De metagegevens van de persoon staan nu al correct in de DABS. Wat moet ik doen?

In sommige gevallen komt eenzelfde persoon voor met een foutieve naam op verschillende gemigreerde aktes uit verschillende gemeenten. Het kan uitzonderlijk voorkomen dat meerdere vonnissen werden uitgesproken, maar de metagegevens van de persoon kunnen slechts 1 keer worden verbeterd door een verbeterend vonnis in te voeren als basis in de DABS. Het vonnis is dus niet uitvoerbaar (zie advies VCBS 2020/003), tenzij er ook andere gegevens worden verbeterd in het vonnis (bv. van andere betrokkenen in dezelfde akte). In dat geval kan de wijzigingsakte die gegevens verbeteren en het vonnis als bijlage bij de wijzigingsakte worden opgeladen.

3.1.13 *a) Kan ik de schrijfwijze van een naam in een geboorteakte (bv. Vanderschueren) verbeteren via de materiële vergissing op basis van de schrijfwijze van de naam van een (over)grootvader van de betrokkene in diens geboorteakte (bv. Van der Schueren), terwijl deze schrijfwijze dezelfde is als de naam van de vader van de betrokkene in diens geboorteakte (bv. Vanderschueren)?*
b) De schrijfwijze van de naam van de betrokkene in het Rijksregister (Van der Schueren) verschilt van deze in zijn geboorteakte (bv. Vanderschueren). Kan ik me baseren op het Rijksregister om de naam in de geboorteakte van betrokkene aan te passen?

a) Volgende fouten/vergissingen kunnen verbeterd worden door de ambtenaar van de burgerlijke stand via de materiële vergissing:

- Voor de oorspronkelijk op papier opgemaakte akten (overgangsbepaling - art. 116 Wet 18 juni 2018):
  - een schrijf- of tikfout in namen, voornamen en adressen;
  - een fout in de datum van geboorte of overlijden als uit een geboorte- of overlijdensattest een andere datum blijkt;
  - een fout in de datum van huwelijk;
  - een fout met betrekking tot de in de akte vermelde ambtenaar van de burgerlijke stand;

- een verkeerde datum van opmaak van de akte.

Deze verbeteringen zijn enkel mogelijk indien het gaat om vermeldingen die sinds de wet van 18 juni 2018 nog steeds in de akten worden vermeld.

- Voor de akten opgemaakt na de inwerkingtreding van de DABS, kunnen volgende materiële vergissingen door de ABS zelf verbeterd worden:
  - een schrijf- of typfout in namen en voornamen;
  - een fout in datum, plaats of uur van het rechtsfeit of de rechtshandeling die de akte vaststelt.

Tot welke voorouder kan er teruggegaan worden in de akten om de schrijfwijze van de naam te verbeteren?

Hiervoor zijn er verschillende beperkingen:

1. Volgens artikel 34 BW moet de ambtenaar van de burgerlijke stand, bij de opmaak van een akte van de burgerlijke stand, bij vergissing een gegeven opgenomen hebben in deze akte dat niet volledig overeenstemt met de vermelding van dit gegeven op de authentieke akten of officiële attesten *die hij op dat ogenblik in zijn bezit had.*

   Om te weten of de ABS de akte of het attest 'in het bezit had' moet de vraag gesteld worden of de ABS de akte had moeten nakijken op het ogenblik van de opmaak van de akte die de fout bevat.
   Bij de opmaak van de geboorteakte zal het dus in principe gaan om de geboorteakte van de vader (of moeder, bij moederlijke afstamming).
   Ook de algemeen bevoegde ABS kan ervan uitgaan dat de ABS die de akte opmaakte deze akten in zijn bezit had. Indien deze akten de fout niet bevatten, kan de verbetering via de materiële vergissing gebeuren.

2. Het Hof van Cassatie heeft de draagwijdte van de verbetering van de schrijfwijze van de naam beperkt tot de eerste generatie afstammelingen (Cass. 30 januari 1987, R.W., 1986-1987, col. 2357 ; Cass., 29 oktober 1976, Pas., 1977, I, p. 250), en dus bv. niet tot de afstammelingen van de tweede generatie. Dit geldt zowel voor rechterlijke verbeteringen als voor de verbetering van materiële vergissingen. (Deze cassatierechtspraak wordt echter betwist door de hoven en rechtbanken en de rechtsleer.)
   De verbetering mag volgens deze rechtspraak dus slechts betrekking hebben op de eerste generatie afstammelingen: enkel de naam van de kinderen van de (over)grootvader (Van der Schueren) zouden via materiële vergissing (overgangsbepaling) verbeterd moeten worden.
   In het geval de betrokkene zijn akte verbeterd wil zien op basis van de schrijfwijze van de naam in de geboorteakte van een andere ascendent dan deze van zijn vader zal hij dit enkel via de rechtbank kunnen proberen te bereiken. Het is aan de rechter om hier dan over te oordelen. In geval de rechtbank de Cassatierechtspraak volgt, zal de verbetering van de akte geweigerd worden.

b) Volgens artikel 370/1 BW mag niemand publiekelijk een andere naam of andere voornamen dragen dan deze vermeld in zijn akte van geboorte. Deze namen en voornamen kunnen slechts gewijzigd of verbeterd worden op de wijze en in de gevallen bepaald door de wet.

Indien een vader dus zijn naam doorgeeft aan een kind volgens artikel 335, § 1, BW, is het de in de geboorteakte opgenomen naam die hij doorgeeft (bv. Vanderschueren), en niet deze vermeld in het Rijksregister (bv. Van der Schueren).

Ter herinnering:
De akten van de burgerlijke stand gelden tot bewijs van valsheid in geschrifte (afhankelijk van of ze oorspronkelijk op papier of elektronisch werden opgemaakt, zal ofwel de papieren versie, ofwel de elektronische versie gelden tot bewijs van valsheid in geschrifte, zie artt. 24 en 25, §, 2e lid BW). De informatie opgenomen in het Rijksregister geldt slechts tot bewijs van het tegendeel (art. 4,3e lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van natuurlijke personen).
De bewijskracht van de akten van de burgerlijke stand is bijgevolg groter dan deze van de vermeldingen in het Rijksregister.

4. Raadplegen van de akten

4.1.1. Kan iedereen nu een afschrift of uittreksel komen afhalen, ook als men geen inwoner van die gemeente is?

Op voorwaarde dat het verzoek ontvankelijk is, kunnen afschriften en uittreksels worden opgevraagd in elke gemeente, ongeacht de gemeente waar de akte werd opgemaakt.

4.1.2. Welke gegevens bevatten de afschriften en uittreksels?

Net als vandaag zullen er in de toekomst afschriften en uittreksels van de akten van de burgerlijke stand afgeleverd kunnen worden. Dit is mogelijk van zodra de akte ondertekend werd. Een afschrift bevat zowel de oorspronkelijke gegevens van de akte als de historiek van de gegevens en, in voorkomend geval, de basis van de opmaak van de akte. Een uittreksel bevat daarentegen enkel de actuele gegevens van de akte.

De gegevens die de afschriften en uittreksels moeten vermelden en de vorm ervan, werden vastgelegd in het koninklijk besluit van 3 februari 2019 (B.S. 15/02/2019). Hierop zijn geen afwijkingen toegestaan.

4.1.3. Is er een verschil tussen een uittreksel of afschrift van een gemigreerde akte dan wel van een nieuwe akte?

Afschriften van gemigreerde akten nemen de vorm aan van een afdruk van het beeld van de oorspronkelijke akte inclusief de hier tot 30 maart 2019 op aangebrachte randmeldingen (zoals deze terug te vinden is in de papieren registers). Dit beeld wordt desgevallend aangevuld met de metadata van de na 31 maart 2019 gewijzigde gegevens. Gegeven dat afschriften van gemigreerde akten gebaseerd zijn op het beeld van de oude, papieren akte, kunnen hier geen vertalingen op voorzien worden. Een beeld is immers niet automatisch vertaalbaar. Afschriften van nieuwe akten zijn daarentegen enkel gebaseerd op metagegevens. Hiervan zijn wel vertalingen mogelijk.

Uittreksels van gemigreerde akten worden op dezelfde wijze opgemaakt als voor akten opgemaakt na 31 maart 2019.

4.1.4. Geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten kunnen op voorhand gemigreerd worden. Stel dat iemand in de toekomst een uittreksel of afschrift nodig heeft van een oude nationaliteitsakte, hoe kan dit dan afgeleverd worden, samengesteld uit de gegevens van het Rijksregister?

Enkel de hoofdakten kunnen in bulk gemigreerd worden. De bijzondere akten (overschrijvingen, nationaliteitsakten, ...) kunnen echter steeds – indien nodig wanneer ze een wijziging ondergaan of een uittreksel of afschrift moet afgeleverd worden – ad hoc gemigreerd worden.

Nationaliteitsakten worden praktisch bijna nooit opgevraagd. Er is ook een alternatief: een nationaliteitsbewijs afleveren uit het Rijksregister of een uittreksel uit de bevolkingsregisters met vermelding datum en reden van Belg worden. Indien toch een nationaliteitsakte moet afgeleverd worden voor een bijzonder doel kan deze niet samengesteld worden met gegevens uit het Rijksregister: een uittreksel of afschrift van een akte van de burgerlijke stand refereert enkel naar de akte zelf (de gegevens voor het afschrift zijn trouwens niet in het Rijksregister opgenomen). Een ad hoc migratie is dan noodzakelijk.

4.1.5. Kunnen er naast uittreksels en afschriften ook automatisch internationale uittreksels en vertaalhulpen gegenereerd worden uit DABS?

De DABS voorziet reedsde internationale uittreksels van de CIEC-Conventies nr. 16 (Overeenkomst van Wenen van 8 september 1976 betreffende de afgifte van meertalige uittreksels uit akten van de burgerlijke stand, Wet 3/4/1997, B.S. 5/3/1998) Dit wil zeggen dat ze rechtstreeks uit de DABS kunnen afgeleverd worden mits de akte op uittreksel-niveau gemigreerd werd.

Het internationale uittreksel van de CIEC-conventie nr. 34 (Overeenkomst van Straatsburg van 14 maart 2014 inzake de afgifte van meertalige en gecodeerde uittreksels uit en attesten van de burgerlijke stand en bijlagen, Wet 30/03/2017, B.S. 24/11/2017) is nog niet in werking getreden bij gebrek aan een ratificatie door een andere CIEC-lidstaat en kan dus niet afgeleverd worden.

De Verordening (EU) 2016/1191 van 6 juli 2016 inzake de bevordering van het vrije verkeer van burgers door vereenvoudigde overlegging van bepaalde openbare documenten in de Europese Unie en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012 in werking (Publicatieblad van de Europese Unie 26/7/2016) is op 16 februari 2019 in werking getreden. Deze voorziet naast de afschaffing van de Apostille binnen de EU, in meertalige vertaalformulieren die bij een afschrift of uittreksel van een akte van de burgerlijke stand (trouwens ook bij de meeste bevolkingsattesten en het blanco uittreksel uit het strafregister) gevoegd worden om een beëdigde vertaling overbodig te maken. De vertaalhulpen zijn enkel geldig indien vergezeld van de originele akten/uittreksel/afschrift/attest en worden telkens opgemaakt in twee talen (de taal van het originele document en de taal van de bestemmeling). De integratie van de vertaalhulpen – die wat de akten van de burgerlijke stand betreft doorgaans de gegevens hernemen van een uittreksel – in de DABS wordt zo snel mogelijk voorzien. In afwachting dienen de gemeenten de vertaalhulpen af te leveren via het e-justice-portal van de Europese Commissie.

4.1.6. Zal bij een geboorteaangifte in de toekomst ook nog een attest kraamgeld worden meegegeven of kunnen deze instanties ook terecht in DABS?

Het "Geboortebewijs om het kraamgeld te bekomen krachtens de wetgevingen inzake gezinsbijslag", waarvan het model werd vastgelegd bij Omzendbrief (laatste versie: Omzendbrief van 27 maart 2000 - Geboortebewijs af te leveren door de gemeentebesturen in het kader van de wettelijke bepalingen inzake gezinsbijslag, B.S. 27/03/2000) is sinds 1 januari 2019 zonder voorwerp door de regionalisering van de kinderbijslag. De inhoud is ook totaal niet meer in overeenstemming met de werkelijke situatie.

Het attest in het kader van de zwangerschaps- en rustvergoeding ten behoeve van het ziekenfonds (Art. 49 § 1 van de Verordening van 16/4/1997 tot uitvoering van art. 80 § 1 5° van de Wet op de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging (B.S. 26/11/1997)) en het attest voor de verplichte inenting tegen poliomyelitis (in uitvoering van het Koninklijk Besluit van 26 oktober 1966 waarbij de inenting tegen poliomyelitis verplicht gesteld wordt) blijven voorlopig bestaan en zullen uit de lokale softwarepakketten moeten afgeleverd worden.

Het is uiteraard wel de bedoeling het circuleren van attesten, uittreksels en afschriften in de toekomst te verminderen. Instanties dienen in eerste instantie via het Rijksregister (of een toegang tot de DABS de door hun benodigde gegevens zelf op te vragen (in het kader van de Only Once-regelgeving). Stap voor stap zal hier verder aan moeten gewerkt worden.

4.1.7. Hoe kunnen burgers afschriften en uittreksels van akten van de burgerlijke stand bekomen?

De afschriften en uittreksels worden steeds afgeleverd uit de DABS en ter authenticatie voorzien van het elektronisch zegel van de DABS (art. 29 § 2 2e lid en § 5 BW). Ze volgen een uniform model (art. 29 § 4 BW) vastgelegd bij KB.

Burgers kunnen ze bekomen bij elke gemeente (plaatsonafhankelijk) of rechtstreeks – wanneer de akte op henzelf betrekking heeft – bij de DABS (art. 29 § 2 BW). Burgers hebben ook leesrechten op de eigen akten (art. 78 1e lid 1° en 2e lid BW). Deze laatste optie is bij de opstart op 31 maart 2019 echter nog niet operationeel.

Gemeenten kunnen zoals voorheen een eigen digitaal loket ter beschikking stellen, zodat burgers zich niet alleen fysiek aan het loket hoeven aan te bieden.

Zie ook de Memorie van Toelichting (Document Kamer 54K2919001, p. 12): vanaf de opstart van de DABS zullen de digitale afschriften en uittreksels enkel nog afgeleverd kunnen worden via de DABS. Er kan wel nog steeds om aflevering ervan worden verzocht aan de ABS, maar in de toekomst ook rechtstreeks via de DABS op elektronische wijze. Via Mijn Dossier kunnen akten worden opgevraagd die na 31/3/2019 werden opgemaakt.

In geval de burger of gemeente een akte opvraagt die nog niet beschikbaar is in de DABS, gaat er een notificatiebericht naar de gemeente die de akte opmaakte met de vraag deze te migreren naar de DABS. De gemeente die de notificatie ontvangt moet de gevraagde migratie zo snel als mogelijk uitvoeren.

Enkel akten die zich in de papieren registers van de burgerlijke stand van de gemeenten bevinden kunnen gemigreerd worden.

4.1.8. Kan je in de DABS de (lands)taal van je uittreksel kiezen?

De Memorie van Toelichting (Document Kamer 54K2919001, p. 81) stelt:

"In principe kunnen de afschriften en uittreksels van akten van de burgerlijke stand opgemaakt na de inwerkingtreding van de DABS in alle landstalen worden afgeleverd. Voor deze nieuwe akten worden er immers geen beelden ingevoerd, maar enkel metagegevens: de gegevens die in een akte moeten voorkomen worden ingevuld in velden (bv. een veld voor naam, voornaam, datum van feit, …). De nieuwe akten zijn dus taalonafhankelijk gezien zij op de metadata gebaseerd zijn.

De ABS maakt de akte, overeenkomstig de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, op in de taal van zijn gebied. Daar in de DABS de akten en afschriften en uittreksels geüniformeerd en gestandaardiseerd zijn, kunnen afschriften en uittreksels geraadpleegd in een Frans, Duits, Nederlandstalig of een meertalig sjabloon, en ook zo worden afgeleverd.

Indien een uittreksel uit een Franstalige akte van de burgerlijke stand in Vlaanderen wordt opgevraagd, zal dit bijgevolg in het Nederlands afgeleverd kunnen worden. Het zou absurd zijn om dit in het Frans af te leveren en dit te laten vertalen, daar de metagegevens dezelfde zijn."

In Mijn Dossier (https://mijndossier.rrn.fgov.be/) kan de taal van de aflevering van het uittreksel of afschrift ook gekozen worden.

4.1.9. Voor huwelijk, erkenning en echtscheiding wordt het mogelijk voortaan een uittreksel voor te leggen, geldt dit ook voor een nationaliteitsaanvraag?

Het klopt dat voor huwelijk, erkenning en echtscheiding uittreksels voortaan volstaan (art. 164/2 § 1 BW, art. 327/2 § 1 BW en art. 1254 § 2 4° en 5° Ger.W.), dat geldt echter niet voor adoptie en nationaliteit waarbij afschriften nog steeds noodzakelijk zijn (art. 365-4 § 3 3° BW, art. 1231-28 § 1 1° Ger.W. en art. 5 1° a) KB van 14 januari 2013 tot uitvoering van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken).

4.1.10. Hoe zal de procedure lopen voor een legalisatie van een afschrift of uittreksel? Wordt er een automatische link voorzien met de toepassing e-legalisation van de FOD Buitenlandse Zaken voor het plaatsen van een e-apostille of e-legalisatie zodat afschriften en uittreksels van akten in de DABS niet eerst dienen afgeprint te worden om nadien digitaal op te laden in een ander systeem?

Er is voorlopig nog geen automatische link voorzien met de toepassing e-legalisation (meer informatie hierover via https://elegalisation.diplomatie.be/). Hopelijk komt deze koppeling er zeer binnenkort.

Indien de burger dus een legalisatie wenst zal de gemeente het afschrift of uittreksel in de toepassing e-legalisation moeten plaatsen. De burger krijgt nadien een uitnodiging tot betaling en de verdere afhandeling gebeurt buiten de gemeente om. Het afschrift of uittreksel hoeft trouwens niet eerst afgeprint te worden, het kan ook als digitaal bestand opgeslagen worden en zo in de toepassing e-legalisation ingevoegd.

De legalisatie of Apostille zal geplaatst worden op het zegel van de DABS dat elk afschrift of uittreksel moet bevatten.

4.1.11. De wet laat nog toe uittreksels en afschriften op papier af te leveren in uitzonderlijke omstandigheden, met name wanneer het uittreksel of afschrift uit de DABS niet wordt aanvaard of betwist. Hoe doe je dat?

Omdat ook “oude” papieren akten van de burgerlijke stand in de DABS worden opgenomen, zullen vanaf de inwerkingtreding van de DABS van deze aken principieel enkel nog afschriften en uittreksels worden afgeleverd uit de DABS (art. 30 § 1 en § 2 BW). De modellen hiertoe worden bepaald bij KB (art. 29 § 4 BW). Het KB in kwestie is het KB van 3 februari 2019 tot vaststelling van de modellen van uittreksels en afschriften van akten van de burgerlijke stand.

De afschriften van akten van de burgerlijke stand opgemaakt voor de inwerkingtreding van deze wet nemen steeds de vorm aan van de afdruk van de in gedematerialiseerde vorm in de DABS opgenomen oorspronkelijke akte met de hierop aangebrachte randmeldingen en de metadata van de wijzigingen van deze akte gedaan na de inwerkingtreding van de DABS. De gedematerialiseerde vorm van de akte kan hetzij een scan van de akte, een verzameling van metagegevens of een combinatie van beiden zijn.

Een uittreksel van een “oude” akte neemt dezelfde vorm aan als een uittreksel van een akte opgemaakt na de inwerkingtreding van deze wet.

Omdat de bewijskracht van de afschriften en uittreksels van akten van voor of na de inwerkingtreding van de DABS niet dezelfde is (de elektronische akten opgemaakt na de oprichting van de DABS hebben immers volledige bewijswaarde - nl. tot bewijs valsheid in geschrifte -, in tegenstelling tot de oude papieren akten die nadien in de DABS werden opgenomen, die slechts gelden tot bewijs van tegendeel), werd voorzien dat er ook nog een afschrift of uittreksel op papier kan afgeleverd worden. Dit is echter op voorwaarde dat het afgeleverde afschrift of uittreksel op basis van een op papier opgemaakte akte voor de inwerkingtreding van deze wet niet wordt aanvaard of wordt betwist voor het doel waartoe het dient. Wel moeten bovenop het afschrift of uittreksel op basis van het papieren register, de eventuele bijwerkingen op de akte in de DABS ook toegevoegd worden.

Deze mogelijkheid dient beperkt te blijven tot zeer uitzonderlijke omstandigheden, daar het doel is om afschriften en uittreksels steeds door de DABS op elektronische wijze te laten afleveren. Enkel in het geval van betwisting of bv. niet aanvaarding door een buitenlandse autoriteit om een welbepaalde reden zou een afschrift of uittreksel van de originele papieren akte (met de bijwerkingen op deze akte opgenomen in de DABS) afgeleverd moeten worden door de ABS die de akte onder zich in zijn papieren registers heeft (Memorie van Toelichting, 54K2919001, p. 82-83).

Er valt ook te denken aan een betwisting over de inhoud van een akte die opgenomen is in de DABS. Er moet kunnen teruggegrepen worden naar een uittreksel of afschrift van een akte uit het papieren tijdperk om de betwisting op te lossen.

Praktisch kan dit door een uittreksel compleet te typen en te voorzien van de formule "voor eensluidend uittreksel" met natte handtekening van de ABS of de gemachtigde beambte, met indien nodig een uittreksel uit de DABS toegevoegd (indien er wijzigingen zijn vanaf inwerkingtreding van de DABS). Voor een afschrift kan een kopie of scan uit het papieren register genomen, worden voorzien van de formule "voor eensluidend afschrift" met natte handtekening van de ABS of de gemachtigde beambte, met indien nodig een extra afschrift uit de DABS (indien er wijzigingen zijn vanaf de inwerkingtreding van de DABS).

4.1.12. Kunnen er nog wel afschriften van oude papieren akten via de DABS afgeleverd worden dit wil zeggen met "beeld" van de papieren akte? Moeten de afschriften niet enkel onder de nieuwe vorm afgeleverd worden? (Dus met enkel de gegevens van een nieuw afschrift met eventuele historiek)

In tegenstelling tot een uittreksel dat enkel de actuele gegevens van de akte zonder historiek vermeldt, vermeldt het afschrift de oorspronkelijke gegevens van de akte (onder verstaan alle oorspronkelijke gegevens) en de historiek van de staat van de persoon op wie de akte betrekking heeft (art. 28 § 2). De modellen voor de afschriften (en uittreksels) worden bepaald bij KB (art. 29 § 4). Het KB in kwestie is het KB van 3 februari 2019 tot vaststelling van de modellen van uittreksels en afschriften van akten van de burgerlijke stand.

Een uittreksel van een akte van de burgerlijke stand opgemaakt voor de inwerkingtreding van de DABS, wordt opgemaakt op identiek dezelfde wijze als deze afgeleverd voor akten opgemaakt na de inwerkingtreding van de DABS (art. 30 § 2 BW). Voor afschriften van een akte van burgerlijke stand opgemaakt voor de inwerkingtreding van de DABS geldt dit echter expliciet niet. Deze afschriften nemen de vorm aan van een afdruk van de in gedematerialiseerde vorm in de DABS opgenomen oorspronkelijke akte met de hierop aangebrachte randmeldingen (dit is het "beeld" van de akte in de terminologie van de migratienota, zie http://www.vereenvoudiging.be/webfm_send/3327) en de metadata van de wijzigingen van deze akte na inwerkingtreding van de DABS. Een apart model wordt voorzien bij KB.

4.1.13. Hoe zullen genealogische opzoekingen gerealiseerd worden met de komst van de DABS?

In de tekst van de wet wordt gesteld dat het de Koning is die bepaalt op welke wijze akten raadpleegbaar zijn voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden.

Het Koninklijk besluit voor de aflevering van afschriften en uittreksels voor de niet-openbare akten en het Koninklijk besluit over de genealogische opzoekingen zijn nog steeds in voorbereiding. Er werd evenmin een overgangsmaatregel voorzien in de Wet van 18 juni 2018 (Titel 2: modernisering burgerlijke stand).

Aangezien er voorlopig wettelijk niets specifiek geregeld is, moet de algemene privacywetgeving worden toegepast voor wat betreft de bescherming van de persoonsgegevens.

De ambtenaar van de burgerlijke stand kan genealogische opzoekingen toestaan, mits de verzoeker een bewijs voorlegt van de toestemming van de personen op wie de akte betrekking heeft.

Overweging nr. (27) AVG bepaalt dat de verordening niet van toepassing is op de persoonsgegevens van overleden personen, en dat de lidstaten regels kunnen vaststellen betreffende de verwerking van de persoonsgegevens van overleden personen, wat niet het geval is in de Belgische privacywet.

In de Omzendbrief van 19 maart 2019 over de modernisering en informatisering van de burgerlijke stand (B.S. 25.03.2019) is reeds voorzien dat personen, met een onderhandse volmacht van de erfgenamen, uittreksels kunnen verkrijgen (punt 3.7.3.1). Indien de personen op wie de akte betrekking heeft overleden zijn, kan de toestemming van één van de erfgenamen volstaan. Het is aan de verzoeker om de toestemming van de erfgenaam aan te brengen.

De toestemming kan eenvoudig (onderhands) worden gegeven.

Het is niet de bedoeling om de akten van de burgerlijke stand waarop de genealogische opzoekingen betrekking hebben te migreren naar de DABS. De genealogische opzoekingen worden dus beperkt tot de papieren registers van de burgerlijke stand (m.a.w. de akten opgemaakt voor 31 maart 2019).

De ambtenaar van de burgerlijke stand levert voor genealogische doeleinden de afschriften af door middel van een kopie uit de papieren registers van de burgerlijke stand, met bovenaan de vermelding: “afgeleverd voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden”.

Het bovenstaande is slechts van toepassing tot op de datum van inwerkingtreding van het Koninklijk besluit over de genealogische opzoekingen.

4.1.14. Op de uittreksels was het ons opgevallen dat gemeenten in Wallonië in het Frans worden vermeld op de Nederlandstalige versie. Gaat dit op 01/04 ook effectief zo blijven of worden ze dan wel in het Nederlands getoond? Vb. Luik vs. Liège

De schrijfwijze van de gemeente op het afschrift of uittreksel weerspiegelt de officiële taal van de gemeente. Indien de gemeente tweetalig is kan men kiezen (Bv. Nederlandse schrijfwijze bij Nederlandstalig afschrift of uittreksel).

5. Archiveren van de akten

5.1.1. Wie is verantwoordelijk voor de papieren akten van burgerlijke stand opgesteld voor 31/03/2019?

Tot 2019 wordt de burgerlijke staat van natuurlijke personen bijgehouden op papier, lokaal beheerd door de gemeenten en consulaten. Op 31/03/2019 wordt de overstapgemaakt naar de DABS, waarin akten elektronisch opgeslagen en beheerd zullen worden. Vanaf die datum gebeurt er niets meer op papier. Het zijn de gemeenten die de autonomie behouden inzake het beheer van de (passieve) lokale, papieren archieven.

De papieren akten mogen nooit vernietigd worden. De papieren akten die naar de DABS gemigreerd worden en daar onder elektronische vorm opgenomen worden, gelden enkel tot bewijs van tegendeel. Het is de papieren versie die geldt tot bewijs van valsheid in geschrifte. Dit betekent dat als de gegevens in de DABS niet overeenkomen met de papieren akte, de papieren akte primeert. De papieren akten kunnen na migratie wel bewaard worden op minder toegankelijke plaatsen.

5.1.2. Wie is verantwoordelijk voor de elektronische akten die vanaf 31/03/2019 in de DABS worden opgesteld?

Op 31/03/2019 wordt de overstap gemaakt naar de DABS, waarin akten op elektronische wijze opgesteld en beheerd zullen worden. Vanaf 2019 worden akten dus louter op elektronische wijze opgemaakt in het centraal register en gebeurt er niets meer op papier. De archivering van de akten opgemaakt in de DABS gebeurt centraal; het is niet zo dat de gemeenten elk hun eigen deel moeten beheren. De akten worden centraal bewaard in de DABS tot op het ogenblik van de overdracht ervan naar het Rijksarchief.

Meer bepaald zal de DABS, met de daarin opgeslagen akten, beheerd worden door het Beheerscomité DABS. Dit beheerscomité is samengesteld uit onder andere vertegenwoordigers van de gemeentelijke overheden en van de verschillende FOD's. Het comité staat in voor de inrichting en het beheer van de DABS en de vertrouwelijkheid en de bewaring van de akten van burgerlijke stand. De werking van de DABS zal, in toepassing van de huidige afspraken, centraal worden gefinancierd.

6. Versturen en ontvangen van berichten

6.1.1. Voor een dossier (huwelijk, erkenning, nationaliteit, …) is er een nog niet in de DABS opgeladen oude akte nodig die werd opgesteld in een andere gemeente. Er wordt niet gereageerd op de notificatie tot opladen. Mag op basis van een papieren afschrift uit het registers de migratie gebeuren in een andere gemeente? Is er een drukkingsmogelijkheid om de houder van de akte te dwingen om deze akte "onmiddellijk" op te nemen in DABS?

Na ontvangst van de notificatie tot migratie van een akte dient de ABS die houder is van de akte onmiddellijk de gevraagde akte in gedematerialiseerde vorm met de bijhorende metagegevens op te nemen (art. 109 BW). Dit kan dus niet door een andere gemeente.

Er is geen ander drukkingsmiddel dan te rekenen op een correcte uitvoering van de wet en op collegialiteit.

6.1.2. Ik heb een notificatie gekregen met een vonnis van justitie in over een echtscheiding, maar er bestaat geen huwelijksakte tussen de betrokkenen in de Belgische registers. Wat moet ik met dit vonnis doen?

De echtscheidingsakte kan worden opgemaakt door de gemeente met vermelding van het vonnis als basis, zonder vermelding van huwelijksaktenummer indien geen huwelijksakte bestaat in de Belgische registers. Immers wanneer de Belgische echtscheidingsbeslissing betrekking heeft op een huwelijk dat voltrokken is in het buitenland en de buitenlandse huwelijksakte niet aanwezig is in de DABS, wordt alleen de akte van echtscheiding opgemaakt (art. 1275 § 2 3e lid & art. 1303 3e lid Ger.W.)

7. Migreren van oude akten

7.1.1. Waar kan ik alle noodzakelijke informatie vinden inzake de migratie van oude akten?

Hieronder een overzicht van de documenten die beschikbaar zijn over de migratie:

- De migratienota, waarin de migratie gedetailleerd wordt toegelicht (wat is migratie, waarom is de migratie nuttig, welke akten vormen het onderwerp van migratie, …). Dit document is beschikbaar via de website van de DAV (link: http://www.vereenvoudiging.be/content/migratie-oude-papieren-akten)

- Samenvattingen over de migratie, met een overzicht van de verschillende migratiealternatieven en van de krachtlijnen die gelden bij een opvraging van een extract uit het Rijksregister. Deze samenvattingen zijn beschikbaar via de website van de DAV (link: http://www.vereenvoudiging.be/content/migratie- oude-papieren-akten)

- Functionele en technische documentatie over de migratie, waarin o.a. beschreven wordt onder welke vorm de gegevens doorgestuurd moeten worden en de voorwaarden van een succesvolle

migratie naar de DABS. Deze documenten zijn beschikbaar voor de technische teams via de SharePoint van de DAV (toegang aan te vragen via Helpdesk.Belpic@rrn.fgov.be).

7.1.2. Wat is migratie?

Migratie betekent het opladen van de oude, papieren akten opgesteld voor 31/03/2019 naar de DABS. Op die manier is de akte elektronisch beschikbaar in de DABS en kan de akte beheerd worden op dezelfde manier als de nieuwe akten die na 31/03/2019 in de DABS worden aangemaakt.

7.1.3. Wanneer is de migratie noodzakelijk?

Vanaf de Go Live van de DABS, op 31/03/2019, is het niet meer toegelaten om afschriften of uittreksels vanuit de papieren registers af te leveren of bijwerkingen bij te schrijven op de papieren akten. Alles moet gebeuren op elektronische wijze. De migratie is met andere woorden vereist voor de akten:

- waarop na 31/03/2019 een bijwerking moet worden geregistreerd (bv. een echtscheiding op een huwelijksakte of een verbetering op een geboorteakte);
- waarvan de inhoud moet kunnen geraadpleegd worden op scherm;
- waarvan na 31/03/2019 een uittreksel wordt gevraagd;
- waarvan na 31/03/2019 een afschrift wordt gevraagd.

Deze vier bovengenoemde functionaliteiten worden omschreven als “bewegingen op akten”.

Doordat de aflevering van afschriften/uittreksels en de registratie van bijwerkingen enkel op elektronische wijze mag geschieden na de Go Live van de DABS, kunnen de papieren akten na migratie op minder toegankelijke plaatsen bewaard worden. Bovendien is het na migratie mogelijk om één geconsolideerd overzicht te krijgen van de akten van een persoon in de DABS: de gemigreerde, papieren akten aangevuld met alle nieuwe akten die opgesteld werden in de DABS.

Voorbeeld bijwerking: echtscheidingsvonnis & huwelijksakte

Op vandaag wordt een echtscheidingsvonnis overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand en wordt er randmelding van gemaakt op de bijhorende papieren huwelijksakte, die lokaal beheerd wordt.

Indien een echtscheidingsvonnis wordt uitgesproken na de Go Live van de DABS, dan moet de betrokken huwelijksakte beschikbaar zijn in de DABS. Indien de huwelijksakte werd opgemaakt voor de inwerkingtreding van de DABS (d.i. op papier), zal de gemeente die de huwelijksakte in haar bezit heeft verzocht worden om deze te migreren naar de DABS. Het echtscheidingsvonnis wordt rechtstreeks ingegeven in de DABS door de griffier en automatisch gelinkt aan de gemigreerde huwelijksakte.

Voorbeeld opvraging afschrift/uittreksel: huwelijksakte

Op vandaag is het de gemeente van opmaak die afschriften/uittreksels genereert van de huwelijksakte. De huwelijksakte kan immers enkel daar geraadpleegd worden.

Met de komst van de DABS kan de huwelijksakte door de gemeente waar het huwelijk werd voltrokken, gemigreerd worden naar de DABS: ze wordt elektronisch opgeslagen en gecentraliseerd in de DABS. De

huwelijksakte is hierdoor elektronisch beschikbaar vanuit iedere plaats, wat wil zeggen dat afschriften/uittreksels dat ook zijn.

7.1.4. Welke akten vormen het onderwerp van de migratie?

De akten waarvoor de kans op bewegingen groot is na Go Live van de DABS vormen het onderwerp van de migratie. Met bewegingen wordt bedoeld dat er een raadpleging of een afschrift/uittreksel wordt gevraagd of er een bijwerking geregistreerd moet worden. Deze bewegingen komen zeer vaak voor op de hoofdakten, zijnde de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten. Het zijn dan ook deze akten waarop de focus van de migratie ligt, tenminste voor zover er effectief nog bewegingen te verwachten zijn. Vanuit dit perspectief kan volgens dalende prioriteit de migratie van geboorteakten, huwelijksakten en tenslotte overlijdensakten vooropgesteld worden. Verder kan de migratie beperkt worden in de tijd. De focus moet bijvoorbeeld niet liggen op de geboorteakten van personen die reeds overleden zijn, aangezien hierop amper bewegingen zullen voorkomen.

In uitzonderlijke gevallen kunnen ook op andere akten buiten de drie hoofdakten bewegingen geregistreerd worden: er wordt na Go Live bv. een afschrift gevraagd van een op papier opgemaakte akte van verklaring van naamkeuze of er moet een vernietiging van erkenning doorgevoerd worden op een papieren erkenningsakte. In dit geval zal de akte eveneens gemigreerd moeten worden naar de DABS. Deze type akten zullen enkel op ad-hoc basis gemigreerd worden, d.w.z. wanneer zich effectief een beweging voordoet. De migratie op voorhand is voor deze akten niet voorzien.

7.1.5. Op welke manier kan een gemeente een geboorte-, huwelijks- of overlijdensakte migreren?

Er zijn verschillende manieren waarop een gemeente een akte kan migreren naar de DABS:

(1) De gemeente migreert de <u>actuele metagegevens</u> van de akte, inclusief de identificatienummers van de betrokkenen (kind en ouders in de geboorteakte, echtgenoten in de huwelijksakte, overledene in de overlijdensakte).
   - Op basis hiervan kunnen uittreksels van de gemigreerde akte afgeleverd worden uit de DABS. Uittreksels van gemigreerde akten zijn steeds gebaseerd op metagegevens. De gemeente kan migreren met <u>validatietype “Uittreksel”</u>.

(2) De gemeente laadt een <u>actueel beeld</u> van de akte op en geeft de minimale (actuele) metagegevens mee nodig voor de opzoeking in de DABS, inclusief de identificatienummers van de hoofdbetrokkenen (kind in de geboorteakte, echtgenoten in de huwelijksakte, overledene in de overlijdensakte). Het beeld van de akte kan gebaseerd zijn op een scan uit de papieren registers of kan samengesteld worden op basis van de gegevens waarover men beschikt in de lokale softwaretoepassing. Het enige verschil met een scan uit de papieren registers is dat er geen handtekeningen worden weergegeven op het beeld.
   - Op basis hiervan kunnen afschriften van de gemigreerde akte afgeleverd worden uit de DABS. Afschriften van gemigreerde akten zijn steeds gebaseerd op het beeld van de akte dat als een bijlage wordt opgeladen in de DABS. De metagegevens dienen enkel voor de

opzoeking van de gemigreerde akte in de DABS. De gemeente kan migreren met validatietype “Afschrift”.

(3) De gemeente migreert de actuele metagegevens van de akte, inclusief de identificatienummers van de betrokkenen, en laadt een actueel beeld van de akte op.
   - Op basis hiervan kunnen zowel afschriften als uittreksel van de gemigreerde akte afgeleverd worden uit de DABS. De migratie is volledig. De gemeente kan migreren met validatietypes “Uittreksel” en “Afschrift”.

7.1.6. Wie beslist op welke wijze een gemeente de migratie van de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten zal doorvoeren?

De beslissing omtrent de wijze waarop een gemeente haar geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten migreert naar de DABS wordt overgelaten aan de gemeente zelf. Hieronder wat extra toelichting over de twee niveaus waarop een gemeente kan migreren:

(1) Migratie tot op uittrekselniveau

Op vandaag is het zo dat er voornamelijk afschriften worden afgeleverd van akten. In de toekomst is het echter de bedoeling dat er meer en meer uittreksels afgeleverd worden, omwille van privacy-redenen. Uittreksels moeten het standaard DABS- instrument worden om de burgerlijke staat van een persoon aan te tonen.

Dit sluit echter niet uit dat er nog afschriften gevraagd kunnen worden, nl. wanneer het belangrijk is om de historiek van de akte te kennen. De FOD Justitie heeft kenbaar gemaakt dat dit mogelijk is bij adoptie– en nationaliteitsdossiers, bij naamsveranderingen of wanneer de betreffende autoriteit zich onvoldoende ingelicht acht door een uittreksel. Indien een gemeente enkel migreert tot op uittrekselniveau (d.w.z. ze migreert enkel de actuele metagegevens van de akte en geen beeld van de akte), bestaat zodoende de kans dat ze nog een beeld van de akte moet voorzien zodat eveneens een afschrift afgeleverd kan worden. De gemeente moet de papieren registers dus bereikbaar houden voor het geval dat expliciet een afschrift wordt gevraagd. Eventueel dient ze ook een scanner te voorzien voor het creëren van het beeld van de akte.

In het kader van de migratie kunnen gemeenten een extract opvragen bij het Rijksregister. Dit extract bevat de actuele metagegevens van de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten opgemaakt in de gemeente en kan zodoende als basis dienen om te migreren tot op uittrekselniveau. Het is wel de verantwoordelijkheid van de gemeenten om zich ervan te vergewissen dat de gegevens van het Rijksregister overeenkomen met die van de akte (de gegevens van het Rijksregister kunnen onvolledig zijn/fouten bevatten).

(2) Migratie tot op afschriftniveau

Een aantal gemeenten beschikken over scans van de akten van burgerlijke stand. Deze gemeenten kunnen hun scans gebruiken bij de migratie en migreren tot op afschriftniveau. Hoewel het in de

toekomst de bedoeling is om meer en meer richting uittreksels te gaan, is de migratie enkel tot op afschriftniveau perfect toegestaan.

Het idee hierachter is dat aan de hand van het beeld van de akte de volledige historiek te raadplegen is, en zodoende alle info die men kan wensen. De nieuwe ontwerptekst stelt zeer duidelijk dat indien wettelijk een uittreksel gevraagd wordt maar de gemeente enkel gemigreerd heeft tot op afschriftniveau, het geactualiseerd afschrift eveneens volstaat.

Desalniettemin is het in welbepaalde gevallen mogelijk dat expliciet een uittreksel gevraagd wordt, bv. wanneer het wenselijk is dat enkel de actuele toestand wordt weergegeven (bv. bij een wijziging van geslacht) of wanneer een vertaling nodig is. Het afschrift van een gemigreerde akte is namelijk enkel beschikbaar in de taal waarin de akte oorspronkelijk werd opgesteld. Het beeld van de akte is immers niet automatisch vertaalbaar. Uittreksels van gemigreerde akten zijn daarentegen gebaseerd op metagegevens, waarvan de labels wel vertaalbaar zijn. Ook wanneer een internationaal CIEC-uittreksel gevraagd wordt, zal de migratie tot op uittrekselniveau noodzakelijk zijn. Indien een uittreksel nodig is, wordt de gemeente hiervan ingelicht a.d.h.v. een notificatiebericht. De gemeente kan de overige metagegevens nodig voor de migratie tot op uittrekselniveau dan afleiden van het beeld van de akte dat reeds gemigreerd werd.

Voor een beknopt overzicht, verwijzen we graag naar de samenvattingen beschikbaar op de website van de DAV: http://www.vereenvoudiging.be/content/migratie-oude- papieren-akten.

7.1.7. Moeten bij de migratie de unieke identificatienummers van de partijen vermeld worden?

Het vermelden van de unieke identificatienummers van de betrokkenen is verplicht bij migratie omdat dit nummer aan de basis kan liggen van de doorstroming van bijwerkingen in de DABS.

> Voorbeeld: Indien na Go Live van de DABS een persoon van naam wijzigt, wordt een bericht opgestuurd naar de DABS dat het identificatienummer bevat van de persoon die de naamswijziging ondergaat. Aan de hand van dit nummer identificeert de DABS de akten waarin deze persoon een rol vervult (dit kunnen ook gemigreerde akten zijn), waarna de bijwerking van de naam aan deze akten gekoppeld kan worden.

Een bijkomend voordeel is dat men op basis van het identificatienummer in de DABS alle akten van een persoon in lijstvorm kan raadplegen.

Het uniek identificatienummer van de persoon in een akte kan de vorm aannemen van een Rijksregisternummer of een Bisnummer.

Er zijn slechts twee uitzonderingen op het vermelden van een uniek identificatienummer bij de migratie:

(1) Indien de ouders in de geboorteakte reeds overleden zijn en nog niet over een identificatienummer beschikken is het niet nodig dat een nieuw nummer aangemaakt wordt voor hen bij de migratie van de geboorteakte. Het vermelden van het identificatienummer van de ouders in een geboorteakte is immers noodzakelijk om bijwerkingen van persoonsgegevens van de ouders te kunnen koppelen aan de geboorteakte. Met persoonsgegevens worden de gegevens bedoeld waarmee een persoon geïdentificeerd kan worden, zoals de naam, de voornaam of het

geslacht. Gegeven dat in dit geval de ouders reeds overleden zijn, kan de situatie zich praktisch niet meer voordoen dat een persoonsgegevens wijzigt. Het vermelden van het nummer is aldus overbodig.

(2) Wanneer de ouders in de geboorteakte niet-verblijfhouders zijn en nog niet over een identificatienummer beschikken is het opnieuw niet nodig dat een nummer wordt aangemaakt bij de migratie van de geboorteakte. Immers, voor deze personen is het zeer onwaarschijnlijk dat ooit een wijziging van een persoonsgegevens geregistreerd zal worden in de DABS. Het loont dan ook niet de moeite om in dit geval een nummer aan te maken.

7.1.8. Wanneer vindt de migratie van de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten plaats?

Gemeenten hebben de keuze:

(1) Ofwel migreert de gemeente een akte op voorhand, d.w.z. vooraleer zich een beweging voordoet (een afschrift/uittreksel wordt gevraagd of een bijwerking moet geregistreerd worden). Dit wordt ook wel de migratie in bulk (in groep) genoemd. De migratie op voorhand kan plaatsvinden van zodra de productieomgeving van de DABS operationeel is. Dit is de officiële omgeving van de DABS, waarnaar de akten gemigreerd worden en waarin eveneens de nieuwe elektronische akten opgemaakt zullen worden na 31/03/2019. Deze omgeving zal beheerd worden door het Rijksregister. De omgeving is intussen beschikbaar voor migratie van oude akten. De migraties in bulk naar de DABS- productieomgeving zijn slechts mogelijk nadat de gemeente met succes een testmigratie heeft doorgevoerd in de DABS-testomgeving (de acceptatieomgeving genoemd) met een relevante set van akten.

Het is niet de bedoeling dat gemeenten zeer oude akten, waarop geen bewegingen meer verwacht worden, migreren naar de DABS en dat de DABS een archiefdatabase wordt. Om deze reden wordt voor de migratie op voorhand een absolute ondergrens opgelegd van het jaar 1919.

De bulkmigratie moet gepland verlopen om een overbelasting van het systeem te vermijden. Hiervoor dienen de gemeenten die tot bulkmigratie wensen over te gaan één of meerdere tijdsloten te reserveren bij hun migratiepartner, gedurende dewelke ze gemachtigd zijn om hun akten te migreren naar de DABS-productieomgeving.

(2) Ofwel wacht de gemeente tot een beweging effectief optreedt. Dit noemen we ook de ad-hoc migratie: de gemeente die de papieren registers beheert, wordt ingelicht van een beweging en zal gevraagd worden om de akte te migreren naar de DABS. Vanzelfsprekend kan dit type migratie zich enkel voordoen na de Go Live van de DABS, op 31/03/2019.

7.1.9. Is de migratie op voorhand verplicht?

De migratie op voorhand is niet verplicht. Het vormt geen voorwaarde voor Go Live van de DABS op 31/03/2019.

Echter is het wel zo dat de migratie op voorhand de werklast van het gemeentebestuur zal verlichten na 31/03/2019. Immers, een papieren akte moet ten laatste gemigreerd worden wanneer er een beweging

op komt na de overschakeling op het DABS-systeem. Gemeenten ontvangen dan aan de hand van een notificatie een aanvraag tot migratie. De aanvragen tot migratie kunnen zich snel opvolgen, vooral in grote gemeenten, met een hoge werklast tot gevolg.

7.1.10. Hoe moeten echtscheidingen en adopties van voor 31 maart 2019 gemigreerd worden?

Echtscheidingen en adopties van voor 31 maart 2019 kunnen worden gemigreerd door een akte van echtscheiding of van adoptie op te stellen met de **overschrijving van het afschrift van het vonnis als bijlage** bij de akte. Bij de datum van opstellen moet in dit geval de datum van het feit worden ingegeven.

Let wel: de migratie van een echtscheidingsakte is zelden noodzakelijk, zeker niet voor het samenstellen voor huwelijksdossiers.

7.1.11. Wanneer moeten geboorteaktes worden gemigreerd bij de opmaak van andere akten?

De migratie van een geboorteakte die nog niet gemigreerd is in de DABS, is wettelijk verplicht bij de opmaak van drie verschillende akten:

- Een **huwelijksakte**
- Een **akte van erkenning** (de geboorteakte van het kind)
- Een **akte van nationaliteit**

Op vraag van de griffier worden de geboorteakten van de kinderen gemigreerd bij de opstart van een procedure tot **echtscheiding**.

Ook bij een **akte van voornaams- of naamsverandering** moet de geboorteakte worden gemigreerd als dit nog niet gedaan is, *tenzij* een CGVS-attest wordt voorgelegd als geboorteakte. Daarvan wordt immers geen akte in de DABS opgesteld.

7.1.12. Mogen scans aanwezig in het lokale scansysteem naar de DABS gemigreerd worden zodanig dat migratie met validatietype "Afschrift" mogelijk is, zonder te controleren of de beelden wel up-to-date zijn?

Dit is de keuze van de gemeente. De gemeente kan hiervoor kiezen indien ze er voldoende vertrouwen in heeft dat de scans up-to-date zijn, d.w.z. dat de scan van de akte precies overeenkomt met de papieren akte, inclusief randmeldingen. Voorwaarde is uiteraard dat de gemeente haar scans in het verleden stelselmatig heeft bijgewerkt.

Dit kan alleen de gemeente zelf inschatten. Een steekproefsgewijze controle kan aangewezen zijn of, om 100 % zeker te zijn, een controle per akte.

Uiteindelijk is de gemeente verantwoordelijk voor de correctheid van de gegevens bij de migratie. Indien er een afschrift gegenereerd wordt van een gemigreerde akte waarvan het beeld niet correct of niet recent blijkt te zijn, dan zal de gemeente van migratie hiervan ingelicht worden.

7.1.13. Mogen metagegevens aanwezig in het lokale softwaresysteem naar de DABS gemigreerd worden zodanig dat migratie met validatietype "Uittreksel" mogelijk is, zonder te controleren of deze gegevens wel degelijk actueel zijn?

Dit is de keuze van de gemeente. De gemeente kan hiervoor kiezen indien ze er voldoende vertrouwen in heeft dat de metagegevens waarover ze beschikt met zekerheid de actuele toestand weerspiegelen. Een gemeente die haar metagegevens in het verleden niet stelselmatig heeft bijgewerkt en bijgehouden, kan hier zodoende dus niet op rekenen.

Uiteindelijk is de gemeente verantwoordelijk. Indien er uittreksels gegenereerd worden van gemigreerde akten op basis van niet-actuele of foutieve metagegevens, dan zal de gemeente van migratie hiervan ingelicht worden.

7.1.14. Moet er voor elke akte die gemigreerd wordt een beeld van de akte voorzien worden?

Nee. Het migreren van een beeld van de akte is enkel verplicht wanneer de gemeente wil migreren met validatietype “Afschrift”.

7.1.15. Moet er voor elke akte die gemigreerd wordt voorzien worden in metadata?

Ja, zowel bij de migratie met validatietype “Uittreksel” als met validatietype “Afschrift”. Bij de migratie met validatietype “Uittreksel” zijn alle actuele metagegevens nodig. Bij de migratie met validatietype “Afschrift” zijn een aantal actuele metagegevens voor de opzoeking in de DABS nodig.

In de functionele en technische documentatie van de migratie, beschikbaar voor de technische teams via de SharePoint van de DAV (toegang aan te vragen via Helpdesk.Belpic@rrn.fgov.be) is gedetailleerd terug te vinden om welke gegevens het precies gaat in beide gevallen. In de migratienota wordt dit eveneens beknopt beschreven (beschikbaar via de website van de DAV).

7.1.16. Welke ondersteuning kan het Rijksregister bieden bij de migratie?

In het kader van de migratie kunnen gemeenten een extract van het Rijksregister opvragen, met daarin de actuele metagegevens van de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten die de gemeente doorheen de tijd heeft opgesteld. Deze actuele gegevens van het Rijksregister kunnen als basis dienen om te migreren tot op uittrekselniveau en/of om de Rijksregisternummers van de betrokkenen toe te voegen aan de lokale gegevens. De afstammingsgegevens in de geboorteakten vormen hier een uitzondering op: in het extract afkomstig van het Rijksregister wordt de volledige afstammingshistoriek vermeld en niet de laatste, actuele situatie (zijnde de ouders ten aanzien van wie de afstamming actueel vaststaat). Het is aan de gemeente om de actuele situatie af te leiden.

Twee zeer belangrijke opmerkingen moeten gemaakt worden:

1) Gemeenten moeten zich inzetten om het extract van het Rijksregister actueel te houden na ontvangst. Bij de migratie van een akte moeten er steeds een aantal metagegevens vermeld worden: (i) bij de migratie tot op uittrekselniveau zijn alle actuele metagegevens nodig, (ii) bij de migratie tot op afschriftniveau zijn een aantal actuele metagegevens nodig zodanig dat de opzoeking in de DABS

mogelijk is. Het Rijksregister-extract mag op het moment van creatie dan wel de actuele situatie weerspiegelen, nadien vinden nog bijwerkingen plaats op de papieren akten (tenminste indien het Rijksregister-extract voor de Go Live van de DABS wordt opgevraagd). Indien de gegevens in het extract van het Rijksregister niet bijgewerkt worden, leidt dit tot gedateerde gegevens.

> Voorbeeld: In het RR-extract dat de gemeente ontvangt in mei 2018, staat voor een bepaald kind enkel de afstamming langs moederszijde vast. In juni 2018 vindt voor dit kind een erkenning door de vader plaats. De erkenningsakte wordt opgemaakt en de geboorteakte wordt in de papieren registers voorzien van een randmelding. Indien het RR-extract niet overeenkomstig up-to-date wordt gehouden, zijn deze gegevens niet langer actueel en kan het extract niet langer als basis dienen om te migreren tot op uittrekselniveau (waarvoor immers de actuele afstammingsgegevens nodig zijn).

2) De gegevens van het Rijksregister kunnen fouten bevatten. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om zich ervan te vergewissen dat de gegevens van het Rijksregister in overeenstemming zijn met die van de akte.

- Indien het gaat om een fout in de gegevens van het Rijksregister → De gemeente van beheer moet deze fout rechtzetten via de reeds bestaande verbeteringsmechanismen of, indien dit niet mogelijk is, het Rijksregister van de fout inlichten.
- Indien het gaat om een fout in de akte → Verbeteringsprocedures van het Burgerlijk Wetboek moeten gevolgd worden.

7.1.17. Hoeveel Rijksregister-extracten mag een gemeente gratis aanvragen?

Het extract van het Rijksregister is gratis, op voorwaarde dat er geen koppelingsoefening dient te gebeuren door het Rijksregister zelf (d.i. de lokale gegevens verrijken met de gegevens van het Rijksregister). Het Rijksregister dient de gegevens enkel gestructureerd door te sturen.

Om de werkdruk te spreiden en de planning te optimaliseren, heeft het Rijksregister besloten om per gemeente maximaal twee gratis extracten aan te leveren. Het laatste extract dient om de periode te overbruggen tussen de aanlevering van het eerste extract en de Go Live van de DABS op 1 januari 2019.

> Voorbeeld: een gemeente die een Rijksregister-extract opvraagt voor alle geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten vanaf 1980 tot heden en dit extract ontvangt in februari 2018, kan een aanvullend extract aanvragen voor de periode februari 2018 tot Go Live. Op basis van het aanvullend extract beschikt de gemeente ook over de gegevens van de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten opgesteld in de gemeente gedurende de periode februari 2018-Go Live.

7.1.18. Op welke manier kan een Rijksregister-extract aangevraagd worden?

Het Rijksregister-extract dient opgevraagd te worden via een bestelbon, beschikbaar via de website van de DAV (link: http://www.vereenvoudiging.be/content/migratie- oude-papieren-akten). Deze bestelbon moet opgestuurd worden naar DABS.BAEC@rrn.fgov.be met het algemeen e-mailadres in CC, zijnde Helpdesk.Belpic@rrn.fgov.be.

In de bestelbon wordt met de term “Firma die de bestanden zal verwerken” de migratiepartner van de gemeente bedoeld. Deze firma krijgt het extract van de gemeente ter beschikking. Vergeet niet dat de interne ICT-dienst van de gemeente de rol van migratiepartner geheel of gedeeltelijk kan vervullen: aan

de slag met de extracten afkomstig van het Rijksregister/met de lokale gegevens/met scans, eventueel met de ondersteuning van een externe partner. Neem gerust contact op met de DABS-helpdesk om toegang te krijgen tot de functionele en technische documentatie waarin de migratie praktisch beschreven wordt (Helpdesk.Belpic@rrn.fgov.be). Indien de gemeente beslist om de migratie in eigen handen te nemen, dient de waarde "Intern" vermeld te worden voor het gegeven "Firma die de bestanden zal verwerken".

In de bestelbon wordt met de term "Geplande verrijkingsdatum" de datum bedoeld waarop de gemeente de gegevens van het Rijksregister wenst te ontvangen. Aan de hand van deze datum kan het Rijksregister de aflevering van de extracten inplannen.

7.1.19. Welke strategie kan toegepast worden wanneer meerdere partners moeten samenwerken voor de migratie van een enkele akte?

Hoewel dit wordt afgeraden, kan het zijn dat twee partners moeten samenwerken voor de migratie van een enkele akte: bv. partner A om de migratie tot op afschriftniveau te verzorgen en partner B voor de migratie tot op uittrekselniveau.

Deze situatie doet zich bv. voor wanneer een gemeente er in eerste instantie voor kiest om enkel te migreren tot op afschriftniveau, maar zich nadien bedenkt en ook de migratie tot op uittrekselniveau wenst door te voeren.

Een belangrijke vraag is hoe dit praktisch georganiseerd kan worden. Volgende werkwijze kan aangeraden worden door de DAV:

Stel dat partner A als eerste aan de slag kan gaan met de migratie. Deze partner ontvangt het Rijksregister-extract van de gemeente, verwerkt dit extract en bereidt de migratie tot op afschriftniveau voor. Nadat deze taken werden afgerond, staan de akten klaar voor de migratie tot op afschriftniveau in de database van partner A. Deze lokale database is gekoppeld met de DABS en de akten worden gemigreerd tot op afschriftniveau naar de DABS. Via deze lokale database kan de gemeente eventuele bijwerkingen die nog optreden op de gemigreerde akten voor de Go Live bijhouden in de DABS.

Van zodra partner B klaar is om zijn rol als migratiepartner op te nemen, wordt de fakkel doorgegeven: partner A bezorgt partner B een extract uit zijn lokale database met de gegevens die gemigreerd werden tot op afschriftniveau. Een andere mogelijkheid is dat partner B de reeds gemigreerde akten tot op afschriftniveau van de gemeente rechtstreeks opvraagt in de DABS (geen tussenstap via partner A). Dit zal natuurlijk meer werk vragen.

Partner B vult de bekomen gegevens op zodanige wijze verder aan dat de migratie tot op uittrekselniveau eveneens mogelijk is. De gegevens waarover partner B nu beschikt maken de migratie zowel tot op afschriftniveau als tot op uittrekselniveau mogelijk. Partner B migreert de akten nogmaals naar de DABS, dit keer met beide validatietypes op gevalideerd.

Merk op dat het logischerwijze ook mogelijk is om de migratie door partner A uit te stellen en enkel partner B te laten migreren. In dit geval zal partner A een extract moeten bezorgen aan partner B van de gegevens die klaarstaan voor de migratie tot op afschriftniveau. Nadien kan partner B deze gegevens

verder aanvullen voor de migratie tot op uittrekselniveau, om de akten nadien uiteindelijk te migreren naar de DABS. Deze laatste oplossing is de meest efficiënte oplossing en draagt daarom ook duidelijk de voorkeur.

7.1.20. Kan een gemeente nog in bulk migreren na de Go Live van de DABS?

Jazeker. Het is perfect mogelijk dat een gemeente in een eerste fase ad-hoc migreert en pas later tot bulkmigratie overgaat. Bulkmigratie moet niet noodzakelijk voor de Go Live van de DABS plaatsvinden. Na 31/03/2019 zullen de tijdsloten die beschikbaar zijn voor migratie echter beperkter zijn, d.i. buiten de normale werkuren. Migraties tijdens de werkuren zouden immers een negatieve invloed hebben op de algemene prestaties van het systeem. Wanneer een gemeente zeer veel akten wil migreren kan ze dit dus best voor 31/03/2019 doen.

7.1.21. Wat als een papieren akte voor de Go Live naar de DABS gemigreerd wordt, en nadien nog aangepast wordt?

Een gemeente die haar akten migreert naar de DABS voor de Go Live moet rekening houden met de mogelijkheid dat er tussen het opladen van de oude akte in de DABS en de effectieve inwerkingtreding van de DABS op 31/03/2019 nog bijwerkingen geregistreerd kunnen worden op de papieren akten. In dit geval is de digitale versie van de akte in de DABS niet meer correct en moet de status van de gemigreerde akte voor de aflevering van afschriften en uittreksels aangepast worden.

> Voorbeeld: Stel dat een geboorteakte gemigreerd wordt naar de DABS voor de Go Live met beide validatietypes op gevalideerd (zowel voor uittreksel als voor afschrift). Indien een bijwerking optreedt op de geboorteakte in de periode tussen deze migratie en de eigenlijke Go Live van de DABS, bijvoorbeeld een naamsverandering van het kind als gevolg van een Koninklijk besluit. Tot de datum van de Go Live is de ambtenaar verplicht om de papieren registers bij te werken. Hiertoe schrijft de ambtenaar het beschikkend gedeelte van het besluit over in zijn registers en maakt hij er melding van op de kant van de papieren geboorteakte. De geboorteakte die al gemigreerd werd naar de DABS is dan niet meer up-to-date. Zowel uittreksels als afschriften gegenereerd uit de DABS zouden een foutief beeld geven: in het uittreksel zou de oude naam vermeld worden en het afschrift zou de randmelding van de naamsverandering niet bevatten.

In geval van een bijwerking moet de gemeente dus ook de gemigreerde versie van de akte in de DABS bijwerken:

(1) Wanneer gemigreerd werd met validatietype “Uittreksel”, dan moeten de metagegevens beschikbaar in de DABS geactualiseerd worden.
(2) Wanneer gemigreerd werd met validatietype “Afschrift”, dan moet een nieuw, geactualiseerd beeld van de akte opgeladen worden naar de DABS en in voorkomend geval, de metagegevens van de opzoeking geactualiseerd worden.

Er zijn verschillende mogelijkheden om hiermee om te gaan in de DABS. Een eerste mogelijkheid is dat gebruik wordt gemaakt van een mechanisme waarbij de gemigreerde akte in de DABS automatisch wordt bijgewerkt nadat het lokaal systeem door de gemeente wordt bijgewerkt. Een tweede mogelijkheid is dat de gemigreerde akte in de DABS wordt opgezocht, aangepast wordt en opnieuw gemigreerd wordt.

Na de Go Live van de DABS worden akten enkel op elektronische wijze beheerd. Vanaf dat moment worden er dus geen aanpassingen meer gedaan aan de papieren akten. Met de gemigreerde akte moet zodoende ook niets gebeuren.

7.1.22. Krijgen gemigreerde akten een documentreferentie zoals dat voor nieuwe akten het geval is?

Ja, gemigreerde akten krijgen een documentreferentie zoals dat voor nieuwe akten het geval is.

7.1.23. Hoe vindt de migratie technisch plaats?

De migratie zal plaatsvinden via webservices. Meer specifiek zal er gebruik worden gemaakt van de webservices "NotificationEndPoint" en "MigrationEndPoint".

De eerste webservice dient voor het ontvangen en creëren van berichten, bijvoorbeeld bij de ad-hoc migratie: wanneer een beweging optreedt (er wordt een afschrift/uittreksel gevraagd of er moet een bijwerking geregistreerd worden) en de papieren akte nog niet gemigreerd werd, dan zal de gemeente die de papieren registers beheert hiervan ingelicht worden o.b.v. een notificatie en gevraagd worden om de akte te migreren naar de DABS. Een tweede toepassing betreft de notificaties om de gemeente ervan in te lichten dat de migratie foutief werd uitgevoerd (bv. wanneer het beeld van de akte niet actueel is).

De webservice "MigrationEndPoint" werd ontwikkeld voor de eigenlijke migratie naar de DABS. Deze webservice bevat alle nodige operaties om oude, papieren akten in de DABS te registreren.

Deze webservices werden door de DAV ontwikkeld. Gemeenten kunnen hierop beroep doen na een integratieoefening met de actieve ondersteuning van een migratieparter (interne of een externe IT-partner).

7.1.24. Wanneer een gemeente een akte migreert, dan is deze op twee plaatsen consulteerbaar: op papier en in de DABS. Wat met de juridische bewijskracht?

Indien de gegevens over een gemigreerde akte in de DABS niet overeenkomen met de papieren akte, primeert de papieren akte. De gegevens in de DABS gelden tot bewijs van tegendeel, de papieren akte geldt tot bewijs van valsheid in geschrifte.

Na de Go Live worden akten enkel elektronisch opgemaakt. Deze akten gelden tot bewijs van valsheid in geschrifte. Hetzelfde geldt voor bijwerkingen op akten die na de Go Live in de DABS worden opgeslagen, ook al hebben deze bijwerkingen betrekking op gemigreerde akten.

> Voorbeeld: Stel dat een geboorteakte gemigreerd wordt naar de DABS. De papieren geboorteakte geldt tot bewijs van valsheid. De gemigreerde versie van de geboorteakte in de DABS geldt enkel tot bewijs van tegendeel. Indien de gegevens in de DABS dus niet overeenstemmen met de papieren versie, geldt de papieren versie en zullen de gegevens in de DABS moeten aangepast worden. Veronderstel verder dat er na de Go Live van de DABS een naamswijziging plaatsvindt. De naamswijziging wordt in de DABS ingevoerd en gekoppeld aan de gemigreerde geboorteakte. Het is de DABS die de juridische bewijskracht

bezit van deze naamswijziging. De naamswijziging wordt niet bijgeschreven op de papieren geboorteakte in de registers. Op die manier zijn er twee plaatsen waar de akte juridisch wordt bijgehouden: de geboorte op papier en de naamswijziging in de DABS.

7.1.25. Wat moeten de gemeenten doen met de papieren versie van de gemigreerde akte na migratie?

Papieren akten die gemigreerd worden naar de DABS kunnen op minder toegankelijke plaatsen bewaard worden. Immers, na Go Live van de DABS wordt alles op elektronische wijze gedaan (afleveren van afschriften/uittreksels en doorvoeren van bijwerkingen), waardoor de papieren versie niet meer nodig is.

Echter, de papieren akten bezitten nog steeds de juridische bewijskracht: indien er in de DABS gegevens opgenomen zijn die niet overeenkomen met de papieren akte, geldt de papieren akte als meest legitieme bron. De papieren akten mogen daarom nooit vernietigd worden.

Daarnaast dient het vermeld te worden dat indien een gemeente enkel met validatietype “Uittreksel” migreert, nog steeds een afschrift gevraagd kan worden. Hiervoor moet een beeld van de akte voorzien worden, wat betekent dat de papieren registers binnen handbereik gehouden moeten worden. Dit geldt niet voor de migratie met validatietype “Afschrift”: ook in dit geval kan nog een uittreksel gevraagd worden, maar de actuele metagegevens noodzakelijk hiervoor kunnen afgelezen worden van het beeld dat reeds gemigreerd werd.

7.1.26. Wat moet er gebeuren met de dossierstukken die zijn verzameld voor een aangifte van huwelijk of een aangifte van erkenning die geacteerd zijn voor de inwerkingtreding van de DABS, maar waarvan het huwelijk nog niet voltrokken is of de erkenningsakte nog niet werd opgesteld? Deze stukken kunnen niet meer in de rechtbank gedeponeerd worden (oud art. 44 BW). Mogen ze worden verwerkt in de DABS?

Het is een goede oplossing om deze te verwerken in de DABS. Dit wil zeggen van de buitenlandse akten, akten opmaken op basis van een buitenlandse akte en de documenten die wettelijk als bijlage moeten worden gevoegd, opladen als bijlage (art. 15 2^{e} lid BW). Originelen kunnen worden teruggegeven (art. 15 1^{e} lid BW).

7.1.27. Hoe migreer ik akten waarvan ik niet alle gegevens heb? (Bv. Geboorteakte met vader waarvan bepaalde persoonsgegevens zoals geboorteplaats niet zijn gekend)

Indien de gegevens van de ouders niet in het extract van het RR te vinden zijn en niet in de akten van je gemeente, is het mogelijk om te migreren op afschriftniveau (met beeld) met enkel de minimale metagegevens van de hoofdbetrokkene (bv. Kind in geboorteakte, overledene in overlijdensakte, echtgenoten in huwelijksakte).

De nadelen hiervan zijn wel dat de akte achteraf enkel terug te vinden zal zijn op basis van de informatie van de betrokkenen wiens metagegevens waren ingevuld, dus bv. niet de vader, ook al staat de vader

wel vermeld op het gemigreerde beeld. Er zullen ook enkel afschriften van die akten kunnen worden geleverd en geen uittreksels.

7.1.28. Wat is de procedure om gemigreerde akten te wijzigen?

Manuele migraties vallen niet in de tijdsloten van de bulk-migraties. Manuele aanpassingen of het bijwerken van gemigreerde akten mogen dus op elk moment gebeuren.

7.1.29. Kunnen wijzigingen gekoppeld worden aan akten gemigreerd op uittrekselniveau? Bv. een naamswijziging op een gemigreerd uittreksel van de geboorteakte.

Ja. De migratie van de oude papieren akten ging steeds uit van een keuze van de gemeente voor een migratie op afschrift- of uittrekselniveau (zie migratienota http://www.vereenvoudiging.be/webfm_send/3327).

Bij een wijziging in de DABS op een op uittreksel-niveau gemigreerde akte, zal uiteraard enkel een uittreksel (actuele toestand) kunnen afgeleverd worden en geen afschrift. Om een afschrift van een dergelijke akte af te leveren moet het beeld van de oorspronkelijke akte met inbegrip van eventuele randmeldingen mee gemigreerd worden (art. 30 § 1 en § 2 BW).

7.1.30. Welk rijksregisternummer geef ik mee bij de migratie van een akte waarbij de betrokkene omwille van een aanpassing van de registratie van het geslacht een nieuw rijksregisternummer heeft gekregen?

Naar aanleiding van een aanpassing van de registratie van het geslacht kan het rijksregisternummer van een verblijfhouder veranderen. Deze verandering moet weerspiegeld worden op de akten waar deze persoon in betrokken is. Bij de migratie moet men dus het nieuwe rijksregisternummer meegeven van de betrokkene, zowel op afschrift- als op uittrekselsniveau. In de opzoek metadata en op het beeld komt de oude informatie voor die gewijzigd werd.

7.1.31. Bij de migratie van personen met een fictieve geboortedatum krijgen wij een verwerping: de datum is ongeldig. Wat moeten we hiermee doen?

Indien de dag van de maand meegegeven wordt (01) dan moet er ook een maand meegegeven worden (geen 0). Vanaf er een dag meegegeven is, wordt er gevalideerd of deze dag in deze maand kan voorkomen (geen 31/02 bv.)

8. Bijwerken van het Rijksregister

8.1.1. Wat wordt bedoeld met de automatische bijwerking van het Rijksregister?

Vroeger was het de dienst Bevolking van de gemeente die verantwoordelijk was voor het bijwerken van de informatietypes in de bevolkingsregisters (wat bijgevolg eveneens de bijwerking van het Rijkregister inhield) na het opmaken van een akte. De informatietypes van het Rijksregister bevatten onder meer de

staat van een persoon, zoals zijn/haar burgerlijke staat, zijn/haar afstamming, zijn/haar adres en zijn/haar nationaliteit. De wijzigingen van dit statuut, en met name de vastgestelde wijzigingen in de akten van de burgerlijke stand, worden meegedeeld aan de beheersgemeente. En vervolgens worden de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983, waaronder onder meer de wijzigingen van de staat van de personen gecentraliseerd in het Rijksregister door de overheden belast met het bijhouden van de bevolkingsregisters, het vreemdelingenregister, het wachtregister (dit wil zeggen de beheersgemeente) en de consulaire registers (dit wil zeggen de consulaire posten). In geval van een akte van geboorte, huwelijk of overlijden opgemaakt door de gemeente van de gebeurtenis, is deze gemeente bevoegd om het Rijksregister bij te werken door de bevolkingsregisters van de beheersgemeente te gebruiken volgens de door het koninklijk besluit van 3 april 1984 voorziene procedure. Elke andere wijziging (bv. een erkenning) valt onder de bevoegdheid van de beheersgemeente (namelijk de gemeente van de hoofdverblijfplaats van de betrokkene).

Sinds de lancering van de DABS worden bepaalde informatietypes van het Rijksregister automatisch bijgewerkt zodra een akte betreffende een in het Rijksregister geregistreerde persoon opgemaakt en ondertekend werd. De gegevens van het Rijksregister worden gelijktijdig geactualiseerd op basis van de gegevens opgenomen in de DABS (art. 72, 10° BW).

Voorbeeld: wanneer een huwelijksakte definitief opgemaakt wordt in de DABS en betrekking heeft op in het Rijksregister geregistreerde personen, wordt de burgerlijke staat van deze personen in het Rijksregister automatisch gewijzigd in "gehuwd".

8.1.2. Welke zijn nu juist de gegevens die automatisch aangepast zullen worden in het RR? Enkel huwelijk, overlijden, geboorte? Ook echtscheiding, geslachtswijziging, wijziging afstamming, enz.?

Elke nieuwe akte of gewijzigde akte opgemaakt in de DABS zal tegelijkertijd in een bijwerking van het Rijksregister resulteren (art. 72 10° BW).

Momenteel zijn de bijwerkingen in het Rijksregister enkel actief voor geboorten, huwelijk, echtscheidingsakten, erkenning, (voor)naamsveranderingen, nationaliteitsakten en overlijden.

Informatie m.b.t. de BurSt	Informatietype (IT)	Bijgewerkt door
Naam, voornamen en adellijke titel	A83 Collecte - Natuurlijk persoon	Akte van geboorte
	IT 010 - Familienaam en voornamen	Akte van geboorte
	IT 012 - Adellijke titel	Akte van geboorte
	IT 010/IT 013 - Wijziging van de naam, voornamen en/of van de adellijke titel	Akte van naamswijziging
		Akte van voornaamswijziging
		Akte van verklaring van naamskeuze
		KB van naamsverandering
		Akte van huwelijk
		Akte van erkenning *

		Akte van adoptie *
		Wijzigingsakte **
Geboorteplaats, -datum en -uur	IT 100 – Geboorteplaats	Akte van geboorte
	IT 101 – Geboortedatum	Akte van geboorte
Geslacht	IT 004 – Geslachtsverandering	Akte van aanpassing registratie geslacht *
		Akte van nieuwe aanpassing van geslachtsregistratie *
Nationaliteit	IT 031 – behoudens een materiële vergissing - – Nationaliteit	Akte van Belgische nationaliteit – toekenning
		Akte van Belgische nationaliteit -behoud
		Akte van Belgische nationaliteit – afstand
Plaats en datum van overlijden	IT 150 – Overlijden	Akte van overlijden
		Rechterlijke beslissing – verklaring van overlijden
	IT 151 – Afwezigheid	Akte van afwezigheid *
		Akte van nietigverklaring afwezigheid *
Burgerlijke staat	IT 120 – Burgerlijke staat	Akte van huwelijk
		(Buitenlandse) Rechterlijke beslissing – echtscheiding
		Akte van nietigverklaring huwelijk *
		Akte van echtscheiding
Afstamming	IT 110 - Afstamming	Akte van geboorte (via de collecte)
		Akte van erkenning *
		Akte van nietigverklaring erkenning *
		Rechterlijke beslissing - ontkenning vaderschap / moederschapnietigverklaring afstamming *
		Akte van adoptie (gewone/volledige) *
		Akte van herroeping of herziening van adoptie *
		Rechterlijke beslissing vaststelling vaderschap/moederschap *

*: bijwerking nog niet actief
**: bijwerking enkel actief bij verandering (voor)naam

8.1.3. Wat als de bijwerkingen in het Rijksregister niet automatisch worden uitgevoerd omdat (1) de automatische bijwerking nog niet actief is (2) de bijwerking of collecte werd verworpen of (3) het wettelijk niet voorzien was om de bijwerking automatisch door te voeren ?

(1) Momenteel zijn de bijwerkingen in het Rijksregister enkel actief voor geboorte- , huwelijks-, overlijdens-, echtscheidings-, nationaliteits-, en erkenningsakten en akten van (voor)naamsverandering. U moet dan zelf niets doen, op het correct zetten van de gezinsbinding en de annulatie van de e-ID (bij

overlijden) na. Voor de andere akten gebeurt de automatische bijwerking nog niet automatisch en zal de ABS het Rijksregister manueel bijwerken.

In de toekomst worden de bijwerkingen in het Rijksregister uitgebreid tot andere akten, daarvan wordt u op de hoogte gebracht.

(2) Er is een **centrale dienst die ervoor instaat om geweigerde bijwerking toch uit te voeren**. Eventueel zal daarvoor worden teruggekoppeld naar de gemeente van opmaak om de nodige gegevens op te vragen. Er werd sindskort voorzien om in geval van een geweigerde bijwerking of collecte een pubexi bericht te sturen naar de gemeente zodat de gemeente zelf de bijwerking of collecte kan doen. Wanneer een collecte faalt, en er een T-nummers in de akte staat, kan het gecollecteerde Rijksregisternummer door de helpdesk in de DABS vervangen worden.

(3) Deze bijwerkingen moet de ABS altijd manueel uitvoeren.

9. Verwerken van rechterlijke beslissingen en naamsveranderingen bij Koninklijk Besluit

9.1.1. Is er nog een rol weggelegd voor de ABS voor wat de verwerking betreft van de rechterlijke beslissingen en besluiten?

Een grote hervorming die mogelijk wordt gemaakt door de invoering van een centrale databank, is het doorsturen van gegevens via de DABS. De griffiers en ambtenaren van de FOD Justitie zullen in de toekomst de rechterlijke beslissingen of besluiten elektronisch via de DABS kunnen doorsturen, in plaats van telkens brieven te moeten verzenden met uittreksels van rechterlijke beslissingen en besluiten die een wijziging aanbrengen aan akten van de burgerlijke stand. Vanuit die doorgestuurde beslissing zal de ABS dan een akte van de burgerlijke stand opmaken <u>of</u> zal de DABS een melding opmaken en deze melding automatisch verbinden met de betrokken akten. In dit laatste geval is dus geen tussenkomst meer nodig van de ambtenaar bij de verwerking. Dit is o.a. van toepassing op de beslissing tot echtscheiding, de beslissing tot nietigverklaring van het huwelijk, de beslissing tot nietigverklaring van een erkenning en de vergunning tot naamsverandering. Deze beslissingen en besluiten worden onder de vorm van een melding in de DABS opgenomen, die ondertekend wordt door een elektronische zegel van de DABS.

In de andere gevallen dient de ambtenaar wel nog tussen te komen bij de verwerking en zal er een akte opgemaakt en ondertekend moeten worden door de ambtenaar. Dit is typisch zo wanneer het een beslissing betreft die niet rechtstreeks verwerkt kan worden door de DABS wegens te complex. Een voorbeeld betreft de gerechtelijke beslissing tot verbetering van een akte, die immers betrekking kan hebben op meerdere akten en op meerdere gegevens. In dit geval wordt de ambtenaar ingelicht van de beslissing, waarna hij de akte(n) waarop de verbetering betrekking heeft verbeterd en opnieuw ondertekent.

Het gaat om beslissingen die minder frequent voorkomen, waardoor de kosten van de automatisering niet opwegen tegen de baten ervan. Bij het analyseren van de informatiestromen tussen de FOD Justitie

en de DABS werd de 80/20 regel toegepast: door zich enkel te concentreren op de automatisatie van de informatiestromen van de meest voorkomende gerechtelijke beslissingen en besluiten (20%) kan reeds een significante verhoging in effectiviteit bereikt worden (80 %). De focus ligt dus op de automatisering van de hoofdstromen.

9.1.2. Belgische echtscheidingen (= echtscheidingen uitgesproken door een Belgische gerechtelijke instantie) geven aanleiding tot elektronische meldingen bij de huwelijksakten in de DABS. Hoe kan de griffier weten of de huwelijksakte is opgenomen in de DABS en wat gebeurt er met echtscheidingen waarvoor er geen huwelijksakte is opgenomen in de DABS?

Overeenkomstig art. 32 BW geven echtscheidingen uitgesproken in België aanleiding tot een elektronische melding aan de huwelijksakte zonder enige tussenkomst van de ABS. De melding van echtscheiding wordt onder verantwoordelijkheid van het beheerscomité opgemaakt, voorzien van een elektronisch zegel en verbonden met de huwelijksakte waarop ze betrekking heeft.

De huwelijksakte in de DABS kan verschillende vormen (=basis) hebben:

- een Belgisch huwelijk afgesloten na 31/03/2019 (art. 165/1 BW)
- een buitenlandse huwelijksakte waarvoor in de DABS een akte van huwelijk werd opgemaakt met als basis de buitenlandse akte (art. 41 5° d) BW)
- een Belgisch huwelijk afgesloten voor 31/03/2019 en gemigreerd in de DABS (art. 109 Wet diverse bepalingen burgerlijk recht…)
- een buitenlandse huwelijksakte overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand op basis van oud art. 48 BW en gemigreerd in de DABS (art. 109 18-06-2018)

De griffier moet bij de voorbereiding van het echtscheidingsdossier controleren dat de voor te leggen huwelijksakte opgenomen is in de DABS. Hij heeft daartoe toegang tot de DABS (art. 78 4° BW). Indien de griffier vaststelt dat de huwelijksakte (van een in België voltrokken huwelijk of een in België overgeschreven buitenlands huwelijk telkens van voor de inwerkingtreding van de DABS) niet opgenomen is in de DABS, dient hij de migratie ervan te vragen in de DABS aan de ABS die er houder van is (art. 1254 en 1288bis Ger.W.). Dezelfde regeling geldt trouwens voor de voor te leggen geboorteakten.

Wanneer het om een buitenlandse huwelijksakte gaat verzoekt de griffier de verzoekende partij om een akte van huwelijk te laten opmaken op basis van de buitenlandse akte door de bevoegde ABS (art. 1254 § 2 3e lid Ger.W. zoals aangepast door art. 174 van de Wet van 21/12/2018). Op die manier kan de rechterlijke beslissing die de echtscheiding uitspreekt via elektronische melding in de DABS worden verwerkt en hoeft er door de ABS geen aparte akte van echtscheiding opmaakt (als noodoplossing voorzien in art. 1275 § 2 3e lid en 1303 3e lid Ger.W.).

9.1.3. Wanneer de griffier op basis van art. 1275 § 2 3e lid of 1303 3e lid Ger.W. een vonnis of arrest van echtscheiding dient over te maken aan de bevoegde ABS maar er zijn meerdere bevoegd, welke ABS krijgt dan het vonnis of arrest ter verwerking bezorgd?

De DABS zal – wanneer twee ambtenaren van de burgerlijke stand gelijktijdig bevoegd zijn – technisch bepalen welke van de twee de gegevens overgemaakt krijgt.

Op te merken valt dat deze situatie een uitzondering zal zijn, omdat de meeste echtscheidingen via een automatische melding zullen verwerkt worden.

9.1.4. Hoe dienen de notificaties aan de vrederechter te verlopen. Gebeurt dit automatisch via de DABS?

De verschillende notificaties aan de vrederechter (de geboorte van een kind zonder afstamming, het wegvallen van een afstamming, het overlijden van een enige ouder of voogd, het overlijden van een beschermde persoon of bewindvoerder) dienen via de DABS te verlopen (art. 49 en 60 BW).

Gezien deze functionaliteit technisch nog niet klaar is bij de opstart van de DABS, is het aangewezen de notificaties, zoals nu, voorlopig nog via de post te versturen.

9.1.5. Zijn de griffies klaar om de vonnis- en arrestinformatie vanaf 31/3/2019 via de DABS aan de ABS over te maken?

In een eerste fase zal door doorstroming beperkt zijn tot de echtscheidingsvonnissen. Dit zal in een latere fase worden uitgebreid naar andere gerechtelijke uitspraken m.b.t. de burgerlijke stand.

Als men na de inwerkingtreding nog een vonnis via de post op papier ontvangt, moeten de vonnissen en arresten manueel verwerkt worden (opmaken echtscheidingsakte, adoptieakte of gewijzigde akte(n)) door de bevoegde ABS die deze ontvangt.

9.1.6. Kan er enkel een vervangende akte van de burgerlijke stand via de rechtbank worden aangevraagd wanneer er geen andere vervangingsmogelijkheden (akte van bekendheid, enz.) zijn?

Het vervangen van een ontbrekende akte (art. 35 BW) is steeds mogelijk door middel van het indienen van een verzoekschrift bij de familierechtbank. Het is niet nodig om eerst gebruik te maken van de andere bestaande vervangingsmogelijkheden die bij wet zijn voorzien: getuigschrift CGVS, adoptieakte, gelijkwaardig document van het consulaat van het land van geboorte voor een land vermeld bij KB waarvoor de onmogelijkheid of zware moeilijkheden zijn aanvaard, of beëdigde verklaring (art. 164/3, 164/4, 164/6, 164/7 en 327/2 § 8 BW, en art. 5 WBN).

9.1.7. Welke vonnissen, arresten en besluiten komen binnen via een e-melding? Welke moet de ABS nog zelf verwerken?

Naargelang het vonnis, arrest of besluit zijn er verschillende manieren om deze te verwerken in de DABS. De griffier (vonnis/arrest) of de FOD Justitie (KB-naamsverandering) versturen de gerechtelijke beslissing of het KB in elk geval via de DABS. De DABS gaat na of een melding – zonder ingrijpen van de ABS – kan worden opgemaakt of dat de bevoegde ABS wordt ingeschakeld.

Meldingen (art. 32 BW) zijn enkel mogelijk voor:

- de terugkeer van een persoon die afwezig of overleden werd verklaard (op de akte van afwezigheid of de overlijdensakte op basis van een gerechtelijke verklaring van overlijden)
- de nietigheid van een huwelijk of van een erkenning (op de huwelijks- of erkenningsakte)
- de echtscheiding (bij de huwelijksakte) indien de huwelijksakte is opgenomen in de DABS
- een KB van naamsverandering indien de geboorteakte is opgenomen in de DABS (op de geboorteakte en alle andere akten die betrekking hebben op dezelfde persoon)
- de vernietiging of intrekking van een vergunning tot naamsverandering.

De melding bevat een verwijzing naar de beslissing, de basisgegevens ervan en een elektronisch zegel van de DABS. De ABS komt niet tussen.

Wanneer de DABS geen melding kan maken (art. 31 § 1 BW) wordt de beslissing via de DABS overgemaakt aan de bevoegde ABS (indien er meerdere bevoegd zijn, bepaalt de DABS er één). De ABS maakt:

- de geëigende basisakte op met als basis een vonnis/arrest of besluit (op te nemen als bijlage). Het gaat om volgende basisakten: vervangende akte voor een ontbrekende akte (elk type akte), akte van afwezigheid, overlijdensakte op basis van een gerechtelijke verklaring van overlijden, akte van adoptie, akte van herroeping of herziening van adoptie, van nieuwe aanpassing van de geslachtsregistratie of van nietigverklaring, akte van echtscheiding (enkel wanneer er geen huwelijksakte in de DABS is opgenomen) of een akte van nationaliteit of vervallenverklaring
- of de gewijzigde akte op (tweede versie van een bestaande akte ondertekend door de ABS) wanneer het gaat om een verbetering van een akte, wijziging of vaststelling van een afstamming. Concreet worden de gegevensvelden van de akte die wijzigen aangepast, het vonnis of arrest dat aan de grondslag van de wijzigingen ligt wordt vermeld en als bijlage opgeladen.

9.1.8. In het geval er een vonnis wordt uitgesproken met daarin tegelijkertijd een betwisting als een vaststelling vaderschap, worden er dan twee of één gewijzigde akte(n) opgemaakt? De eerste om de vader te schrappen, de tweede om de nieuwe vader toe te voegen

De gewijzigde akte die wordt opgesteld bevat meteen alle wijzigingen. De gegevens van het vonnis en de aard ervan worden vermeld. Het vonnis wordt ook als bijlage opgenomen zodat het geheel zichtbaar is (art. 31 BW).

9.1.9. Een vonnis of arrest dat de afstamming wijzigt geeft aanleiding tot het opmaken van een gewijzigde akte, wat als het om een buitenlandse geboorteakte gaat die niet in de DABS is opgenomen?

Een rechterlijke beslissing die een afstamming betwist en/of een afstammingsband vaststelt wordt in de DABS verwerkt door het opmaken van een gewijzigde akte (art. 31 § 1 BW). Hetzelfde geldt voor een buitenlandse rechterlijke beslissing inzake de afstamming (art. 70 1e lid BW).

Steeds geldt dat de geboorteakte dus aanwezig dient te zijn in de DABS om de rechterlijke beslissing te kunnen verwerken. Concreet moet dus eerst de geboorteakte worden opgemaakt op basis van de buitenlandse akte, waarna deze akte moet worden gewijzigd.

9.1.10. Hoe zullen echtscheidingsvonnissen uitgesproken betreffende buitenlandse huwelijken waarvan de erkenning geweigerd werd geregistreerd worden in de DABS en het Rijksregister?

Een huwelijk kan inderdaad geweigerd zijn, maar nadien toch ontbonden worden door een Belgische echtscheiding. Zelfs wanneer de griffier de opname vraagt van de huwelijksakte (art. 1254 § 2 3e lid Ger.W. zoals aangepast door art. 174 van de Wet van 21/12/2018) kan de ABS nog weigeren de huwelijksakte te erkennen (systeem van de plano-erkenning, art. 27 WIPR).

Als er geen akte op basis van de buitenlandse huwelijksakte in de DABS opgenomen is, stuurt de griffier via de DABS de echtscheiding naar de bevoegde ABS. Deze maakt een akte van echtscheiding aan (art. 1275 § 2 3e lid en 1303 3e lid Ger.W.).

In het verleden hebben er zich situaties voorgedaan waarbij zowel huwelijk als echtscheiding in het Rijksregister werden ingevoerd in de context van een incidentele erkenning van een huwelijksakte (art. 27 WIPR) bij het uitspreken van een echtscheiding (puur praktisch kan er immers in het Rijksregister geen echtscheiding worden ingevoerd zonder huwelijk). Op die manier werd de staat van de persoon vastgesteld door een Belgische rechtbank toch opgenomen in het Rijksregister. Dit lijkt ook voor de toekomst een goede werkwijze te zijn. Merk op dat de weigering van de erkenning van de huwelijksakte eveneens in de DABS kan geregistreerd worden (art. 31 WIPR) zodat een en ander toch zichtbaar wordt wanneer DABS en Rijksregister bevraagd worden.

9.1.11. In een echtscheidingsprocedure op een buitenlands huwelijk nodigt de griffier de betrokkenen uit de huwelijksakte te laten opnemen in de DABS, zodat e-melding mogelijk wordt. Is er een gelijkaardige procedure bij een naamswijziging (KB) betreffende een persoon geboren in het buitenland waarvoor de geboorteakte niet in de DABS beschikbaar is?

In tegenstelling tot in de vraag vermelde werkwijze in de echtscheidingsprocedure (art. 1254 § 2 3e lid Ger.W. zoals aangepast door art. 174 van de Wet van 21/12/2018) is dat niet voorzien voor de naamsverandering via KB (art. 62 e.v. BW).

10. In geval van technische storing of crisis

10.1.1. Wat wordt er voorzien indien het DABS-systeem tijdelijk stilligt?

Indien het door uitzonderlijke omstandigheden onmogelijk is om een akte in gedematerialiseerde, elektronische vorm op te maken in de DABS, moet de ambtenaar in de plaats hiervan een proces-verbaal opmaken. Van zodra het DABS- systeem opnieuw beschikbaar is, maakt de ambtenaar de akte op in de DABS. Hierbij dient aangegeven te worden dat een proces-verbaal wegens onbeschikbaarheid van de elektronische omgeving aan de basis ligt van de opmaak van de akte. Het op papier opgemaakte proces-verbaal moet als bijlage worden opgenomen in de DABS.